

przegląd GEOLOGICZNY

Numer 12
Grudzień 2005
Tom 53

PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE 2005

- 1089 *Zmiany w Prawie geologicznym i górnictwym* — wprowadzenie
Kinga Wojtczak
- 1090 USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnictwo* (wg stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2006 r.).
Dz. U. z dnia 1 marca 1994 r.
- 1122 USTAWA z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy — *Prawo geologiczne i górnictwo* oraz ustawy o odpadach. Dz. U. Nr 90, poz. 758. Wyciąg — przepisy zmieniające inne ustawy oraz przepisy przejściowe i końcowe
- 1123 ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych (wg stanu prawnego na 01.01.2006 r.)
- 1125 Komentarz
Dariusz Mulak
- 1125 ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkowania górnictwa
- 1128 Komentarz
Marta Wągradzka
- 1129 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 15 czerwca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzenia kwalifikacji
- 1130 Komentarz
Edward Werbanowski
- 1131 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów
- 1134 Komentarz
Andrzej Przybycin
- 1135 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 czerwca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów bilansowości złóż kopalni
- 1139 Komentarz
Anna Gradys
- 1139 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać operaty ewidencyjne zasobów złóż kopalni
- 1140 Komentarz
Maria Sokółowska
- 1140 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 czerwca 2005 r. w sprawie wzorów druków informacji dotyczących bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów
- 1142 Komentarz
Katarzyna Pilarska-Truchan
- 1143 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 22 czerwca 2005 r. w sprawie rozporządzania prawem do informacji geologicznej za wynagrodzeniem oraz udostępniania informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie
- 1150 Komentarz
Michał Sokółowski
- 1151 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie określenia przypadków, w których jest konieczne sporządzenie innej dokumentacji geologicznej
- 1158 Komentarz
Jadwiga Teresa Stachowiak
- 1159 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż
- 1160 Komentarz
Maciej Młynarczyk
- 1161 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 6 lipca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalni
- 1175 Komentarz
Ewa Zakrzewska-Dziki, Anna Gradys
- 1176 ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 3 października 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie
- 1197 Komentarz
Anna Szymańska, Grzegorz Sojski

Zmiany w Prawie geologicznym i górnictwym — wprowadzenie

Kinga Wojtczak*

Niniejszy numer *Przeglądu Geologicznego* został poświęcony przedstawieniu i omówieniu zmian w przepisach Prawa geologicznego i górnictwym, wprowadzonych do tego prawa nowelizacjami uchwalonymi w 2005 r. Największy zakres zmian wprowadziła ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy *Prawo geologiczne i górnictwym* oraz ustawy o odpadach. Weszła ona w życie z dniem 1 lipca br. Jej omówienie przedstawiłam w artykule pt. *Nowelizacja Prawa geologicznego i górnictwego* opublikowanym na łamach *Przeglądu Geologicznego* Nr 7 z 2005 r. Już po wprowadzeniu zmian wynikających ze wspomnianej noweli *Prawo geologiczne i górnictwym* podlegało jeszcze dwukrotnie zmianom na skutek uchwalenia w tym roku innych ustaw.

Z dniem 1 września br. weszła w życie ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o przeprowadzaniu konkursów na stanowiska kierowników centralnych urzędów administracji rządowej, prezesów agencji państwowych oraz prezesów zarządów państwowych funduszy celowych (Dz. U. Nr 163, poz. 1362). Wprowadziła ona zmiany do *Prawa geologicznego i górnictwego* dotyczące Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, który będzie wyłaniany w drodze konkursu.

W dniu 29 lipca br. — z inicjatywy poselskiej — została uchwalona ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462). W ramach decentralizacji państwa uprawnienia organów koncesyjnych i administracji geologicznej przysługujące w obowiązującym stanie prawnym wojewodom zostaną z dniem 1 stycznia 2006 r. przekazane do marszałków województw. Oznacza to, że do właściwości marszałków województw będzie należało udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, zatwierdzanie projektów prac geologicznych oraz przyjmowanie dokumentacji geologicznych, a także stwierdzanie kwalifikacji do wykonywania czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi (kat. XI) oraz kierowania w terenie robotami geologicznymi (kat. XII). Zakres kompetencji starosty pozostanie bez zmian, natomiast odwołania od ich decyzji będą rozpatrywały samorządowe kolegia odwoławcze. W odniesieniu do decyzji marszałków województw organem wyższego stop-

nia w rozumieniu *Kodeksu postępowania administracyjnego* będzie Minister Środowiska.

Prezentowana w *Przeglądzie Geologicznym* ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnictwym* jest tekstem ujednoliconym według stanu prawnego na 1 stycznia 2006 r., uwzględniającym wszystkie zmiany wprowadzone do niej, począwszy od jej uchwalenia aż do omówionej wcześniej ostatniej noweli. Taka forma prezentacji przepisów wydaje się o tyle korzystna, bowiem nie wymaga od Czytelników *Przeglądu Geologicznego* lektury poszczególnych dzienników ustaw, w których zmiany ustawy zostały opublikowane.

Wraz ze zmieniającym się *Prawem geologicznym i górnictwym* zaszła konieczność wydania części nowych lub nowelizacji dotychczas obowiązujących aktów wykonawczych. Korzystając z możliwości publikowania na łamach *Przeglądu Geologicznego* przedstawiamy także nowe rozporządzenia Rady Ministrów i Ministra Środowiska, które zostały wydane w bieżącym roku. W przypadku rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych, kierując się chęcią zapewnienia Czytelnikom łatwego korzystania z przepisów, zamieszczamy tekst ujednolicony według stanu prawnego na 1 stycznia 2006 r. W okresie obowiązywania tego rozporządzenia było ono bowiem zmieniane dwukrotnie. Do wszystkich aktów wykonawczych zostały dołączone komentarze, przygotowane przez specjalistów Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych. Komentarze te stanowią niewątpliwie pomoc w zrozumieniu zmieniającego się prawa. Nie mogą one jednak stanowić wiążącej wykładni w toczących się postępowaniach administracyjnych. Z uwagi na to, że omówienia aktów są prezentowane w oderwaniu od realiów konkretnych spraw, nie mogą być również powoływane jako podstawa jakichkolwiek żądań i wniosków kierowanych pod adresem organów orzekających w sprawie, ani też jako podstawa podejmowanych przez nie rozstrzygnięć.

Prezentowane akty wykonawcze, przed ich wydaniem, podlegały szerokim konsultacjom społecznym i uzgodnieniom międzyresortowych, w toku których zostało zgłoszonych wiele uwag i propozycji. Większość z nich zasługiwała na uwzględnienie, a brzmienie tych przepisów jest ich odzwierciedleniem. Żywię zatem nadzieję, że przedstawione zmiany w ustawie i aktach wykonawczych potraktują Państwo jako niezbędne, wynikające z konieczności dostosowania do prawa Unii Europejskiej oraz potrzeby ich udoskonalenia, by służyły właściwie racjonalnej gospodarce złóż kopaliny i ochronie wód podziemnych.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

USTAWA

z dnia 4 lutego 1994 r.

Prawo geologiczne i górnicze.¹⁾

(wg stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2006 r.)

(Dz. U. z dnia 1 marca 1994 r.)

(Dz. U. z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758, Nr 163, poz. 1362, Nr 175, poz. 1462)

Dokument zawiera również art. 2–9 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o odpadach*.

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Rozdział 1

Zakres obowiązywania

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki:

- 1) wykonywania prac geologicznych,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 2a) składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z wyjątkiem składowania odpadów w odkrywkowych wyrobiskach górniczych,
- 3) ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin.

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie bezziernikowego magazynowania substancji w górotworze,

w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z wyjątkiem takiej działalności prowadzonej w odkrywkowych wyrobiskach górniczych.

Art. 3. Jeżeli wymaga tego potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, obejmie przepisami ustawy, w całości lub w części, prowadzenie określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, określając miejsce oraz cel wykonywanych robót i zakres stosowania ustawy.

Art. 4. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) korzystania z wód w zakresie uregulowanym odrębnymi przepisami,
- 1a) wykonywania ujęć wód podziemnych do głębokości 30 m na potrzeby zwykłego korzystania z wód,
- 2) geologicznych badań naukowych i działalności dydaktycznej, które są prowadzone bez wykonywania robót geologicznych,
- 3) pozyskiwania okazów minerałów, skał i skamielin w celach naukowych, kolekcjonerskich i dydaktycznych, które następuje bez wykonywania robót górniczych,
- 4) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych bez wykonywania robót geologicznych,
- 5) wykonywania robót związanych ze sztucznym zasileniem strefy brzegowej piaskiem, pochodzącym z osadów dennych obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. 1. Kopaliny dzieli się na podstawowe i pospolite.

2. Do kopalin podstawowych zalicza się:

- 1) gaz ziemny, ropę naftową oraz jej naturalne pochodne, węgiel brunatny, węgiel kamienny i metan z węgla kamiennego,

¹⁾Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenaście dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992),
- 2) dyrektywy 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992),
- 3) dyrektywy 94/22/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz. Urz. WE L 164 z 30.06.1994). Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie — z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej — dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

- 2) kruszce metali szlachetnych, rudy metali (z wyjątkiem darniowych rud żelaza) i metale w stanie rodzimym, łącznie z rudami pierwiastków rzadkich i rozproszonych oraz pierwiastków promieniotwórczych,
- 3) apatyt, baryt, fluoryt, fosforyt, gips i anhydryt, piryt, siarkę rodzimą, sole potasowe i potasowo-magnezowe, sole strontu, sól kamienna,
- 4) azbest, bentonit, diatomit, dolomit, gliny biało wypalające się i kamionkowe, gliny i łupki ogniotrwałe, grafit, kaolin, kamienie szlachetne i ozdobne, kwarc, kwarcyt, magnezyt, miki, marmury i wapienie krystaliczne, piaski formierskie i szklarskie, skalenie, ziemię krzemionkową.
- 2a. W rozumieniu ustawy wszystkie kopaliny występujące w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej są kopalinami podstawowymi.
3. Kopaliny nie wymienione w ust. 2 i ust. 2a są kopalinami pospolitymi.
4. W rozumieniu ustawy nie są kopalinami wody podziemne, z wyjątkiem solanek, wód leczniczych i termalnych.
5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi:
- 1) złoża wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych, mając na względzie ich szczególne walory wynikające z mineralizacji, własności fizycznych i chemicznych, ilości i warunków występowania,
 - 2) złoża innych kopaliny leczniczych o szczególnie cennych walorach ze względu na rodzaj i jakość kopaliny.
6. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może zaliczyć kopalinę pospolitą, występującą w określonym złożu lub określonej jednostce geologicznej, do kopaliny podstawowych, biorąc pod uwagę jej rodzaj, ilość lub warunki zalegania.
- Art. 6.** W rozumieniu ustawy:
- 1) złożem kopaliny jest takie naturalne nagromadzenie minerałów i skał oraz innych substancji stałych, gazowych i ciekłych, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarce,
 - 2) pracą geologiczną jest projektowanie i wykonywanie badań w celu ustalenia budowy geologicznej kraju, a zwłaszcza poszukiwania i rozpoznawania złóż kopaliny, wód podziemnych, określania warunków geologiczno-inżynierskich, a także sporządzanie map i dokumentacji geologicznych oraz projektowanie i wykonywanie badań na potrzeby wykorzystania ciepła Ziemi lub ujmowania wód podziemnych,
 - 3) robotą geologiczną jest wykonywanie w ramach prac geologicznych wszelkich czynności poniżej powierzchni ziemi, w tym wykonywanych przy użyciu materiałów wybuchowych, oraz likwidacja wyrobisk po tych czynnościach,
 - 4) poszukiwaniem jest wykonywanie prac geologicznych w celu odkrycia i wstępnego udokumentowania zasobów złóż kopaliny lub wód podziemnych,
 - 5) rozpoznawaniem jest wykonywanie prac geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny lub wód podziemnych,
 - 5a) ujęciem wód podziemnych jest otwór wiertniczy, grupa otworów wiertniczych, obudowane źródło naturalne lub inne wyrobisko konstrukcyjnie przygotowane do korzystania z wód podziemnych,
 - 6) przedsiębiorcą jest podmiot posiadający koncesję na prowadzenie działalności regulowanej ustawą,
 - 7) zakładem górniczym jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wydobywania kopaliny ze złoża, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie związane z nimi obiekty i urządzenia przerobcze,
 - 8) obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych związanych z wykonywaniem koncesji,
 - 9) terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego,
 - 10) wyrobiskiem górniczym jest przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub w górotworze powstała w wyniku robót górniczych,
 - 11) robotami górniczymi jest wykonywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą,
 - 12) włączanie wód do górotworu jest to wprowadzanie wód z odwodnień wyrobisk górniczych, wód złożowych oraz wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych polegające na ich włączaniu otworami wiertniczymi do formacji geologicznych, izolowanych od użytkowych poziomów wodonośnych lub w uzasadnionych przypadkach również do użytkowych poziomów wodonośnych,
 - 13) środkami strzałowymi są materiały wybuchowe w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007).
 - 14) informacją geologiczną są dane oraz próbki uzyskane w wyniku prowadzenia prac geologicznych,
 - 15) składowiskiem podziemnym jest górotwór, w tym podziemne wyrobisko górnicze, w którym odpady są unieszkodliwiane przez ich składowanie, z wyjątkiem składowania odpadów w odkrywkowych wyrobiskach górniczych,
 - 16) wykorzystaniem ciepła Ziemi jest odbiór energii z gruntu lub górotworu za pośrednictwem nośników energii wprowadzonych do otworu wiertniczego.

Rozdział 2

Własność i użytkowanie górnicze

Art. 7. 1. Złoża kopaliny nie stanowiące części składowych nieruchomości gruntowej są własnością Skarbu Państwa.

2. W granicach określonych przez ustawę Skarb Państwa może, z wyłączeniem innych osób, korzystać ze złóż kopaliny oraz rozporządzać prawem do nich przez ustanowienie użytkowania górniczego.

3. Uprawnienia Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 2, wykonują organy właściwe do udzielania koncesji, zwane dalej „organami koncesyjnymi”.

Art. 8. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do własności złóż kopaliny stosuje się odpowiednio przepisy o własności nieruchomości gruntowej.

Art. 9. W granicach określonych przez ustawy oraz przez umowę o ustanowieniu użytkownika górniczego użytkownik górniczy może, z wyłączeniem innych osób, poszukiwać, rozpoznawać lub wydobywać oznaczoną kopalinę. W tych samych granicach użytkownik górniczy może rozporządzać swym prawem.

Art. 10. 1. Ustanowienie użytkownika górniczego następuje w drodze umowy za wynagrodzeniem, pod warunkiem uzyskania koncesji.

2. Umowa o ustanowienie, zmianę treści lub przeniesienie użytkownika górniczego powinna być pod rygorem nieważności zawarta na piśmie.

3. W razie wygaśnięcia albo cofnięcia koncesji, użytkowanie górnicze wygasa.

Art. 11. 1. Ustanowienie użytkownika górniczego może być poprzedzone przetargiem, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1, ustanowienie użytkownika górniczego, obejmującego poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, a także metanu z węgla kamiennego, poprzedza się przetargiem.

2a. Użytkowanie górnicze, obejmujące poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, a także metanu z węgla kamiennego, może zostać ustanowione w trybie bezprzetargowym, jeżeli jest spełniony co najmniej jeden z następujących warunków:

- 1) wykaz obszarów, w których użytkowanie górnicze może być ustanowione w takim trybie, organ koncesyjny podał do publicznej wiadomości oraz opublikował w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- 2) obszar objęty projektowanym użytkowaniem górniczym był w przeszłości przedmiotem przetargu, który nie zakończył się ustanowieniem użytkownika górniczego.

3. Organami właściwymi do przeprowadzenia przetargu na nabycie prawa użytkownika górniczego są organy właściwe do udzielania koncesji.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady zamieszczania obwieszczeń o przetargu na nabycie prawa użytkownika górniczego i dane, które powinny być zamieszczone w obwieszczeniu, wymagania, jakie powinien spełniać oferent oraz jakim powinna odpowiadać oferta, termin składania ofert oraz zakończenia przetargu, a także zasady i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej.

5. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, będzie kierowała się potrzebą zapewnienia obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów wyboru oferenta na nabycie użytkownika górniczego.

Art. 12. 1. Ten, kto rozpoznał i udokumentował złożę kopaliny, stanowiące przedmiot własności Skarbu Państwa, oraz sporządził dokumentację geologiczną z dokładnością wymaganą do uzyskania koncesji na wydo-

bywanie kopaliny, może żądać ustanowienia na jego rzecz użytkownika górniczego z pierwszeństwem przed innymi.

2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, rozstrzygają sądy powszechne.

3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa z upływem dwóch lat od dnia pisemnego zawiadomienia o przyjęciu dokumentacji przez organ administracji geologicznej.

Art. 13. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do użytkownika górniczego stosuje się odpowiednio przepisy *Kodeksu cywilnego o użytkowaniu*.

Art. 14. 1. Przepisy rozdziału stosuje się odpowiednio do innych części górotworu niż złoża kopaliny.

2. W odniesieniu do działalności, na którą ustawa nie wymaga koncesji, uprawnienia Skarbu Państwa, określone w art. 7 ust. 2, wykonują zarządy województw. W odniesieniu do takiej działalności, lecz prowadzonej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, organem właściwym jest minister właściwy do spraw środowiska, działający w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

Rozdział 3

Koncesje

Art. 15. 1. Koncesji wymaga działalność gospodarcza w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny,
- 2) wydobywania kopaliny ze złóż,
- 3) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do koncesjonowania stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807).

3. (uchylony).

4. Zabrania się wydobywania kopaliny wykonywanego inaczej niż jako koncesjonowana działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 i Nr 281, poz. 2777 oraz z 2005 r. Nr 33, poz. 289).

Art. 16. 1. Koncesji na działalność:

- 1) określoną w art. 15 ust. 1, wykonywaną w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopaliny podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1–3, solanek, wód leczniczych i termalnych oraz innych kopaliny leczniczych zaliczonych do kopaliny podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6,
- 3) określoną w art. 15 ust. 1 pkt 3 — udziela minister właściwy do spraw środowiska.

2. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 i 2a, koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopaliny podstawowych i pospolitych udziela marszałek województwa.

2a. Koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych, jeżeli jednocześnie spełnione są odpowiednio następujące wymagania:

- 1) obszar zamierzonej działalności nie przekroczy powierzchni 2 ha,
- 2) wydobywanie kopalin w roku kalendarzowym nie przekroczy 20 000 m³,
- 3) działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych
— udziela starosta.

3. Udzielenie koncesji na:

- 1) wydobywanie kopalin podstawowych wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki,
- 2) wydobywanie kopalin leczniczych wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
- 3) działalność w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej,
- 4) poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie rud pierwiastków promieniotwórczych wymaga opinii Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki,
- 5) wydobywanie kopalin z gruntów pod wodami śródlądowymi oraz z obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wymaga opinii organu odpowiedzialnego za utrzymanie wód oraz uzgodnienia z organem właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego,
- 6) działalność, o której mowa w ust. 2a, wymaga uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górniczego oraz zaopiniowania przez właściwego marszałka województwa.

4. Z wyjątkiem poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, udzielenie koncesji na taką działalność wymaga zasięgnięcia opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

5. Udzielenie koncesji na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 i 3, z wyjątkiem takiej działalności wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta. Uzgodnienie następuje na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

5a. Do zmiany koncesji stosuje się odpowiednio przepisy o udzieleniu koncesji.

6. Udzielenie koncesji nie narusza wymagań wynikających z przepisów odrębnych.

Art. 17. 1. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes państwa lub szczególnie ważny interes społeczny, związany zwłaszcza z ochroną środowiska, udzielenie koncesji może być uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, mogących powstać wskutek wykonywania działalności objętej koncesją.

2. Formę i wielkość zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, ustala się w koncesji, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności, przestrzeni objętej koncesją, czasu,

na jaki koncesja została wydana, oraz stopnia szkodliwości zamierzonej działalności dla środowiska.

3. W koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustalenie formy i wielkości zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązkowe.

Art. 18. 1. O ile ustawa nie stanowi inaczej, wniosek o udzielenie koncesji powinien zawierać:

1) (skreślony),

2) (skreślony),

2a) oznaczenie wnioskodawcy, jego siedziby i adresu,

2b) określenie numeru w rejestrze przedsiębiorców lub ewidencji działalności gospodarczej,

2c) określenie rodzaju i zakresu wykonywania działalności gospodarczej, na którą ma być udzielona koncesja,

3) określenie prawa wnioskodawcy do terenu (przeźwrotność), w ramach którego projektowana działalność ma być wykonywana, lub prawa, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca,

4) określenie czasu, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności,

5) określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się o koncesję w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem.

2. Dane objęte wnioskiem należy uzupełnić dowodami ich istnienia, w szczególności przez dołączenie załączników graficznych sporządzonych zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych.

3. Organ koncesyjny może zobowiązać wnioskodawcę do przedstawienia danych określających stan prawny nieruchomości objętych wpływami zamierzonej działalności, a w przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym — danych z ewidencji gruntów i budynków. Organ koncesyjny może również żądać złożenia kopii wniosku koncesyjnego wraz z załącznikami.

Art. 19. Do wniosku o udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, poza wymaganiami określonymi w art. 18, należy dołączyć projekt prac geologicznych.

Art. 20. 1. Wniosek o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 18, powinien określać:

1) złożę kopaliny lub jego część, która ma być przedmiotem wydobywania,

2) wielkość i sposób zamierzonego wydobywania kopaliny,

3) stopień zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych, jak również środki umożliwiające osiągnięcie tego celu,

4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego oraz ich granic.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

1) dowód istnienia prawa przysługującego wnioskodawcy do wykorzystania dokumentacji geologicznej w celu ubiegania się o koncesję,

- 2) projekt zagospodarowania złoża, zaopiniowany przez właściwy organ nadzoru górniczego,
- 3) dowód istnienia prawa przysługującego wnioskodawcy do nieruchomości gruntowej, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność w zakresie wydobywania kopaliny metodą odkrywkową, lub dowód przyrzeczenia jego ustanowienia.

2a. Jeżeli w związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża przewiduje się wtłaczanie do górotworu wód pochodzących z odwodnienia wyrobisk górniczych, wód złożowych lub wykorzystanych solanek, wód leczniczych lub termalnych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć przyjętą dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z wtłaczaniem wód do górotworu.

3. Wymagania określonego w ust. 2 pkt 3 nie stosuje się do wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie węgla brunatnego.

4. Organ koncesyjny może żądać przedłożenia dokumentacji geologicznej.

5. Wymagania określonego w ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych w zakresie uregulowanym art. 16 ust. 2a.

Art. 21. 1. Wniosek o udzielenie koncesji na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 18, powinien określać:

- 1) rodzaj, ilość i właściwości substancji lub odpadów,
- 2) aktualne i przewidywane warunki geologiczne, hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie,
- 3) technologię magazynowania lub składowania,
- 3) projektowane granice przestrzeni, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów, oraz granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności.

1a. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć przyjętą dokumentację hydrogeologiczną i geologiczno-inżynierską, sporządzoną w celu wykonywania działalności objętej wnioskiem.

2. W razie zamierzonego składowania odpadów promieniotwórczych w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć zezwolenie Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, jeżeli wydania tego zezwolenia wymagają przepisy Prawa atomowego.

3. Wniosek o udzielenie koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, powinien wskazywać proponowaną formę i wielkość zabezpieczenia roszczeń oraz zakres i sposób monitorowania składowiska podziemnego.

Art. 22. Koncesja powinna określać:

- 1) rodzaj i sposób prowadzenia działalności objętej koncesją,
- 2) przestrzeń, w granicach której ma być prowadzona ta działalność,

3) okres ważności koncesji ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności,

4) inne wymagania dotyczące wykonywania działalności objętej koncesją, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska.

Art. 23. 1. Koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna ponadto określać:

- 1) cel, zakres, rodzaj i harmonogram prac geologicznych,
- 2) wymaganą dokładność rozpoznania geologicznego.

2. Powierzchnia terenu, na którym na podstawie jednej koncesji mogą być wykonywane prace, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 1200 km².

Art. 23a. Koncesja na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna określać:

- 1) typ składowiska podziemnego,
- 2) rodzaj i ilość odpadów,
- 3) zakres i sposób monitorowania składowiska podziemnego,
- 4) zakres i termin składania informacji dotyczących składowania odpadów organowi koncesyjnemu.

Art. 24. (skreślony).

Art. 25. 1. Koncesja na wydobywanie kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna ponadto wyznaczać granice obszaru i terenu górniczego oraz określać zasoby złoża kopaliny możliwe do wydobywania, a także minimalny stopień ich wykorzystania.

1a. W razie gdy koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża przewiduje wtłaczanie do górotworu wód pochodzących z odwodnienia wyrobisk górniczych, wód złożowych lub wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych, powinna ponadto określać warunki wtłaczania wód do górotworu.

2. Granice obszaru górniczego i terenu górniczego wyznacza organ koncesyjny, w uzgodnieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Jeżeli rzeczywiste szkodliwe wpływy robót górniczych zakładu górniczego przekroczą granice określonego w koncesji terenu górniczego, organ koncesyjny zmienia decyzję w zakresie dotyczącym granic terenu górniczego.

4. Koncesja na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3, powinna także wyznaczać granice przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów oraz granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności. Przy wyznaczaniu tych granic stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 i 3.

Art. 26. W uzasadnionych przypadkach, gdy nie zagraża to środowisku, organ koncesyjny może zwolnić ubiegającego się o koncesję na wydobywanie kopalin pospolitych z niektórych wymagań koncesji określonych ustawą. Zwolnienie to nie może dotyczyć wymagań określonych w art. 22 pkt 1–3.

Art. 26a. 1. Jeżeli nie sprzeciwia się temu interes publiczny związany z ochroną środowiska, zwłaszcza z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź szczególnie

ważny interes gospodarki narodowej, organ koncesyjny jest obowiązany, za zgodą przedsiębiorcy, na rzecz którego koncesja została wydana, do przeniesienia tej koncesji na rzecz podmiotu, który:

- 1) wyraża zgodę na wszystkie wynikające z niej warunki,
- 2) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do informacji geologicznej, prawem do nieruchomości gruntowej, prawem użytkowania górniczego, bądź przyrzeczeniem ich uzyskania, z zastrzeżeniem art. 20 ust. 3,
- 3) wykaże, iż jest w stanie spełnić wymagania związane z wykonywaniem zamierzonej działalności.

2. Przeniesienie koncesji, o której mowa w ust. 1, powoduje również przeniesienie praw i obowiązków wynikających z innych decyzji podjętych na podstawie ustawy.

3. W razie podjęcia decyzji, o której mowa w ust. 1, organ koncesyjny może, w drodze odrębnej decyzji, zmienić warunki zabezpieczenia, o których mowa w art. 17.

Art. 26b. Odmowa udzielenia koncesji może nastąpić, jeżeli zamierzona działalność narusza wymagania ochrony środowiska, w tym związane z racjonalną gospodarką złożami kopalin, również w zakresie wydobycia kopalin towarzyszących, bądź uniemożliwia wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem. Odmowa udzielenia koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, może również nastąpić, jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub możliwość unieszkodliwiania odpadów w inny sposób niż składowanie.

Art. 26c. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 i 3, obowiązany jest utworzyć fundusz likwidacji zakładu górniczego, zwany dalej „funduszem”, chyba że obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów.

2. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, prowadzący:

- 1) wydobywanie kopaliny systemem podziemnym lub otworowym, bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, przeznaczają na fundusz równowartość od 3% do 10% odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego, ustalanych stosownie do przepisów o podatku dochodowym,
- 2) wydobywanie kopaliny systemem odkrywkowym przeznaczają na fundusz równowartość 10% należnej opłaty eksploatacyjnej, o której mowa w art. 84.

3. Przedsiębiorca gromadzi środki funduszu na wyodrębnionym rachunku bankowym, dokonując wpłat na fundusz począwszy od dnia powstania obowiązku uiszczania opłaty eksploatacyjnej albo od rozpoczęcia działalności, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nieobjętej obowiązkiem uiszczania opłaty eksploatacyjnej, do rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego.

4. Środki funduszu stanowią koszty uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym i mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, również w razie upadłości przedsiębiorcy.

5. O ile ustawa nie stanowi inaczej, bank rozpoczyna dokonywanie wypłat z funduszu wyłącznie po przedstawieniu przez przedsiębiorcę ostatecznej decyzji właściwego organu nadzoru górniczego zatwierdzającej plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, a w przypadku przedsiębiorcy wydobywającego kopalinę pospolitą w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a — po przedstawieniu decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji.

6. Przedsiębiorca jest obowiązany przedstawiać organowi koncesyjnemu oraz organowi nadzoru górniczego, na ich żądanie, aktualne wyciągi z rachunku bankowego, na którym gromadzi środki funduszu, a także informacje o sposobie ich wykorzystania.

7. Środki funduszu nie podlegają egzekucji, z wyjątkiem przypadków, gdy egzekucja jest prowadzona w związku z niewykonaniem przez przedsiębiorcę obowiązków w zakresie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

8. Po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego organ nadzoru górniczego, po zasięgnięciu opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, wyraża zgodę na likwidację funduszu.

9. Określone w ust. 1–8 wymagania stosuje się odpowiednio do następcy prawnego przedsiębiorcy, który przejmuje niewykorzystane środki funduszu.

10. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:

- 1) tworzenia i funkcjonowania funduszu,
- 2) ustalania wysokości równowartości odpisów, o których mowa w ust. 2 pkt 1, w zależności od rodzaju i zakresu prowadzonej działalności,
- 3) ustalania terminów przekazywania środków na fundusz,
- 4) wykorzystania środków funduszu, kierując się metodą i wielkością prowadzonej działalności oraz jej szkodliwością dla środowiska, a także potrzebą skutecznego zabezpieczenia środków na likwidację zakładów górniczych.

Art. 27. (skreślony).

Art. 27a. 1. W razie gdy przedsiębiorca narusza przepisy ustawy, w szczególności w zakresie ochrony środowiska, racjonalnej gospodarki zasobami złóż kopalin, lub nie wypełnia warunków koncesji, w tym nie podejmuje działalności lub trwale jej zaprzestaje, organ koncesyjny wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.

2. Jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nadal narusza przepisy ustawy lub nie wypełnia warunków koncesji, organ koncesyjny może cofnąć koncesję albo ograniczyć jej zakres bez odszkodowania.

Art. 28. 1. Koncesja wydana na podstawie ustawy wygasa:

- 1) z upływem czasu, na jaki została wydana,
- 2) jeżeli stała się bezprzedmiotowa,
- 3) w razie likwidacji przedsiębiorcy,

4) w razie zrzeczenia się koncesji.

1a. W razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, organ koncesyjny w drodze decyzji może cofnąć koncesję bez odszkodowania.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 organ koncesyjny, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie koncesji.

Art. 29. 1. Cofnięcie albo wygaśnięcie koncesji nie zwalnia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska oraz obowiązków związanych z likwidacją zakładu górniczego.

2. Zakres i sposób wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, ustala organ koncesyjny w decyzji o cofnięciu koncesji albo w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji, w uzgodnieniu z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta oraz z właściwym organem nadzoru górniczego, a w przypadku działalności prowadzonej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej — z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 2, organ koncesyjny określa termin wygaśnięcia obowiązku zabezpieczenia, o którym mowa w art. 17.

4. Do podmiotu, na który nałożono obowiązki określone w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące przedsiębiorcy.

Art. 29a. Kopie decyzji wydawanych na podstawie przepisów niniejszego rozdziału organ koncesyjny przysyła do wiadomości właściwym miejscowo organom administracji geologicznej i nadzoru górniczego.

Art. 30. (skreślony).

DZIAŁ II

PRACE GEOLOGICZNE

Rozdział 1

Projektowanie i wykonywanie prac geologicznych

Art. 31. 1. Prace geologiczne mogą być wykonywane, dozoruowane i kierowane tylko przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

1a. Kwalifikacje osób, o których mowa w ust. 1, stwierdza:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska, z zastrzeżeniem pkt 2,
- 2) marszałek województwa — w odniesieniu do osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do wykonywania czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych oraz uprawnień do kierowania w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia materiałów wybuchowych, albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się wymaganiami w zakresie bezpieczeństwa powszechnego, prawidłowości wykonywania prac geologicznych oraz potrzebami ochrony środowiska, określi, w drodze rozporządzenia:

1) kategorie prac geologicznych,

2) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób wykonujących, dozoruujących i kierujących określonymi kategoriami prac geologicznych,

3) sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji,

4) tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzania wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu,

5) wysokość opłat związanych ze stwierdzaniem kwalifikacji, sposób ich uiszczania oraz wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej.

3. Stwierdzenia kwalifikacji dokonuje się przez wydanie świadectwa.

4. Organ administracji geologicznej właściwy do stwierdzenia kwalifikacji odmawia, w drodze decyzji administracyjnej, dopuszczenia do egzaminu kandydata niespełniającego wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2.

Art. 32. 1. Prace geologiczne obejmujące roboty geologiczne mogą być wykonywane tylko na podstawie projektu prac geologicznych.

2. Projekt prac geologicznych powinien określać:

- 1) cel zamierzonych prac, sposób jego osiągnięcia, wraz z określeniem rodzaju wymaganej dokumentacji geologicznej,
- 2) harmonogram prac,
- 3) przestrzeń, w obrębie której mają być wykonywane prace geologiczne,
- 4) przedsięwzięcia konieczne ze względu na ochronę środowiska, w tym zwłaszcza wód podziemnych, oraz sposób likwidacji wyrobisk, otworów wiertniczych, rekultywacji gruntów i środki mające na celu zapobieżenie szkodom.

Art. 33. 1. Projekt prac geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji, podlega, z wyjątkiem projektu prac geologicznych, o którym mowa w ust. 4, zatwierdzeniu przez właściwy organ administracji geologicznej w drodze decyzji.

2. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, wymaga zasięgnięcia opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, a w razie gdy prace geologiczne mają być wykonywane w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej — uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

3. Projekt zatwierdza się na czas oznaczony.

4. Projekt prac geologicznych wykonywanych w celu wykorzystania ciepła Ziemi podlega zgłoszeniu właściwemu organowi administracji geologicznej.

Art. 33a. 1. Do wykonywania prac geologicznych, o których mowa w art. 33 ust. 4, można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia przedłożenia projektu tych prac właściwy organ nie wniesie w drodze decyzji sprzeciwu.

2. Właściwy organ wnosi sprzeciw, jeżeli:

1) zgłoszony projekt nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa geologicznego i górniczego,

2) prace geologiczne zaprojektowano:

- a) w obrębie obszaru zasobowego ujęcia wód podziemnych i istnieje zagrożenie, że może to oddziaływać negatywnie na jakość ujmowanych wód,
- b) w obrębie obszarów górniczych wyznaczonych w koncesjach na wydobywanie wód leczniczych współwystępujących z wodami podziemnymi oraz w koncesjach na wydobywanie torfów leczniczych.

Art. 34. Wykonawca prac geologicznych jest obowiązany posiadać dokumentację prowadzonych prac i uzupełniać ją w miarę postępu robót.

Art. 35. 1. Wykonawca prac geologicznych jest obowiązany zgłosić zamiar przystąpienia do wykonywania robót geologicznych właściwemu organowi administracji geologicznej, organowi nadzoru górniczego oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwym ze względu na miejsce wykonywanych robót.

2. Jeżeli prace geologiczne mają być prowadzone na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, zamiar przystąpienia do wykonywania tych prac należy zgłosić właściwemu organowi administracji morskiej.

3. (skreślony).

4. W zgłoszeniu należy określić zamierzone terminy rozpoczęcia i zakończenia robót, ich rodzaj, podstawowe dane dotyczące prac geologicznych oraz dane dotyczące osób sprawujących dozór i kierownictwo tych prac.

5. Zgłoszenia dokonuje się na piśmie najpóźniej na dwa tygodnie przed zamierzonym terminem rozpoczęcia prac.

Art. 36. Organ administracji geologicznej może nakazać, w drodze decyzji, podmiotom wykonującym prace geologiczne dokonanie, za wynagrodzeniem, dodatkowych prac geologicznych, w szczególności badań, pomiarów oraz pobranie dodatkowych próbek.

Art. 37. 1. Wykonawca prac geologicznych jest zobowiązany zagospodarować kopalinę wydobytą lub wydobywającą się samoistnie w czasie wykonywania tych prac.

2. Do działalności, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o wydobywaniu kopaliny i opłacie eksploatacyjnej.

Art. 38. Do wykonywania robót geologicznych stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego, z zastrzeżeniem przepisów art. 67a.

Art. 39. 1. O ile ustawa nie stanowi inaczej, przepisy dotyczące przedsiębiorcy stosuje się odpowiednio do podmiotów wykonujących prace geologiczne, które nie wymagają koncesji.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do prac i robót geologicznych związanych z ruchem zakładu górniczego.

Rozdział 2

Dokumentacja geologiczna

Art. 40. Wyniki prac geologicznych, wraz z ich interpretacją oraz określeniem stopnia osiągnięcia zamierzonego celu, należy przedstawić w dokumentacji geologicznej.

Art. 41. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny sporządza się w celu określenia granic złoża, jego zasobów oraz geologicznych warunków występowania.

2. Dokumentacja geologiczna złoża kopaliny powinna określać:

- 1) rodzaj, ilość i jakość rozpoznanych kopaliny, w tym także kopaliny towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych oraz substancji szkodliwych dla środowiska występujących w złożu,
- 2) położenie złoża, jego budowę geologiczną, formę i granice,
- 3) elementy środowiska otaczającego złożo,
- 4) (skreślony),
- 5) hydrogeologiczne i inne geologiczno-górnicze warunki występowania złoża,
- 6) (skreślony),
- 7) stan zagospodarowania powierzchni.

3. W przypadku gdy dokumentacja geologiczna ma stanowić podstawę do udzielenia koncesji na wydobywanie kopaliny, stopień rozpoznania złoża powinien umożliwić opracowanie projektu zagospodarowania złoża oraz wskazanie możliwości i kierunków rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

4. Dokumentację geologiczną sporządza się z uwzględnieniem kryteriów bilansowości zasobów złóż kopaliny. Właściwy organ administracji geologicznej może zezwolić, w drodze decyzji, na zmianę kryteriów bilansowości.

Art. 42. 1. Dokumentację hydrogeologiczną sporządza się w celu:

- 1) ustalenia zasobów wód podziemnych,
- 2) określenia warunków hydrogeologicznych w związku z:
 - a) projektowaniem odwodnień do wydobywania kopaliny ze złóż,
 - b) włączaniem wód do górotworu,
 - c) projektowaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi,
 - d) projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, w tym składowaniem odpadów na powierzchni,
 - e) bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
 - f) ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
 - g) zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, dokumentacja hydrogeologiczna powinna określać:

- 1) budowę geologiczną i warunki hydrogeologiczne badanego obszaru,
- 2) warunki występowania wód podziemnych, w tym charakterystykę warstw wodonośnych określonego poziomu,
- 3) jakość wody podziemnej, a w przypadku wody leczniczej także trwałość jej składu chemicznego i cechy fizyczne,
- 4) przedsięwzięcia niezbędne dla ochrony środowiska,
- 5) przedsięwzięcia niezbędne dla ochrony obiektów na powierzchni.

3. Poza wymaganiami, o których mowa w ust. 2, dokumentacja hydrogeologiczna powinna również określać, stosownie do potrzeb:

- 1) zasoby i depresję w oznaczonych poziomach wodonośnych oraz w oznaczonym czasie,
- 2) techniczne możliwości wydobycia wody,
- 3) techniczne możliwości zatłaczania wód do górotworu,
- 4) wpływ, jaki na stosunki wodne wywiera projektowana inwestycja, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d, lub bezziornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 5) granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- 6) ocenę hydrogeologiczną i prognozę skutków po zakończeniu odwodnienia zakładów górniczych,
- 7) rodzaj, charakter i stopień zanieczyszczeń gruntów i wód podziemnych.

Art. 43. 1. Dokumentację geologiczno-inżynierską sporządza się dla:

- 1) określenia warunków geologicznych dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego,
- 2) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych,
- 3) (skreślony),
- 4) bezzbiornikowego magazynowania substancji i składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 5) składowania odpadów na powierzchni.

2. Dokumentacja geologiczno-inżynierska powinna określać:

- 1) budowę geologiczną, warunki geologiczno-inżynierskie i hydrogeologiczne podłoża budowlanego lub określonej przestrzeni,
- 2) prognozę zmian w środowisku, mogących powstać na skutek realizacji lub eksploatacji obiektów budowlanych,
- 3) występowanie złóż kopalin, szczególnie surowców budowlanych, nadających się do wykorzystania przy realizacji inwestycji.

Art. 44. (skreślony).

Art. 45. 1. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 41–43, przekazuje się w czterech egzemplarzach właściwemu organowi administracji geologicznej.

1a. W terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania dokumentacji geologicznej organ, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia pisemnie o przyjęciu dokumentacji bez zastrzeżeń, a w przypadku gdy dokumentacja nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa, zażąda, w drodze decyzji, uzupełnienia lub poprawienia dokumentacji. W terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania uzupełnionej lub poprawionej dokumentacji organ zawiadamia o przyjęciu jej bez zastrzeżeń.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, gromadzi informacje oraz próbki uzyskane w wyniku prowadzenia prac geologicznych w celu wykonania zadań określonych w ustawie.

3. Informacje oraz próbki, o których mowa w ust. 2, podlegają ochronie w zakresie, w jakim wymaga tego interes państwa lub ich właściciela.

4. (skreślony).

Art. 46. 1. Dokumentacja geologiczna podlega zmianie w razie:

- 1) stwierdzenia istotnych różnic w budowie geologicznej lub w warunkach geologicznych albo w sposobie i w warunkach zagospodarowania wód podziemnych w stosunku do danych określonych w zatwierdzonej lub przyjętej dokumentacji,
- 2) zmiany przedmiotu lub zakresu działalności, dla której dokumentacja została sporządzona.

2. Do zmiany dokumentacji geologicznej stosuje się przepisy art. 45.

Art. 47. 1. Prawo do informacji uzyskanych w wyniku prac geologicznych przysługuje Skarbowi Państwa.

2. Prawem do informacji geologicznej rozporządza Skarb Państwa, z wyjątkiem sytuacji określonych w ust. 3.

2a. Rozporządzanie prawem do informacji geologicznej następuje w drodze umowy za wynagrodzeniem, z wyjątkiem sytuacji określonych w ust. 4.

2b. Podstawę określenia wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej stanowi wycena sporządzona przez podmiot ubiegający się o korzystanie z tej informacji.

3. Ten, kto poniósł koszt wykonania prac geologicznych prowadzonych na mocy decyzji wydanych na podstawie ustawy, ma wyłączne prawo do nieodpłatnego wykorzystywania uzyskanych w ich wyniku informacji geologicznych w celach badawczych, naukowych, jak również w celu wykonywania działalności regulowanej ustawą. Prawo to wygasa z upływem 5 lat od utraty mocy odpowiedniej decyzji, na podstawie której wykonano prace będące źródłem informacji, lub zezwalającej na wykonywanie innej działalności regulowanej ustawą albo przepisami odrębnymi. Jeżeli koncesja lub decyzja o zatwierdzeniu projektu prac geologicznych nie stanowi inaczej, ten, komu przysługuje prawo wykorzystywania

uzyskanych w ten sposób informacji geologicznych, może udostępnić je innym podmiotom.

4. Informacja geologiczna, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa z wyłączeniem próbek geologicznych, podlega nieodpłatnemu wykorzystaniu w celu:

- 1) sporządzania projektów prac geologicznych na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin,
- 2) sporządzania projektów prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga uzyskania koncesji,
- 3) wykonywania opracowań naukowych,
- 4) wykonywania opracowań w celach dydaktycznych, prac dyplomowych, licencjackich, magisterskich i podyplomowych,
- 5) wykonywania zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego,
- 6) wykonywania zadań przez organy administracji publicznej,
- 7) ubiegania się w drodze przetargu o ustanowienie użytkowania górniczego na działalność regulowaną ustawą,
- 8) sporządzania dodatków do dokumentacji geologicznych złóż kopalin, w związku ze zmianą ich granic na skutek podziału złóż,
- 9) sporządzania wycen informacji geologicznej.

4a. Informacja geologiczna, o której mowa w ust. 4, jest udostępniana zainteresowanym podmiotom na ich wniosek zaakceptowany przez Skarb Państwa.

5. Jeżeli informacja geologiczna, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, zawarta jest w dokumentacji geologicznej, rozporządzenie nią następuje wyłącznie na czas oznaczony.

6. Ten, kto prowadzi działalność na podstawie ustawy, jest obowiązany do bieżącego przekazywania organom administracji geologicznej informacji geologicznych, o których mowa w ust. 1, w tym próbek wraz z wynikami ich badań. Zakres i harmonogram przedstawiania informacji oraz próbek może określać odpowiednio koncesja lub decyzja o zatwierdzeniu projektu prac geologicznych.

7. Jednostki samorządu terytorialnego mogą żądać od Skarbu Państwa nieodpłatnego udostępnienia informacji, o których mowa w ust. 1, dotyczących ich terytoriów, niezbędnych do wykonywania ich zadań własnych. Informacje uzyskane w tym trybie nie mogą być wykorzystywane przez jednostki samorządu terytorialnego do prowadzenia działalności gospodarczej ani udostępniane innym podmiotom. W sprawach spornych orzekają sądy powszechne.

8. Wpływy z tytułu rozporządzania prawem do informacji geologicznej, należącej do Skarbu Państwa, stanowią dochody budżetu państwa.

9. (uchylony).

10. W zakresie spraw, o których mowa w ust. 1, 2, 4–5 i 7, zadania Skarbu Państwa wykonuje minister właściwy do spraw środowiska.

11. Minister właściwy do spraw środowiska może upoważnić do rozporządzania informacją geologiczną organy,

o których mowa w art. 101 pkt 2 i 3, oraz państwowe jednostki organizacyjne.

12. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, sposób i tryb rozporządzania prawem do informacji geologicznej za wynagrodzeniem oraz udostępniania informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie,
- 2) metody szacowania wartości informacji geologicznej udostępnianej za wynagrodzeniem,
- 3) wzory wniosków o korzystanie z informacji geologicznej — uwzględniając różnice w rodzaju i formie informacji geologicznej, sposobie i zakresie jej wykorzystywania, a dla informacji geologicznej dotyczącej złóż kopalin także zróżnicowanie w jakości informacji ze względu na czas jej pozyskania, stopień rozpoznania złoża oraz stopień jego wyeksploatowania.

Art. 48. Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, uwzględnia się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 49. Na podstawie dokumentacji geologicznych i ewidencji zasobów minister właściwy do spraw środowiska sporządza corocznie krajowy bilans zasobów złóż kopalin.

Art. 50. 1. Minister właściwy do spraw środowiska określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać projekty prac geologicznych, a także zasady przedkładania do zatwierdzania projektów prac geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji,
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać:
 - a) dokumentacje geologiczne złóż kopalin,
 - b) dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie,
- 3) kryteria bilansowości złóż kopalin, z wyłączeniem kopalin, o których mowa w art. 16 ust. 2a, oraz przypadki, w których można dopuścić zmianę kryteriów bilansowości,
- 4) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać operaty ewidencyjne zasobów złóż kopalin,
- 5) zasady gromadzenia i udostępniania próbek i dokumentacji geologicznych, sposób postępowania z nimi, a także zakres ochrony informacji oraz próbek geologicznych uzyskanych w wyniku prowadzenia prac geologicznych,
- 6) przypadki, w których konieczne jest sporządzenie innej dokumentacji geologicznej niż określona w niniejszym rozdziale, szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać taka dokumentacja oraz zasady i tryb postępowania z nią,
- 7) sposób i zakres wykonywania obowiązku udostępniania i przekazywania informacji oraz próbek organom

administracji geologicznej przez wykonawcę prac geologicznych.

2. Minister właściwy do spraw środowiska:

- 1) wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 i 6, będzie kierował się wymaganiami w zakresie ochrony środowiska, potrzebą ochrony zasobów kopalin lub wód podziemnych, a ponadto, w przypadku rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a), uzależni szczegółowe wymagania od stanu skupienia kopaliny, rozmiarów działalności, a także od kategorii rozpoznania złoża,
- 2) wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 7, uwzględni potrzebę zróżnicowania wymagań dotyczących przechowywania, udostępniania i likwidowania próbek geologicznych, a także przypadki odstępstw od tych wymagań, w zależności od rodzaju próbek i ich znaczenia dla celów stratygraficznych i naukowych.

DZIAŁ III

WYDOBYWANIE KOPALIN

Rozdział 1

Obszar i teren górniczy

Art. 51. 1. Obszar górniczy wyznacza się dla każdej kopaliny, chociażby złoża różnych kopalin występowały w bezpośrednim sąsiedztwie.

2. Obszar górniczy może obejmować część złoża, jeżeli nie zagraża to prawidłowemu wykorzystaniu złoża.

3. Podstawą wyznaczenia obszaru górniczego jest dokumentacja geologiczna i projekt zagospodarowania złoża.

Art. 52. 1. Rejestr obszarów górniczych prowadzi minister właściwy do spraw środowiska.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, obejmuje także przestrzenie wyznaczone do prowadzenia działalności określonej w art. 2.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru obszarów górniczych, dane podlegające wpisowi do rejestru oraz dokumenty przechowywane w rejestrze, a także zakres i sposób udostępniania oraz przekazywania danych zawartych w rejestrze.

4. W rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 3 minister właściwy do spraw środowiska zapewni, aby rejestr stanowił wyczerpującą ewidencję obszarów górniczych utworzonych na terenie całego kraju, a ponadto uwzględni zróżnicowanie dostępności danych, przewidując, które dane będą miały charakter powszechnie dostępny, a które będą dostępne wyłącznie dla przedsiębiorców, których dotyczą.

Art. 53. 1. Dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w trybie określonym odrębnymi przepisami, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Plan, o którym mowa w ust. 1, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania uprawnień określonych w koncesji,
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

3. Plan, o którym mowa w ust. 1, może w szczególności określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

4. Koszty sporządzenia projektu planu, o którym mowa w ust. 1, ponosi przedsiębiorca.

5. Projekt planu, o którym mowa w ust. 1, wymaga uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górniczego.

6. Jeżeli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzenia planu, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 2

Projekt zagospodarowania złoża

Art. 54. 1. Projekt zagospodarowania złoża, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2, sporządza ubiegający się o koncesję na wydobywanie kopalin ze złoża, na podstawie dokumentacji geologicznej z uwzględnieniem uwarunkowań techniczno-ekonomicznych. Projekt ten powinien określać zamierzenia w zakresie:

- 1) ochrony złóż kopalin, w tym kopalin towarzyszących i użytecznych pierwiastków śladowych występujących w złożu, zwłaszcza przez ich kompleksowe i racjonalne wykorzystanie,
- 2) technologii eksploatacji, zapewniającej ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko.

2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż, kierując się zasadami racjonalnej gospodarki złożem, wymaganiami w zakresie ochrony środowiska, w tym dotyczącymi włączania wód do górotworu, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego oraz technicznych możliwości wydobywania kopaliny.

Art. 55. 1. Projekt zagospodarowania złoża podlega zmianie w przypadku:

- 1) zmiany dokumentacji geologicznej,
- 2) gdy wymagają tego warunki określone w koncesji,
- 3) gdy wymagają tego ustalenia planu, o którym mowa w art. 53,
- 4) istotnych zmian warunków technicznych lub szczególnych uwarunkowań ekonomicznych wydobywania kopalin.

1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku sporządzania dodatku, o którym mowa w ust. 2, rozliczającego zasoby złoża w związku z zaniechaniem lub zakończeniem wydobywania kopaliny ze złoża.

2. Zmiany projektu zagospodarowania złoża dokonuje przedsiębiorca w formie dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

3. Przedsiębiorca przedkłada dodatek, o którym mowa w ust. 2, organowi koncesyjnemu.

4. Organ koncesyjny w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania dodatku, o którym mowa w ust. 2, po uprzednim zasięgnięciu opinii organu nadzoru górniczego, zawiadamia pisemnie przedsiębiorcę o przyjęciu dodatku bez zastrzeżeń, a w przypadku gdy dodatek nie odpowiada wymaganiom ustawy lub ujęte w nim zmiany są nieuzasadnione, zażąda od przedsiębiorcy, w drodze decyzji, zmiany lub uzupełnienia dodatku.

Art. 56. W razie istotnych zmian projektu zagospodarowania złoża, mających bezpośredni wpływ na warunki określone w koncesji, organ koncesyjny może, z urzędu lub na wniosek przedsiębiorcy, zmienić koncesję bez odszkodowania.

Art. 56a. Przepisów art. 54–56 nie stosuje się do wydobywania kopaliny pospolitych w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a.

Rozdział 3

Budowa obiektów zakładu górniczego

Art. 57. 1. Do projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego stosuje się przepisy prawa budowlanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. W odniesieniu do działalności, o której mowa w ust. 1, zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego określone w przepisach prawa budowlanego wykonują właściwe organy nadzoru górniczego.

Art. 58. Obiektami budowlanymi zakładu górniczego są obiekty budowlane w rozumieniu prawa budowlanego zlokalizowane w całości na powierzchni ziemi, służące do bezpośredniego wydobywania kopaliny ze złoża.

Art. 59. (skreślony).

Art. 60. (skreślony).

Art. 61. Do działalności regulowanej przepisami niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego.

Art. 62. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do remontu obiektów budowlanych zakładu górniczego.

Rozdział 4

Ruch zakładu górniczego

Art. 63. Ruch zakładu górniczego odbywa się na podstawie planu ruchu, zgodnie z zasadami techniki górniczej.

Art. 64. 1. Na podstawie warunków określonych w koncesji oraz projektu zagospodarowania złoża przedsiębiorca sporządza plan ruchu każdego zakładu górniczego.

2. Plan ruchu zakładu górniczego określa szczegółowe przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia:

- 1) bezpieczeństwa powszechnego,
- 2) bezpieczeństwa pożarowego,
- 3) bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zakładu górniczego,

4) prawidłowej i racjonalnej gospodarki złożem,

5) ochrony środowiska wraz z obiektami budowlanymi,

6) zapobiegania szkodom i ich naprawiania.

3. Plan ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopalinę pospolitą może być sporządzony w formie uproszczonej.

4. Plan ruchu zakładu górniczego podlega zatwierdzeniu, w drodze decyzji, przez właściwy organ nadzoru górniczego.

5. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 4, wymaga uprzedniego przedłożenia przez przedsiębiorcę opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Nie wyrażenie opinii w terminie 14 dni od doręczenia wniosku o wydanie opinii uważa się za brak zastrzeżeń do treści planu ruchu.

6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu zakładu górniczego, ze wskazaniem szczególnych wymagań dotyczących podziemnych zakładów górniczych, odkrywkowych zakładów górniczych i zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi,

2) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu sporządzanego w formie uproszczonej,

3) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego,

4) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu zakładu:

- a) prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- b) prowadzącego składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- c) wykonującego roboty geologiczne, z uwzględnieniem specyfiki prowadzenia tych prac na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej,

5) okresy, na jakie mają być sporządzane plany ruchu,

6) tryb sporządzania planu ruchu i jego zmiany oraz tryb i terminy przedkładania planu ruchu (zmiany planu ruchu) do zatwierdzenia

— określając szczegółowe przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa higieny pracy pracowników zakładu górniczego, prawidłowej i racjonalnej gospodarki złożem, ochrony środowiska wraz z obiektami budowlanymi i zapobiegania szkodom i ich naprawiania.

Art. 65. 1. W razie zmiany naturalnych, technicznych lub organizacyjnych warunków wydobywania kopaliny, plan ruchu zakładu górniczego może ulec zmianie.

2. Zmiana planu ruchu następuje w trybie przewidzianym dla jego zatwierdzenia. Jeżeli zmiana planu ruchu nie dotyczy robót eksploatacyjnych i nie dotyczy ujemnego

wpływu na środowisko, w tym na obiekty budowlane, przepisu art. 64 ust. 5 nie stosuje się.

Art. 65a. Organ nadzoru górniczego przesyła do wiadomości właściwemu organowi koncesyjnemu:

- 1) kopię decyzji zatwierdzającej plan ruchu zakładu górniczego,
- 2) kopię decyzji zatwierdzającej zmianę planu ruchu zakładu górniczego, jeżeli zmiana ta dotyczy gospodarki złożem.

Art. 66. W razie powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzkiego, nadzwyczajnego zagrożenia środowiska lub bezpieczeństwa zakładu górniczego, należy niezwłocznie wstrzymać ruch zakładu górniczego w całości lub w części do czasu usunięcia zagrożenia.

Art. 67. 1. Jeżeli wyniknie potrzeba natychmiastowego odstąpienia od zatwierdzonego planu ruchu ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego, przedsiębiorca może odstąpić od tego planu. Kierownik ruchu zakładu górniczego jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwy organ nadzoru górniczego celem uzyskania zgody na odstąpienie od planu ruchu. W razie odmowy udzielenia zgody, dalszy ruch zakładu górniczego może być prowadzony tylko zgodnie z zatwierdzonym planem.

2. W razie czasowego zaniechania działalności wydobywczej wskutek okoliczności, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorca jest zobowiązany zabezpieczyć wyrobiska górnicze oraz obiekty i urządzenia zakładu górniczego.

Art. 67a. 1. Przepisów o planach ruchu zakładu górniczego nie stosuje się do:

- 1) prowadzenia ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopalinę pospolitą w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a,
- 2) robót geologicznych wykonywanych poza granicami obszaru górniczego, gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m i wykonywanych bez użycia materiałów wybuchowych,
- 3) wykonywania robót geologicznych związanych z wykorzystaniem ciepła Ziemi.

2. Wykonywanie robót albo prowadzenie ruchu zakładu górniczego, o których mowa w ust. 1, odbywa się na podstawie projektu prac geologicznych lub warunków określonych w koncesji, uwzględniających wymagania określone w art. 64 ust. 2.

Art. 68. 1. Ruch zakładu górniczego może się odbywać tylko pod kierownictwem i dozorem osób posiadających odpowiednie kwalifikacje.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób kierownictwa i dozoru ruchu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych oraz w działach ruchu tych zakładów,
- 2) wykaz stanowisk w ruchu zakładu górniczego, innych niż wymienione w pkt 1, które mogą zajmować osoby o szczególnych kwalifikacjach zawodowych i warunkach zdrowotnych, oraz rodzaj tych kwalifikacji i warunków,

3) sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji osób, o których mowa w pkt 1 i 2, tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzania wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu, wysokość opłat związanych ze stwierdzaniem kwalifikacji i sposób ich uiszczania, tryb stwierdzania kwalifikacji oraz wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych.

3. Kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego oraz osób, o których mowa w ust. 2 pkt 2, stwierdza właściwy organ nadzoru górniczego, z zastrzeżeniem przepisu ust. 4.

4. Kwalifikacje kierowników ruchu w podziemnych zakładach górniczych stwierdza Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

5. Do stwierdzania kwalifikacji, o których mowa w ust. 3 i 4, przepisy art. 31 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 69. 1. Przedsiębiorca jest zobowiązany posiadać dokumentację mierniczo-geologiczną i uzupełniać ją w miarę postępu robót górniczych.

2. Przedsiębiorca jest zobowiązany nieodpłatnie udostępnić właściwym organom dokumentację mierniczo-geologiczną w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentacji mierniczo-geologicznej, jaką jest obowiązany posiadać przedsiębiorca, uwzględniając dokumenty, które wchodzi w skład tej dokumentacji w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych, sposób i terminy jej sporządzania i uzupełniania oraz zakres obowiązku jej udostępniania organom administracji geologicznej i nadzoru górniczego, wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych dla potrzeb sporządzania tej dokumentacji, a także zasady i tryb postępowania z dokumentacją po likwidacji zakładu górniczego oraz udostępniania tej dokumentacji, jak również przypadki, w których organ nadzoru górniczego może wyrazić zgodę na sporządzenie lub nakazać sporządzenie innych dokumentów.

4. Jeżeli przedsiębiorca nie dopełni obowiązków, o których mowa w ust. 1, lub nie dokonuje pomiarów wynikających z przepisów wydanych na podstawie ust. 3, właściwy organ nadzoru górniczego może nakazać sporządzenie albo uzupełnienie pomiarów lub dokumentacji mierniczo-geologicznej przez uprawnioną osobę, na koszt tego przedsiębiorcy.

Art. 70. 1. Osobami uprawnionymi do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej są mierniczy górniczy i geolog górniczy, każdy w zakresie swoich kwalifikacji.

2. Do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej dla kopalin pospolitych są uprawnione także osoby posiadające kwalifikacje do sporządzania dokumentacji geologicznej, stwierdzone na podstawie art. 31.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od mierniczego górniczego i geologa górniczego, sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwali-

fikacji, tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów, zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu, wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji i sposób ich uiszczania, tryb stwierdzenia kwalifikacji oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnych.

4. Kwalifikacje mierniczego górniczego i geologa górniczego stwierdza Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Przepisy art. 31 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

5. Stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górniczego lub geologa górniczego, w trybie określonym w ust. 3, stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji osoby kierownictwa i dozoru ruchu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych.

Art. 71. Nadzór i kontrolę działalności służby mierniczo-geologicznej w zakresie pomiarów i innych czynności, wykonywanych na potrzeby zakładu górniczego, sprawują właściwe organy nadzoru górniczego.

Art. 72. 1. Przedsiębiorca jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji zasobów złoża na podstawie dokumentacji geologicznej i projektu zagospodarowania złoża.

2. Prowadzenie ewidencji zasobów złoża kopaliny polega na ustalaniu zmian w zasobach, których przyczyną powstania jest:

- 1) dokładniejsze rozpoznanie złoża,
- 2) eksploatacja złoża i strat spowodowane eksploatacją złoża,
- 3) zmiana granic lub podział złoża,
- 4) przeklasyfikowanie geologicznych zasobów bilansowych do pozabilansowych, zasobów pozabilansowych do bilansowych, zasobów przemysłowych do nieprzemysłowych bądź zasobów nieprzemysłowych do przemysłowych lub do strat, albo strat do zasobów przemysłowych.

3. W złożach wielopokładowych zmiany wynikające z dokładniejszego rozpoznania wprowadza się tylko w pokładach eksploatowanych lub objętych pracami i robotami geologicznymi, związanymi z prowadzeniem ruchu zakładu górniczego.

4. Jeżeli zmiany w okresie sprawozdawczym przekraczają 50% wielkości rocznego wydobycia ze złoża, przeklasyfikowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, dokonuje przedsiębiorca po uzyskaniu zgody, w drodze decyzji, właściwego organu koncesyjnego.

5. Corocznie, w terminie do dnia 31 marca, przedsiębiorca ujmuje w operacie ewidencyjnym zmiany zasobów złoża za okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia roku poprzedniego.

5a. Część tekstową operatu, o którym mowa w ust. 5, przedsiębiorca przekazuje właściwemu organowi koncesyjnemu w terminie do dnia 15 kwietnia.

6. Operat ewidencyjny dla złóż kopaliny pospolitych, z których wydobycie w roku kalendarzowym przekracza 20 000 m³ kopaliny, a także dla złóż kopaliny podstawowych przedsiębiorca sporządza na podstawie obmiaru wyrobiska. Dla kopaliny gazowych i płynnych operat ewidencyjny przedsiębiorca sporządza na podstawie pomiarów wydajności

odwiertów. Operat ewidencyjny należy dołączyć do posiadanego egzemplarza dokumentacji geologicznej oraz projektu zagospodarowania złoża, według stanu zasobów złoża na dzień 31 grudnia danego roku.

7. Obmiaru złóż kopaliny pospolitych, z których wydobycie w roku kalendarzowym nie przekracza 20 000 m³ kopaliny, przedsiębiorca dokonuje co trzy lata. Corocznie w operacie ewidencyjnym należy określić stan zasobów, wielkość wydobycia i strat jako wielkości szacunkowe, pozostawiając szczegółowe ich ustalenie do czasu dokonania ścisłego pomiaru stanu wyrobisk.

8. Organ koncesyjny może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania obmiaru wyrobisk w innym terminie w przypadku:

- 1) zrzeczenia się koncesji,
- 2) wyczerpania zasobów złoża,
- 3) naruszenia przepisów o ochronie środowiska.

9. Sporządzanie przez przedsiębiorcę zbiorczego zestawienia zasobów geologicznych i przemysłowych określają przepisy o statystyce publicznej.

Art. 73. Przedsiębiorca jest obowiązany w szczególności:

- 1) rozpoznawać zagrożenia związane z ruchem zakładu górniczego i podejmować środki zmierzające do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń, w tym oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe występujące w ruchu zakładu górniczego oraz stosować niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające to ryzyko,
- 2) posiadać odpowiednie środki materialne i techniczne oraz właściwie zorganizowane służby ruchu do zapewnienia bezpieczeństwa pracowników i bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego,
- 3) prowadzić ewidencję osób przebywających w zakładzie górniczym.

Art. 73a. 1. Występujące w zakładach górniczych zagrożenia naturalne: tąpniętami, metanowe, wyrzutami gazów i skał, wybuchem pyłu węglowego, wodne, erupcyjne, siarkowodorowe, radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi, a także działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia, podlegają zaliczeniu do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń.

2. Zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje właściwy organ nadzoru górniczego w drodze decyzji, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria oceny zagrożeń naturalnych, o których mowa w ust. 1, w zależności od rodzaju kopaliny, natężenia występowania zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń i rodzaju zakładu górniczego, a także szczegółowe zasady zaliczania tych zagrożeń,
- 2) sposób zaliczania złóż (pokładów), ich części lub wyrobisk do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń,
- 3) przypadki, w których zaliczeń może dokonywać kierownik ruchu zakładu górniczego.

Art. 74. 1. Przedsiębiorca jest zobowiązany przeszkolić pracowników zakładu górniczego w zakresie znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie pracy w zakładzie górniczym i nie może zatrudnić pracownika, który nie wykazał się dostateczną znajomością tych przepisów.

2. Obowiązek przeszkolenia pracowników, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorca może powierzyć jednostce organizacyjnej trudniącej się szkoleniem.

3. Przedsiębiorca lub jednostka organizacyjna trudniąca się szkoleniem pracowników zakładu górniczego zobowiązani są posiadać odpowiednią kadrę oraz niezbędne środki umożliwiające właściwe przeszkolenie pracowników.

4. Spełnienie warunków, o których mowa w ust. 3, stwierdza w drodze decyzji wydanej na okres 5 lat organ nadzoru górniczego na wniosek przedsiębiorcy lub jednostki organizacyjnej trudniącej się szkoleniem.

5. W przypadku stwierdzenia naruszenia warunków określonych w decyzji wydanej na podstawie ust. 4 właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać przedsiębiorcy albo jednostce organizacyjnej trudniącej się szkoleniem dokonanie zmian mających na celu zapewnienie spełnienia tych warunków, ustalając termin dokonania zmian. W przypadku niedochowania terminu właściwy organ nadzoru górniczego może stwierdzić wygaśnięcie decyzji, o której mowa w ust. 4.

6. Przepisów ust. 4 i 5 nie stosuje się do przedsiębiorców wydobywających kopaliny pospolite w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a.

7. Przeszkolenie pracowników, o którym mowa w ust. 1, na stanowiskach w ruchu zakładu górniczego, innych niż stanowiska kierownictwa i dozoru ruchu, które mogą zajmować osoby o szczególnych kwalifikacjach zawodowych i warunkach zdrowotnych, odbywa się na podstawie programów przeszkolenia, opracowanych dla poszczególnych stanowisk przez przedsiębiorców lub jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem.

8. Programy przeszkolenia, o których mowa w ust. 7, są zatwierdzane, w drodze decyzji, przez właściwy organ nadzoru górniczego na wniosek przedsiębiorcy lub jednostki organizacyjnej trudniącej się szkoleniem.

Art. 75. 1. Przedsiębiorca:

- 1) posiada zorganizowane ratownictwo górnicze,
- 2) zapewnia stałą możliwość udziału w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego lub innego podmiotu, zawodowo trudniącego się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego.

2. Przedsiębiorca może, za zgodą organu nadzoru górniczego wyrażoną w drodze decyzji, powierzyć wykonywanie czynności w zakresie ratownictwa górniczego Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego lub innemu podmiotowi trudniącemu się zawodowo wykonywaniem takich czynności.

3. Zgody, o której mowa w ust. 2, udziela się wówczas, gdy podmiot, któremu przedsiębiorca zamierza powierzyć wykonywanie czynności dotyczących ratownictwa górniczego, spełnia, w zakresie powierzonych czynności,

wymagania przewidziane dla podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, zawarte w przepisach określających organizację, szczegółowe zadania służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy i podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, wymagania w zakresie wyposażenia technicznego tych służb, zasady tworzenia i zatwierdzania planu ratownictwa górniczego, kwalifikacje wymagane od członków drużyn ratowniczych, a także zasady szkolenia z zakresu ratownictwa górniczego oraz prowadzenia akcji ratowniczych.

4. Właściwy organ nadzoru górniczego może nakazać przedsiębiorcy:

- 1) dokonanie koniecznych zmian w organizacji ratownictwa górniczego,
- 2) uzupełnienie lub zmianę wyposażenia ratownictwa górniczego.

5. Organ, o którym mowa w ust. 4, może zwolnić przedsiębiorcę z obowiązku określonego w ust. 1 w całości lub w części, jeżeli występujące w danym zakładzie górniczym zagrożenia naturalne i ich natężenie nie wymagają spełnienia przez przedsiębiorcę w całości obowiązków, o których mowa w ust. 1, i jeżeli zwolnienie takie nie spowoduje pogorszenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie górniczym.

Art. 75a. 1. Osoby kierownictwa oraz specjaliści wykonujący czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnieni w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego, powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki, kierując się potrzebą zapewnienia należytego wykonywania czynności w zakresie ratownictwa górniczego oraz sprawności przeprowadzania postępowań w sprawach stwierdzania kwalifikacji, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk zajmowanych przez osoby, o których mowa w ust. 1, kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od tych osób, sposób postępowania w sprawach stwierdzenia kwalifikacji, tryb powoływania oraz skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzania wiadomości kandydatów, zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu, wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji oraz sposób ich uiszczenia, tryb stwierdzania kwalifikacji oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnej.

3. Kwalifikacje, o których mowa w ust. 1, stwierdza Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Przepisy art. 31 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 76. Przedsiębiorca jest zobowiązany do udzielenia pomocy innemu zakładowi górniczemu w razie wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa pracowników lub ruchu tego zakładu.

Art. 77. 1. Kto spostrzeże zagrożenie dla ludzi lub ruchu zakładu górniczego albo uszkodzenie lub nieprawidłowe działanie urządzeń tego zakładu, jest zobowiązany niezwłocznie ostrzec osoby zagrożone, podjąć dostępne mu środki w celu usunięcia niebezpieczeństwa oraz zawiadomić o niebezpieczeństwie najbliższą osobą kierownictwa lub dozoru ruchu.

2. W razie powstania stanu zagrożenia życia lub zdrowia pracowników zakładu górniczego, należy

niezwłocznie wstrzymać prowadzenie robót w strefie zagrożenia i wycofać pracowników w bezpieczne miejsce.

3. Kierownik ruchu zakładu górniczego jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwy organ nadzoru górniczego o zaistniałym wypadku oraz o każdym zagrożeniu dla życia, zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa powszechnego.

Art. 78. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do: spraw pracy i spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego związanego z ruchem w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych, a także szczegółowe zasady oceniania i dokumentowania ryzyka zawodowego oraz stosowania niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających to ryzyko, w formie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnianych w ruchu zakładów górniczych. W przepisach tych powinny ponadto zostać uwzględnione przypadki, w których:

- 1) oddanie do ruchu określonych obiektów, maszyn i urządzeń wymaga zezwolenia organu nadzoru górniczego,
- 2) przedsiębiorca obowiązany jest dokonać sprawdzenia rozwiązań technicznych w drodze badań przeprowadzanych przez rzeczoznawców.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych,
- 2) szczegółowe zasady przechowywania i używania sprzętu strzałowego w zakładach górniczych — kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego i bezpieczeństwa pracowników zatrudnionych przy przechowywaniu lub używaniu środków strzałowych i sprzętu strzałowego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych oraz przy wykonywaniu robót górniczych.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, organizację, szczegółowe zadania służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy oraz podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, w tym Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego, wymagania w zakresie wyposażenia technicznego tych służb, szczegółowe zasady tworzenia i zatwierdzania planu ratownictwa górniczego, wymagane kwalifikacje zawodowe, zdrowotne i wiekowe członków drużyn ratowniczych, szczegółowe zasady szkolenia z zakresu ratownictwa górniczego oraz zasady prowadzenia akcji ratowniczych w zależności od rodzaju zagrożeń naturalnych, występujących w zakładach górniczych.

4. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych warunkami bezpieczeństwa lub, gdy to jest niezbędne do wprowadzenia postępu technicznego, przeprowadzenia prac naukowo-badawczych lub doświadczalnych, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego na wniosek przedsiębiorcy może, w drodze decyzji, udzielić zezwolenia na odstępstwo od określonych wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1 i 2. Zezwolenie powinno

szczegółowo określać zakład górniczy, zakres odstępstwa, warunki jego stosowania oraz okres ważności zezwolenia.

Art. 78a. 1. Rzeczoznawcą do spraw ruchu zakładu górniczego może być:

- 1) jednostka naukowa upoważniona przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego,
- 2) osoba fizyczna.

2. Postępowanie w sprawie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego wszczyna się na wniosek zainteresowanej jednostki lub osoby, o których mowa w ust. 1.

3. Rzeczoznawcą, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może być osoba, która:

- 1) korzysta w pełni z praw publicznych,
- 2) posiada:
 - a) dyplom ukończenia wyższej uczelni technicznej,
 - b) stwierdzenie kwalifikacji co najmniej osoby wyższego dozoru ruchu oraz nie mniej niż 5 lat praktyki w wyższym dozorcze ruchu po uzyskaniu tego stwierdzenia lub co najmniej stopień naukowy doktora w dyscyplinie naukowej związanej z czynnościami, w których ma być wykonywana funkcja rzeczoznawcy,
 - c) (uchylona).

4. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego nadaje osobie fizycznej uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w formie świadectwa, określając w nim zakres spraw, dla których funkcja rzeczoznawcy może być wykonywana, oraz termin ważności uprawnień.

5. Odmowa upoważnienia rzeczoznawcy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, oraz odmowa nadania uprawnień rzeczoznawcy, o którym mowa w ust. 4, następuje w drodze decyzji administracyjnej Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

6. Rzeczoznawcy upoważnieni na podstawie ust. 1 pkt 1 oraz rzeczoznawcy, o których mowa w ust. 4, podlegają wpisowi do rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego. Rejestr ten prowadzi Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

7. Skreślenie z rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego następuje:

- 1) po upływie terminu, o którym mowa w ust. 4,
- 2) na wniosek rzeczoznawcy,
- 3) w razie:
 - a) pozbawienia rzeczoznawcy praw publicznych,
 - b) śmierci rzeczoznawcy.

8. Rejestr, o którym mowa w ust. 6, podlega ogłoszeniu w dzienniku urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 79. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do podmiotów wykonujących w zakresie swej działalności zawodowej powierzone im czynności w ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 5

Likwidacja zakładu górniczego

Art. 80. 1. W razie likwidacji zakładu górniczego przedsiębiorca jest zobowiązany:

- 1) zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobiska górnicze oraz obiekty i urządzenia zakładu górniczego,
- 2) zabezpieczyć nie wykorzystaną część złoża kopaliny,
- 3) zabezpieczyć sąsiednie złoża kopaliny,
- 4) przedsięwziąć niezbędne środki chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych,
- 5) przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

2. Do rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, przepisy o ochronie gruntów rolnych i leśnych stosuje się odpowiednio. Z zastrzeżeniem przepisów art. 109 ust. 1 pkt 5, w sprawach dotyczących rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów właściwe są organy określone w tych przepisach.

Art. 81. 1. Do likwidacji zakładu górniczego stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego.

2. Plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego powinien w szczególności przewidywać sposób wykonania obowiązków określonych w art. 80.

3. Plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta.

4. Jeżeli wymagają tego okoliczności przewidziane w art. 80, organ nadzoru górniczego może nakazać stosowanie przepisów niniejszego rozdziału do likwidacji oznaczonej części zakładu górniczego.

Art. 81a. 1. W razie niewykonania obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, organ nadzoru górniczego nakazuje przedsiębiorcy, w drodze decyzji, wykonanie tego obowiązku.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, organ nadzoru górniczego określi termin wykonania obowiązku likwidacji zakładu górniczego, a po jego bezskutecznym upływie wdroży postępowanie egzekucyjne.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1, wymaga uzgodnienia z wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta.

4. W razie wątpliwości uważa się, że decyzja, o której mowa w ust. 1, upoważnia do niezbędnego do jej wykonania korzystania z cudzej nieruchomości. Do ustalenia sposobu korzystania z cudzej nieruchomości przepis art. 90 stosuje się odpowiednio.

Art. 82. W uzasadnionych przypadkach koszty wykonania obowiązków określonych w art. 80 mogą być pokryte z zabezpieczenia ustalonego w koncesji.

Art. 82a. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do likwidacji wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń pozostałych po zakończeniu wydoby-

wania kopaliny w byłym zakładzie górniczym, prowadzonej przez podmioty inne niż określone w art. 29 i art. 80.

Dział IIIa

Składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych

Art. 82b. 1. Wyróżnia się następujące typy składowisk podziemnych:

- 1) składowisko podziemne odpadów niebezpiecznych,
- 2) składowisko podziemne odpadów obojętnych,
- 3) składowisko podziemne odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk podziemnych w zakresie lokalizacji, eksploatacji i zamknięcia oraz zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu tych składowisk, uwzględniając uwarunkowania geologiczne.

Art. 82c. 1. Zabrania się składowania w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, odpadów:

- 1) występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów,
- 2) o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych,
- 3) zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych,
- 4) powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są nowe i których oddziaływanie na środowisko jest nieznanne,
- 5) takich jak opony, z wyłączeniem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1 400 mm,
- 6) innych, które w warunkach składowania w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, mogą podlegać niepożądanym zmianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym.

2. Do odpadów, o których mowa w ust. 1 pkt 6, zalicza się odpady:

- 1) które same lub pojemniki, w których są składowane, mogą wchodzić w warunkach składowania w reakcje z wodą lub skałą macierzystą, prowadzące do zmiany ich objętości, powstania samozapalnych, toksycznych lub wybuchowych substancji lub gazów lub innych reakcji zagrażających bezpieczeństwu eksploatacji lub nienaruszalności bariery geologicznej,
- 2) ulegające biodegradacji,
- 3) o ostrym zapachu,
- 4) mogące wytwarzać mieszanki gazowo-powietrzne o właściwościach toksycznych lub wybuchowych,
- 5) nieodpowiadające warunkom geomechanicznym ze względu na niewystarczającą stabilność,
- 6) które są samozapalne lub podatne na samozapłon w danych warunkach składowania, produkty gazowe,

7) lotne oraz pochodzące ze zbierania w postaci nieokreślonych mieszanin.

3. Zabrania się rozcieńczania lub sporządzania mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami lub przedmiotami w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia odpadów do składowania na składowiskach podziemnych.

4. Odpady powinny być składowane w sposób selektywny. Dopuszcza się składowanie określonych rodzajów odpadów w sposób nieselektywny (mieszanie), jeżeli w wyniku takiego składowania nie nastąpi zwiększenie negatywnego oddziaływania tych odpadów na środowisko lub bezpieczeństwo składowania.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów oraz potrzebą zapewnienia właściwego postępowania z odpadami, może określić, w drodze rozporządzenia, kryteria oraz procedury dopuszczania odpadów na składowiska podziemne.

6. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, kierując się właściwościami odpadów, może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny na składowiskach podziemnych.

Art. 82d. Przedsiębiorca, który prowadzi działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, jest obowiązany zatrudniać osobę posiadającą świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, wydane na podstawie art. 49 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.).

Art. 82e. 1. Do składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, stosuje się odpowiednio przepisy art. 56–58, art. 59 ust. 1 pkt 1–5 oraz art. 61 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

2. Do składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego.

Art. 82f. Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do składowania w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych:

- 1) niezanieczyszczonej gleby,
- 2) kopaliny,
- 3) odpadów obojętnych oraz odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, pochodzących z poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny, ich wydobywania i przeróbki.

DZIAŁ IV

WYNAGRODZENIE ZA USTANOWIENIE UŻYTKOWANIA GÓRNICZEGO

OPLATY

Art. 83. 1. Wysokość i sposób uiszczania wynagrodzenia za użytkowanie górnicze określa umowa, o której mowa w art. 10 ust. 1.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, może być uiszczane jednorazowo lub w ratach.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, stanowi dochód Skarbu Państwa.

Art. 84. 1. Przedsiębiorca wydobywający kopalinę ze złoża uiszcza opłatę eksploatacyjną za wydobytą kopalinę.

2. Opłatę eksploatacyjną ustala się jako iloczyn stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym.

3. Opłatę eksploatacyjną za wydobytą kopalinę towarzyszącą ustala się jako iloczyn 50% kwoty stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny i ilości kopaliny towarzyszącej wydobytej w okresie rozliczeniowym.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stawki opłat, o których mowa w ust. 2, dla poszczególnych rodzajów kopaliny. Rada Ministrów, ustalając stawki opłat, będzie kierowała się zasadą, iż ich wysokości nie mogą być niższe od dolnych i wyższe od górnych granic stawek opłat.

5. Górną i dolną granicę stawek opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopaliny określa załącznik do ustawy, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.

6. Górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych, określone w załączniku do ustawy, podlegają corocznie zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

7. Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej *Monitor Polski*, górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych na następny rok kalendarzowy, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

8. Opłatę eksploatacyjną, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorca ustala kwartalnie we własnym zakresie i wnosi ją, bez wezwania, na rachunki bankowe podmiotów określonych w art. 86.

9. Opłatę eksploatacyjną wnosi się w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału. W tym samym terminie przedsiębiorca przedstawia organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym w art. 86 kopie dowodów dokonanych wpłat, a także informację zawierającą dane dotyczące nazwy przedsiębiorcy, złoża, rodzaju, ilości wydobytej w kwartale kopaliny, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, nazwy gminy, a w przypadku gdy wydobywanie prowadzone jest na terenie więcej niż jednej gminy — ilości wydobytej kopaliny, a także wysokość opłaty przypadającej na poszczególne gminy.

10. W razie niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej lub niezłożenia informacji, o której mowa w ust. 9, albo w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia, organ koncesyjny na podstawie własnych ustaleń wydaje decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy ustalona opłata.

10a. W postępowaniu w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 10, gmina może uczestniczyć na prawach strony.

11. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory druków informacji, o której mowa w ust. 9, kierując się potrzebą przedstawienia w niej szczegółowych danych określonych w tym przepisie.

Art. 85. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność określoną w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 3, uiszcza opłatę z tytułu:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 3) składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ustala się jako iloczyn stawki opłaty i ilości kilometrów kwadratowych terenu, na którym jest prowadzona działalność. Wysokość opłaty oraz terminy i sposób jej wniesienia ustala się w koncesji. Kopie dowodów wniesionych opłat przedsiębiorca przedstawia niezwłocznie organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym w art. 86.

3. Stawka opłaty za działalność polegającą na poszukiwaniu złóż kopalin dla poszczególnych grup kopalin za kilometr kwadratowy wynosi:

- 1) kopaliny energetyczne:
 - a) ropa naftowa, gaz ziemny i metan z węgla kamiennego — 100 zł,
 - b) węgiel kamienny — 500 zł,
 - c) węgiel brunatny — 200 zł,
- 2) rudy metali i metale w stanie rodzimym — 100 zł,
- 3) kopaliny chemiczne — 100 zł,
- 4) kopaliny skalne (w tym torfy i rudy darniowe):
 - a) w obszarach lądowych — 1000 zł,
 - b) w obszarach morskich — 100 zł,
- 5) wody podziemne uznane za kopaliny:
 - a) wody lecznicze i solanki — 500 zł,
 - b) wody termalne — 200 zł.

4. Stawka opłaty za działalność polegającą na rozpoznawaniu złóż kopalin oraz łącznie na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin dla poszczególnych grup kopalin za kilometr kwadratowy wynosi:

- 1) kopaliny energetyczne:
 - a) ropa naftowa, gaz ziemny i metan z węgla kamiennego — 200 zł,
 - b) węgiel kamienny — 1000 zł,
 - c) węgiel brunatny — 500 zł,
- 2) rudy metali i metale w stanie rodzimym — 200 zł,
- 3) kopaliny chemiczne — 1000 zł,
- 4) kopaliny skalne (w tym torfy i rudy darniowe):
 - a) w obszarach lądowych — 10 000 zł,
 - b) w obszarach morskich — 2500 zł,
- 5) wody podziemne uznane za kopaliny:

- a) wody lecznicze i solanki — 800 zł,
- b) wody termalne — 500 zł.

5. W przypadku zmiany okresu, na jaki została udzielona koncesja, w decyzji zmieniającej koncesję ponownie ustala się opłatę za działalność polegającą na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

6. Opłatę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ustala się kwartalnie jako iloczyn stawki opłaty oraz ilości substancji wprowadzonych do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych.

7. Stawka opłaty, o której mowa w ust. 6, wynosi w przypadku magazynowania:

- 1) substancji gazowych — 1,51 zł/tys m³,
- 2) substancji ciekłych — 3,00 zł/t,
- 3) innych, niewymienionych w pkt 1 i 2 substancji — 1,50 zł/t.

8. Opłatę, o której mowa w ust. 1 pkt 3, ustala się kwartalnie jako iloczyn stawki opłaty i ilości umieszczonych w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, odpadów.

9. Stawka opłaty, o której mowa w ust. 8, wynosi w przypadku składowania:

- 1) odpadów niebezpiecznych — 62,17 zł/t,
- 2) odpadów innych niż niebezpieczne — 4,76 zł/t,
- 3) odpadów obojętnych — 3,57 zł/t.

10. Stawki opłat, o których mowa w ust. 3, 4, 7 i 9, podlegają corocznie zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

11. Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 10, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej *Monitor Polski*, stawki opłat, o których mowa w ust. 3, 4, 7 i 9, na następny rok kalendarzowy, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

12. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, wnosi się w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału. W tym samym terminie przedsiębiorca przedstawia organowi koncesyjnemu i podmiotom określonym w art. 86 kopie dowodów dokonanych wpłat, a także informację zawierającą:

- 1) w przypadku bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, dane dotyczące nazwy przedsiębiorcy, nazwy magazynu, rodzaju i ilości wprowadzonych w kwartale substancji, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, nazwy gminy, a w przypadku gdy działalność określona w art. 15 ust. 1 pkt 3 jest prowadzona na terenie więcej niż jednej gminy — ilość wprowadzonych substancji, a także wysokość opłaty przypadającej na poszczególne gminy,
- 2) w przypadku składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, dane dotyczące nazwy przedsiębiorcy, nazwy składowiska,

rodzaju i ilości umieszczonych w kwartale odpadów, przyjętej stawki oraz wysokości ustalonej opłaty, nazwy gminy, a w przypadku gdy działalność określona w art. 15 ust. 1 pkt 3 jest prowadzona na terenie więcej niż jednej gminy — ilość umieszczonych odpadów, a także wysokość opłaty przypadającej na poszczególne gminy.

13. W razie niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, lub niezłożenia informacji, o której mowa w ust. 12, albo w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia, organ koncesyjny na podstawie własnych ustaleń wydaje decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty, stosując stawkę opłaty obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy ustalona opłata.

14. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory druków informacji, o których mowa w ust. 12, kierując się potrzebą przedstawienia w niej szczegółowych danych określonych w tym przepisie.

Art. 85a. 1. W razie wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, właściwe organy ustalają, w drodze decyzji, prowadzającemu taką działalność, opłatę eksploatacyjną w wysokości osiemdziesięciokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej w ten sposób kopaliny, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

2. Organami właściwymi w sprawie ustalania opłat, o których mowa w ust. 1, są:

1) za wydobywanie bez wymaganej koncesji:

- a) kopaliny, o których mowa w art. 5 ust. 2a — minister właściwy do spraw środowiska,
- b) pozostałych kopaliny — właściwy starosta,

2) za wydobywanie kopaliny z rażącym naruszeniem warunków koncesji — właściwy organ koncesyjny.

3. W razie prowadzenia działalności innej niż określona w ust. 1, bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków, właściwe organy ustalają, w drodze decyzji, opłatę w wysokości:

- 1) za poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopaliny bez wymaganej koncesji, za każdy kilometr kwadratowy terenu, na którym prowadzona jest działalność — 50 000 zł; każdy rozpoczęty kilometr kwadratowy terenu liczy się jako cały,
- 2) za poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopaliny z rażącym naruszeniem warunków koncesji — trzykrotną wysokość opłaty za tę działalność, ustaloną w koncesji,
- 3) za bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, bez wymaganej koncesji — 8000 zł za jeden metr sześcienny wykorzystanej przestrzeni,
- 4) za bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z rażącym naruszeniem warunków koncesji — trzykrotną wysokość opłaty za tę działalność, ustaloną w koncesji,

5) za jednostkę (Mg) składowanych odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, bez wymaganej koncesji — dziesięciokrotnej stawki opłaty przewidzianej za składowanie w środowisku odpadów określonej grupy; podział na grupy odpadów i jednostkowe stawki opłat określają przepisy dotyczące klasyfikacji odpadów i opłat za ich umieszczenie na składowisku.

4. Organami właściwymi do ustalania opłat, o których mowa w ust. 3, są:

1) za działalność prowadzoną bez wymaganej koncesji w zakresie:

- a) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny — starosta,
- b) bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, oraz poszukiwania i rozpoznawania złóż kopaliny w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej — minister właściwy do spraw środowiska,

2) za działalność prowadzoną z rażącym naruszeniem warunków koncesji w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopaliny, bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych — organ koncesyjny.

Art. 86. 1. Opłaty, o których mowa w art. 84, art. 85 i art. 85a, stanowią, z zastrzeżeniem ust. 2, w 60% dochód gminy, na terenie której jest prowadzona działalność objęta koncesją, w 40% natomiast dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jeżeli działalność ta jest prowadzona na terenie więcej niż jednej gminy, opłaty stanowią dochód tych gmin; w przypadkach określonych w art. 84 i art. 85a ust. 1 — proporcjonalnie do ilości wydobywanej kopaliny, a w przypadkach określonych w art. 85 i art. 85a ust. 3 — proporcjonalnie do wielkości przestrzeni objętej działalnością.

2. Jeżeli działalność, o której mowa w art. 84, art. 85 i art. 85a, jest prowadzona w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, opłaty z tego tytułu stanowią w całości dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Art. 86a. W razie wydobywania kopaliny występującej pod wodami powierzchniowymi, przedsiębiorca uiszczający opłatę eksploatacyjną nie ponosi opłaty za szczególnie korzystanie z wód.

Art. 87. 1. Do opłat, o których mowa w przepisach niniejszego rozdziału, stosuje się odpowiednio przepisy Ordynacji podatkowej o zobowiązaniach podatkowych, z tym że określone w nich uprawnienia organów podatkowych przysługują wierzycielom.

2. Wierzycielem jest odpowiednio gmina lub Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3. Organem właściwym do podejmowania decyzji, o których mowa w ust. 1, w części dotyczącej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jest Prezes Zarządu tego Funduszu. Dla decyzji wydawanych w pierwszej instancji przez Prezesa Zarządu Narodowego

Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej organem odwoławczym jest minister właściwy do spraw środowiska.

DZIAŁ V

STOSUNKI SĄSIEDZKIE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY

Art. 88. 1. Jeżeli cudza nieruchomość lub jej część jest niezbędna do wykonywania działalności regulowanej ustawą, przedsiębiorcy służy roszczenie o ograniczenie prawa własności tej nieruchomości lub jej części za wynagrodzeniem. Jeżeli na skutek ograniczenia tego prawa nieruchomość lub jej część nie nadaje się do wykorzystania na dotychczasowe cele, podlega na wniosek właściciela wykupowi.

2. Ograniczenie prawa własności może nastąpić na czas oznaczony.

Art. 89. Przedsiębiorca jest uprawniony do bezpłatnego korzystania z wody kopalnianej na potrzeby zakładu górniczego.

Art. 90. 1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa życia lub zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa zakładu górniczego i jego ruchu oraz urządzeń użyteczności publicznej w związku z ruchem zakładu górniczego, właściwy organ nadzoru górniczego może wydać decyzję zezwalającą na zajęcie nieruchomości na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia i jego skutków.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, określa nieruchomość podlegającą zajęciu, cel zajęcia nieruchomości oraz datę i czas trwania zajęcia. Decyzja ta podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Właścicielowi przysługuje odszkodowanie za szkody wyrządzone wskutek zajęcia nieruchomości.

Art. 91. 1. Właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, jeżeli ruch ten odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie. Może żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody zgodnie z przepisami tej ustawy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów zagrożonych ruchem zakładu górniczego.

3. Jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ust. 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w *Kodeksie cywilnym*.

Art. 92. Do naprawiania szkód, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy *Kodeksu cywilnego*, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 93. 1. Jeżeli nie można ustalić, kto wyrządził szkodę, odpowiada za nią przedsiębiorca, który w chwili ujawnienia się szkody jest uprawniony do wydobywania kopaliny w granicach obszaru górniczego.

2. Jeżeli szkoda nastąpiła także z innych przyczyn niż ruch zakładu górniczego, odpowiedzialność przedsiębiorcy i innych osób jest solidarna.

3. Solidarna jest również odpowiedzialność przedsiębiorcy oraz podmiotów trudniących się zawodowo wyko-

nywaniem powierzonych im przez tego przedsiębiorcę czynności.

Art. 94. 1. Naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego.

2. Przywrócenie stanu poprzedniego może nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów budowlanych, urządzeń, lokali, wody lub innych dóbr tego rodzaju.

3. Naprawienie szkody w gruntach rolnych i leśnych następuje w drodze rekultywacji, zgodnie z przepisami o ochronie tych gruntów.

4. Obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na przedsiębiorcy.

Art. 95. 1. Jeżeli nie jest możliwe przywrócenie stanu poprzedniego lub koszty tego przywrócenia rażąco przekraczałyby wielkość poniesionej szkody, naprawienie szkody następuje przez zapłatę odszkodowania.

2. Jeżeli poszkodowany poniósł nakłady na naprawienie szkody, odszkodowanie ustala się w wysokości odpowiadającej wartości uzasadnionych nakładów. Przepis ten nie narusza postanowień ust. 1.

3. W uzasadnionych przypadkach odszkodowanie może być wypłacone z zabezpieczenia ustalonego zgodnie z art. 17.

Art. 96. W razie braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę albo jego następcy prawnego, roszczenia określone niniejszym działem przysługują przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego.

Art. 97. 1. W sprawach o naprawienie szkód uregulowanych przepisami niniejszego działu orzekają sądy powszechne.

2. Sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody albo od zgłoszenia przedsiębiorcy żądania przez poszkodowanego upłynęło 30 dni.

2a. Ugoda, o której mowa w ust. 2, zawarta w formie aktu notarialnego, stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu przepisów *Kodeksu postępowania cywilnego* i podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 1, powód nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Postępowanie toczy się na koszt przedsiębiorcy, chyba że roszczenie okaże się oczywiście bezzasadne.

Art. 98. 1. W celu natychmiastowego zapobiegania szkodzie lub jej dalszym skutkom sąd może nakazać podjęcie koniecznych czynności. Jeżeli obowiązek ten obciąża powoda, sąd może nakazać przedsiębiorcy niezwłoczne wypłacenie niezbędnej kwoty pieniężnej.

2. W razie powstania szkody w postaci zaniku wody lub utraty jej przydatności, przedsiębiorca zobowiązany jest bezpłatnie dostarczać poszkodowanemu niezbędną ilość wody do czasu naprawienia szkody.

3. W sprawach uregulowanych w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przepisy *Kodeksu postępowania cywilnego* o postępowaniu zabezpieczającym.

Art. 99. Przepisy dotyczące naprawiania szkód stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom.

Art. 100. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności za szkody spowodowane inną niż wydobywanie kopalin działalnością regulowaną ustawą.

DZIAŁ VI

ORGANY ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ, PAŃSTWOWA SŁUŻBA GEOLOGICZNA I ORGANY NADZORU GÓRNICZEGO

Rozdział 1

Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna

Art. 101. Organami administracji geologicznej są:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju, będącego sekretarzem stanu lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym tego ministra,
- 2) marszałkowie województw, działający przy pomocy geologów wojewódzkich,
- 3) starostowie działający przy pomocy geologów powiatowych.

Art. 102. 1. O ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, do zakresu działania administracji geologicznej należy wykonywanie zadań określonych ustawą, a w szczególności:

- 1) podejmowanie decyzji niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy, w tym udzielanie koncesji,
- 2) sprawowanie nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu koncesji,
- 3) nadzór nad projektowaniem i wykonywaniem prac geologicznych oraz prawidłowością sporządzania dokumentacji geologicznych,
- 4) bilansowanie zasobów kopalin,
- 4a) prowadzenie prac geologicznych o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalenia zasobów złóż kopalin, bilansowania i ochrony zasobów wód podziemnych, a także ochrony środowiska,
- 5) gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych,
- 6) kartowanie geologiczne,
- 7) prowadzenie rejestru obszarów górniczych
- 8) gromadzenie danych o wykonanych otworach wiertniczych w celu wykorzystania ciepła Ziemi.

2. Wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 4a i 6, minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć jednostkom organizacyjnym utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, a także przedsiębiorcom w rozumieniu art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. — *Prawo działalności gospodarczej* (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679 i Nr 102, poz. 1115) — jeżeli przedmiot ich działania obejmuje prowadzenie prac geologicznych.

Art. 102a. 1. Do zadań państwowej służby geologicznej dbającej o zrównoważony rozwój kraju w zakresie geologii należy w szczególności:

- 1) obsługa centralnego archiwum geologicznego,
- 2) prowadzenie centralnego banku danych geologicznych i hydrogeologicznych,
- 3) przygotowywanie materiałów do bilansu zasobów kopalin i obsługa rejestru tych zasobów,
- 4) koordynowanie wykonywania prac kartografii geologicznej oraz wykonywanie prac pilotażowych,
- 5) obsługa rejestru obszarów górniczych,
- 6) koordynacja zadań w zakresie ochrony georóżnorodności.

2. Wykonywanie zadań państwowej służby geologicznej minister właściwy do spraw środowiska powierza Państwowemu Instytutowi Geologicznemu.

3. Nadzór nad wykonywaniem zadań, o których mowa w ust. 1, sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

4. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zadania państwowej służby geologicznej przez Państwowy Instytut Geologiczny minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć jego wykonanie podmiotom określonym w art. 102 ust. 2.

Art. 103. 1. Starostowie działają jako organy pierwszej instancji w sprawach należących do właściwości administracji geologicznej, jeżeli nie zostały one zastrzeżone dla marszałków województw lub ministra właściwego do spraw środowiska.

2. Do właściwości ministra właściwego do spraw środowiska, jako organu pierwszej instancji, należą sprawy:

- 1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a, dotyczących:
 - a) złóż kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1–3 i ust. 2a, kopalin pospolitych występujących jako towarzyszące tym złożom oraz kopalin leczniczych innych niż wody lecznicze, zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6,
 - b) regionalnych badań hydrogeologicznych,
 - c) ustalania zasobów ujęć solanek, wód termalnych i leczniczych,

- d) warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
 - e) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień do wydobywania kopalin podstawowych, wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1–3, ze złóż i wtlaczaniem wód do górotworu,
 - f) warunków hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich w związku z bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
 - g) warunków hydrogeologicznych w związku z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych, w odniesieniu do kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1–3,
 - h) badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania obiektów budowlanych w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, inwestycji liniowych o zasięgu ponadwojewódzkim, obiektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m oraz obiektów energetycznych o mocy przekraczającej 100 MW,
- 2) zatwierdzania projektów prac geologicznych, dotyczących:
- a) regionalnych badań budowy geologicznej kraju, w tym dna morskiego,
 - b) prac kartografii geologicznej,
 - c) otworów wiertniczych do rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopalin,
- 3) udzielania zezwoleń na zmianę kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalin podstawowych, wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1–3 i ust. 2a, oraz kopalin leczniczych innych niż wody lecznicze, zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6.
3. Do właściwości marszałków województw, jako organów pierwszej instancji, należą sprawy:
- 1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a, dotyczących:
 - a) złóż kopalin podstawowych, niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a), i kopalin pospolitych na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20 000 m³,
 - b) ujęć wód podziemnych, w tym ujęć źródeł naturalnych i odwodnień budowlanych, jeżeli udokumentowane zasoby lub przewidywana wydajność przekracza 50 m³/h,
 - c) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień do wydobywania kopalin podstawowych, niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a), i do wydobywania kopalin pospolitych ze złóż na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20 000 m³,
 - d) warunków hydrogeologicznych w związku z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych — w odniesieniu do kopalin podstawowych niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a) oraz w odniesieniu do kopalin pospolitych na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20.000 m³,
 - e) badań geologiczno-inżynierskich na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego województwa,
 - f) badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania inwestycji liniowych o zasięgu ponadpowiatowym,
 - g) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem inwestycji mogących zanieczyszczyć wody podziemne — w odniesieniu do inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wynika z przepisów prawa ochrony środowiska.
- 2) udzielania zezwoleń na zmianę kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalin podstawowych, niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a), oraz kopalin pospolitych ze złóż na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20 000 m³.
4. Od decyzji organów pierwszej instancji, o których mowa w ust. 3, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw środowiska.
- Art. 103a.** 1. Ilekroć w przepisach ustawy mówi się o starostach, rozumie się przez to również burmistrzów i prezydentów miast na prawach powiatu.
2. Przepisy ustawy dotyczące powiatów stosuje się odpowiednio do miast na prawach powiatu.
3. Wynikające z przepisów ustawy zadania starostów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.
4. (uchylony).
- Art. 103b.** Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 14 ust. 2, art. 16 ust. 2 i 3 pkt 6, art. 31 ust. 1a pkt 2 oraz art. 103 ust. 3, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.
- Art. 104.** Przy sprawowaniu nadzoru i kontroli pracownicy organów administracji geologicznej mają prawo wstępu do wszystkich miejsc wykonywania prac geologicznych, a jeżeli przedmiotem nadzoru i kontroli jest wykonywanie przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu koncesji, także do zakładów górniczych. Mogą również żądać udostępnienia niezbędnych informacji, dokumentów oraz udzielania wyjaśnień.
- Art. 104a.** 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli organ administracji geologicznej:

1) nakazuje wstrzymanie działalności lub podjęcie określonych czynności w celu doprowadzenia środowiska do właściwego stanu, w razie stwierdzenia wykonywania działalności bez wymaganej koncesji, bez zatwierdzonego projektu prac geologicznych lub niezgodnie z koncesją albo zatwierdzonym projektem prac geologicznych,

2) może zakazać wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 31 ust. 1, na czas nieprzekraczający dwóch lat, w razie stwierdzenia wykonywania przez te osoby czynności z rażącym niedbalstwem bądź z rażącym naruszeniem prawa.

2. Organem właściwym w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest odpowiednio organ właściwy do udzielania koncesji, zatwierdzania projektów prac geologicznych albo stwierdzania kwalifikacji do wykonywania, dozoru lub kierowania pracami geologicznymi.

3. Wniesienie odwołania od decyzji wydanej na podstawie ust. 1 nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 105. W odniesieniu do obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej organy administracji geologicznej podejmują czynności określone ustawą, działając w porozumieniu z organami administracji morskiej.

Art. 105a. 1. Jeżeli ustawa uzależnia rozstrzygnięcie organu administracji geologicznej od jego uzgodnienia lub zaopiniowania przez inny organ, zajęcie stanowiska przez ten organ powinno nastąpić nie później niż w ciągu 14 dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia.

2. Jeżeli organ, o którym mowa w ust. 1, nie zajmie stanowiska w sprawie, rozstrzygnięcie uważa się za przyjęte w brzmieniu przedłożonym przez organ administracji geologicznej, z upływem terminu określonego w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do rozstrzygnięć organu nadzoru górniczego.

Rozdział 2

Organy nadzoru górniczego

Art. 106. 1. Organami nadzoru górniczego są:

- 1) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego,
- 2) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz specjalistycznych urzędów górniczych.

2. Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych działają jako organy pierwszej instancji w sprawach należących do właściwości organów nadzoru górniczego, chyba że sprawy te zostały zastrzeżone do właściwości Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 107. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej.

1a. Nadzór na Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej.

2. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wyłonionego w drodze konkursu powołuje Prezes Rady Ministrów na

wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Kadencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego trwa 5 lat.

4. Po upływie kadencji Prezes Wyższego Urzędu Górniczego pełni obowiązki do czasu objęcia stanowiska przez nowego Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

5. Kadencja Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wygasa w razie jego odwołania lub śmierci.

6. (uchylony).

7. Wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na wniosek Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

8. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

1) jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozpatrywanych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów ustawy,

2) pełni funkcję organu wyższego stopnia, w rozumieniu *Kodeksu postępowania administracyjnego*, w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych, oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,

3) powołuje specjalne komisje do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego,

4) gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych w archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz udostępnia tę dokumentację na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach,

5) prowadzi działalność wydawniczą w odniesieniu do:

- a) Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego,
- b) publikacji z zakresu górnictwa, w tym miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”.

9. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wykonuje swoje zadania przy pomocy Wyższego Urzędu Górniczego, działającego pod jego bezpośrednim kierownictwem.

10. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze zarządzenia, nadaje statut Wyższemu Urzędowi Górniczemu, określający jego organizację wewnętrzną.

Art. 108. 1. Terenowymi organami administracji rządowej, podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych.

2. Dyrektorów i zastępców dyrektorów, o których mowa w ust. 1, powołuje i odwołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Dyrektorzy okręgowych i specjalistycznych urzędów górniczych wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych, działających pod ich bezpośrednim kierownictwem.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe urzędy górnicze oraz ustala ich siedziby i właściwość miejscową zgodnie z podziałem terytorialnym państwa, określonym w odrębnych przepisach.

5. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, może tworzyć i znosić specjalistyczne urzędy górnicze, obejmujące niektóre dziedziny działalności urzędów górniczych, oraz określa ich nazwę, właściwość i siedzibę.

6. Organizację i zasady działania okręgowych i specjalistycznych urzędów górniczych określa Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 109. 1. O ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, a w szczególności w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- 2) ratownictwa górniczego,
- 3) gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- 4) ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- 5) budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

1a. Organy nadzoru górniczego kontrolują wykonywanie przez przedsiębiorców obowiązków dotyczących ochrony środowiska, określonych w przepisach prawa ochrony środowiska oraz w decyzjach ustalających warunki użytkowania środowiska w związku z ruchem zakładów górniczych.

2. Organy nadzoru górniczego wydają, w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) zezwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn i urządzeń, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1,
- 2) pozwoleń na używanie środków strzałowych w zakładach górniczych,
- 3) zezwolenia na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych.

2a. Organy właściwe w sprawach wydawania pozwoleń na nabywanie i przechowywanie środków strzałowych w zakładach górniczych określają przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007).

3. Przepisy ust. 1–2a stosuje się odpowiednio do:

- 1) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 2) wykonywania robót geologicznych.

4. (skreślony).

Art. 110. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad:

- 1) podmiotami zawodowo trudniącymi się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego, w zakresie przestrzegania przez te podmioty przepisów wydanych na podstawie art. 78 ust. 3,
- 2) jednostkami organizacyjnymi trudniącymi się szkoleniem pracowników zakładu górniczego, o których mowa w art. 74 ust. 2, w zakresie spełniania przez te jednostki warunków określonych w art. 74 ust. 4.

Art. 111. 1. W zakładach górniczych stosuje się wyroby:

- 1) spełniające wymagania dotyczące oceny zgodności, określone w odrębnych przepisach,
- 2) dopuszczone do stosowania w zakładach górniczych, w drodze decyzji, przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 8.

2. Decyzję o dopuszczeniu wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zwaną dalej „dopuszczeniem”, wydaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego po ustaleniu, że wyrób spełnia wymagania techniczne.

3. Wyrób, przed złożeniem wniosku o wydanie dopuszczenia, podlega badaniom i ocenie przez upoważnione jednostki, w oparciu o wymagania techniczne.

4. W przypadku gdy wyrób został:

- 1) zgodnie z prawem wyprodukowany lub dopuszczony do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej albo w Republice Turcji,
- 2) zgodnie z prawem wyprodukowany w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym

— dopuszczenie wydaje się na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, z wyłączeniem przepisów ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3; odmowa wydania dopuszczenia następuje wyłącznie w przypadku stwierdzenia, że wyrób nie spełnia wymagań bezpieczeństwa w stopniu odpowiadającym temu, jaki zapewniają wymagania techniczne.

5. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może przed wydaniem dopuszczenia nakazać, w drodze postanowienia, przeprowadzenie prób wyrobu w ruchu zakładu górniczego, jeżeli wymagają tego szczególne względy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w ruchu zakładu górniczego.

6. Dopuszczenie wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat.

7. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może uchylić lub zmienić dopuszczenie, jeżeli wyrób nie spełnia wymagań technicznych, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa wyrobu.

8. Rada Ministrów, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania wyrobów w warunkach zagrożeń występujących w ruchu zakładów górniczych oraz potrzebą uproszczenia postępowania w odniesieniu do wyrobów, o których mowa w ust. 4, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wyroby, których stosowanie w zakładach górniczych wymaga wydania dopuszczenia,
- 2) wymagania techniczne dla wyrobów,
- 3) podmioty uprawnione do składania wniosku o wydanie dopuszczenia,
- 4) treść wniosku o wydanie dopuszczenia oraz dokumenty, które należy dołączyć do wniosku,
- 5) jednostki upoważnione do przeprowadzania badań i oceny wyrobów,
- 6) znaki dopuszczenia oraz sposób oznaczania wyrobów tymi znakami,
- 7) treść dopuszczenia.

Art. 112. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli pracownikom organów nadzoru górniczego przysługuje prawo:

- 1) wstępu do:
 - a) zakładów górniczych,
 - b) siedzib, obiektów i urzędzeń podmiotów zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego,
 - c) siedzib, obiektów i urzędzeń jednostek organizacyjnych trudniących się szkoleniem pracowników zakładu górniczego, o których mowa w art. 74 ust. 2,
- 2) dostępu do niezbędnych informacji, urzędzeń i dokumentów,
- 3) żądania udzielania wyjaśnień w zakresie uprawnień organów nadzoru górniczego wynikających z ustawy.

Art. 113. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli organ nadzoru górniczego:

- 1) nakazuje usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów o ruchu zakładu górniczego, zwłaszcza jeżeli stwarzają one zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska,
- 2) w razie bezpośredniego zagrożenia dla zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, może w całości lub w części wstrzymać ruch tego zakładu lub jego urzędzeń oraz

nakazać podjęcie niezbędnych środków zapobiegawczych,

- 3) może zakazać, na czas nieprzekraczający dwóch lat, wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górniczego osobom, o których mowa w art. 68 ust. 1 oraz w art. 70 ust. 1, albo wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 75a ust. 1, w razie stwierdzenia naruszenia przez te osoby dyscypliny i porządku pracy, a zwłaszcza obowiązków określonych ustawą i wydanymi na jej podstawie przepisami,

4) (uchylony),

2. Wniesienie odwołania od decyzji wydanej na podstawie ust. 1 pkt 1–3 nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 114. 1. W razie grożącego niebezpieczeństwa lub zaistnienia wypadku w zakładzie górniczym, organ nadzoru górniczego może ustalić stan faktyczny i przyczyny zagrożenia.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru górniczego sprawuje nadzór nad akcją ratowniczą, a w razie gdy uzna, że jest ona prowadzona nienależycie, może żądać zmiany jej kierownika lub objąć kierownictwo akcji.

Art. 115. 1. Przy wykonywaniu zadań wynikających z nadzoru i kontroli nad ruchem zakładu górniczego właściwy organ nadzoru górniczego może badać prawidłowość stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania rozwiązań technicznych.

2. Na żądanie właściwego organu nadzoru górniczego przedsiębiorca jest zobowiązany sprawdzić prawidłowość rozwiązań, o których mowa w ust. 1, w sposób określony przez ten organ.

3. Koszty czynności, o których mowa w ust. 2, obciążają przedsiębiorcę, chyba że ich żądanie było nieuzasadnione.

Art. 116. W razie stwierdzenia naruszenia warunków koncesji, organ nadzoru górniczego powiadamia o tym niezwłocznie organ koncesyjny.

Art. 117. 1. W razie zbiegu właściwości innych organów nadzoru i kontroli z właściwością organów nadzoru górniczego, z zastrzeżeniem przepisu ust. 2, wydanie decyzji dotyczącej zakładu górniczego wymaga uzgodnienia z właściwym organem państwowego nadzoru górniczego.

2. W odniesieniu do obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej art. 105 stosuje się odpowiednio.

Art. 117a. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest organem wyspecjalizowanym kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360, z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1652 i Nr 229, poz. 2275 oraz z 2004 r. Nr 70, poz. 631, Nr 92, poz. 881 i Nr 93, poz. 896 i 899), w zakresie wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

Art. 117b. Pracownikom upoważnionym przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego do przeprowadzania kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu przysługuje

prawo wstępu do siedzib, obiektów i urzędzeń przedsiębiorców produkujących, importujących lub wprowadzających do obrotu wyroby, a także do zakładów górniczych oraz siedzib, obiektów i urzędzeń podmiotów wymienionych w art. 112, jak również prawo dostępu do niezbędnych dokumentów oraz żądania informacji i wyjaśnień. Pracownicy upoważnieni mogą żądać informacji również od jednostek notyfikowanych w zakresie wyników badań dotyczących kontrolowanych wyrobów.

DZIAŁ VII

PRZEPISY KARNE

Art. 118. 1. Kto prowadząc bez wymaganej koncesji lub wbrew warunkom w niej określonym działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 4) (skreślony),
- 5) (skreślony)

wyrządza poważną szkodę w mieniu
— podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo poważnej szkody w mieniu

— podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

3. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub ust. 2

— podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 119. Kto bez wymaganej koncesji lub wbrew warunkom w niej określonym prowadzi działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- 4) (skreślony),
- 5) (skreślony)

— podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 119a. Kto wydobywa kopalinę wbrew zakazowi określonymu w art. 15 ust. 4

— podlega karze grzywny.

Art. 120. Kto wykonuje, dozoruje prace geologiczne lub kieruje nimi nie posiadając wymaganych do tego kwalifikacji

— podlega karze grzywny.

Art. 121. Kto wbrew obowiązкови:

- 1) dopuszcza do prac geologicznych osoby nie posiadające wymaganych kwalifikacji,
- 2) wykonuje prace geologiczne bez zatwierdzonego projektu prac geologicznych lub niezgodnie z tym projektem,
- 2a) wykonuje prace geologiczne bez zgłoszenia, o którym mowa w art. 33 ust. 4,
- 3) nie zawiadamia właściwych organów o zamiarze przystąpienia do wykonywania robót geologicznych
— podlega karze grzywny.

Art. 122. 1. Kto w zakładzie górniczym wykracza przeciwko nakazom lub zakazom zawartym w przepisach wydanych na podstawie art. 78, dotyczących zagrożeń pożarowych, tąpnięć, gazowych, pyłowych, wodnych, pozostających w związku z jazdą ludzi szybem albo w związku z nabywaniem, przechowywaniem i używaniem materiałów wybuchowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych

— podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi ruch zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu albo niezgodnie z tym planem, albo nie sporządza tego planu w przewidzianym terminie.

3. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się wykroczenia określonego w ust. 1 lub 2

— podlega karze grzywny.

4. Kto:

- 1) wykracza przeciwko innym niż określone w ust. 1 nakazom lub zakazom zawartym w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 78 albo nakazom lub zakazom określonym w art. 73, art. 75 ust. 1, art. 76 i art. 80,
- 2) nie dopełnia obowiązku przeszkolenia pracownika zakładu górniczego w zakresie przepisów i wymagań bezpieczeństwa,
- 3) dopuszcza do wykonywania czynności wymagających szczególnych kwalifikacji w zakładzie górniczym osobę, która takich kwalifikacji nie posiada

— podlega karze grzywny.

Art. 123. Kierownik ruchu zakładu górniczego, który nie dopełnia obowiązku określonego w art. 77 ust. 3

— podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 124. 1. Pracownik zakładu górniczego, który po spostrzeżeniu niebezpieczeństwa zagrażającego ludziom lub ruchowi zakładu górniczego albo po stwierdzeniu uszkodzenia lub nieprawidłowości w działaniu urządzeń zakładu górniczego nie ostrzega niezwłocznie osób bezpośrednio zagrożonych i nie zawiadamia o niebezpieczeństwie osób sprawujących kierownictwo albo dozór ruchu

— podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Karze określonej w ust. 1 podlega, kto wbrew obowiązkowi nie podejmuje dostępnych mu środków w celu usunięcia niebezpieczeństwa w zakładzie górniczym.

3. Jeżeli sprawca dopuszcza się nieumyślnie wykroczenia określonego w ust. 1 lub 2

— podlega karze grzywny.

Art. 125. Kto wykonuje czynności kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego lub inne czynności w ruchu zakładu górniczego albo czynności, o których mowa w art. 75a ust. 1, bez kwalifikacji przewidzianych ustawą

— podlega karze grzywny.

Art. 126. Kto nie dopełnia ciążących na nim obowiązków w zakresie sporządzania, aktualizowania i posiadania w zakładzie górniczym wymaganej dokumentacji mierniczo-geologicznej oraz w zakresie bieżącego prowadzenia ewidencji zasobów złoża

— podlega karze grzywny.

Art. 126a. Kto nie wykonuje decyzji organu nadzoru górniczego, dotyczącej:

- 1) usunięcia nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów o ruchu zakładu górniczego lub
- 2) wstrzymania w całości lub w części ruchu zakładu górniczego lub jego urządzeń, albo podjęcia niezbędnych środków zapobiegawczych ze względu na bezpośrednie zagrożenie dla zakładu, jego pracownika, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, lub
- 3) zakazu wykonywania określonych czynności przez osoby, które naruszyły obowiązki określone ustawą i wydanymi na jej podstawie przepisami,
- 4) (uchylony)

— podlega karze grzywny.

Art. 126b. Kto nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku w zakresie tworzenia funduszu likwidacyjnego zakładu górniczego oraz gromadzenia środków na tym funduszu,

— podlega karze grzywny.

Art. 126c. Kto nie wykonuje decyzji organu administracji geologicznej dotyczącej:

- 1) wstrzymania działalności lub podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia środowiska do właściwego stanu, w razie wykonywania działalności bez wymaganej koncesji, bez zatwierdzonego projektu prac geologicznych lub niezgodnie z koncesją albo zatwierdzonym projektem prac geologicznych, lub
- 2) zakazu wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 31 ust. 1, które wykonywały czynności z rażącym niedbalstwem bądź z rażącym naruszeniem prawa

— podlega karze grzywny.

Art. 127. Orzekanie w sprawach określonych w art. 119–126c następuje na zasadach i w trybie określonych w *Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia*.

Art. 128. (skreślony).

DZIAŁ VIII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Rozdział 1

Zmiany w obowiązujących przepisach

Art. 129. W *Kodeksie cywilnym* wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 143 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „i kopalin”;
- 2) w art. 267 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jednakże użytkownik gruntu może zbudować i eksploatować nowe urządzenia służące do wydobywania kopalin z zachowaniem przepisów prawa geologicznego i górniczego.”

Art. 130. W *Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia* skreśla się „Dział XIII. Kolegia do spraw wykroczeń przy organach administracji górniczej.”

Art. 131. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 118, z 1972 r. Nr 49, poz. 312, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1982 r. Nr 45, poz. 291, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 43, poz. 251 i z 1991 r. Nr 32, poz. 131) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w § 1 skreśla się pkt 3 i 6;
- 2) w art. 6 skreśla się § 2;
- 3) w art. 8 skreśla się § 2.

Art. 132. W ustawie z dnia 24 października 1974 r. — *Prawo wodne* (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335 oraz z 1993 r. Nr 40, poz. 183) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rejonowy organ rządowej administracji ogólnej może zezwolić zakładom na składowanie na gruntach przybrzeżnych, za odszkodowaniem, materiałów budowlanych i sprzętu oraz na dostęp do urządzeń wodnych i pomiarowych oraz znaków żeglugowych, jeżeli jest to niezbędne do wykonania, ustawiania, utrzymania i eksploatacji tych urządzeń i znaków.”;

- 2) w art. 44 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„2. O obowiązku przekazywania nadwyżek wody orzeka organ właściwy do wydawania pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody.”;

3) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. 1. Do korzystania z wód kopalnianych stosuje się przepisy ustawy.

2. Do wydobywania wód zaliczonych na podstawie prawa geologicznego i górniczego do solanek, wód leczniczych i termalnych, stosuje się przepisy tego prawa.”;

4) w art. 53 w ust. 2 w pkt 6 skreśla się wyrazy „żwiru, piasku i innych materiałów oraz”.

Art. 133. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 77, poz. 335 i Nr 101, poz. 444 oraz z 1993 r. Nr 40, poz. 183) wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się art. 54a w brzmieniu:

„Art. 54a. Zabrania się bezzbiornikowego składowania odpadów niebezpiecznych w wyrobiskach górnich.”;

2) w art. 87b w ust. 2 wyrazy „wpływy z opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych w wysokości określonej w prawie górnich i w prawie geologicznym.” zastępuje się wyrazami „wpływy z opłat i kar, o których mowa w art. 84. 85 i 128 ustawy — *Prawo geologiczne i górnich*.”;

3) w art. 88c po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Środki pochodzące z opłat i kar, o których mowa w art. 83, 84 i 128 ustawy — *Prawo geologiczne i górnich*, przeznaczają się na finansowanie zadań określonych w art. 87b ust. 2 w formie dotacji. Przeznaczenie środków na finansowanie prac geologicznych wymaga zasięgnięcia opinii Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, a na finansowanie potrzeb górnictwa — opinii Ministra Przemysłu i Handlu oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górnich.”.

Art. 134. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185, z 1988 r. Nr 24, poz. 169, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 oraz z 1991 r. Nr 101, poz. 444, Nr 103, poz. 446 i Nr 114, poz. 494) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 skreśla się pkt 8;

2) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze lub nieleśne można dokonać jedynie w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.”;

3) skreśla się art. 24.

Art. 135. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464 oraz z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) terenów górnich — wymaga, w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tego terenu, porozumienia z organem właściwym do udzielenia koncesji na wydobywanie kopalni,”;

b) skreśla się pkt 3;

2) skreśla się art. 71.

Art. 136. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460 oraz z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646) w art. 11 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalni oraz surowców mineralnych znajdujących się w odpadach powstałych po robotach górnich oraz po procesach wzbogacania kopalni, bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze oraz składowania odpadów w podziemnych wyrobiskach górnich,”;

2) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zasady udzielania koncesji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, określają przepisy prawa geologicznego i górnich.”

Art. 137. W ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. Nr 32, poz. 131) wprowadza się następujące zmiany:

1) skreśla się art. 33;

2) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. Do poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania zasobów mineralnych w polskich obszarach morskich stosuje się odpowiednie przepisy prawa geologicznego i górnich oraz przepisy dotyczące ochrony środowiska morskiego, bezpieczeństwa żeglugi i życia na morzu.”;

3) w art. 42:

a) w ust. 2 w pkt 5 dodaje się wyrazy „w zakresie nie uregulowanym przepisami prawa geologicznego i górnich”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górnich.”

Art. 138. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351) dodaje się art. 44a w brzmieniu:

„Art. 44a. Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górnich.”

Art. 139. W ustawie z dnia 3 kwietnia 1993 r. o badaniach i certyfikacji (Dz. U. Nr 55, poz. 250) dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Art. 20a. Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górnich.”

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 140. Do podmiotów, które w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą działalność regulowaną ustawą, stosuje się jej przepisy, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie.

Art. 141. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc dotychczasowe zarządzenia i decyzje o utworzeniu obszarów górniczych nie objętych koncesjami, o których mowa w art. 142.

Art. 142. 1. Pozostają w mocy koncesje wydane na podstawie przepisów, o których mowa w art. 158 pkt 1 i 3.

2. W terminie jednego roku od wejścia w życie ustawy podmioty prowadzące działalność określoną w art. 15 przedłożą właściwym organom koncesyjnym ocenę wpływu tej działalności na środowisko, sporządzoną zgodnie z wymaganiami przewidzianymi w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska. Nie dotyczy to podmiotów, które przedłożyły taką ocenę po dniu 1 stycznia 1992 r.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą właściwego organu samorządu terytorialnego, organ koncesyjny może zwolnić od obowiązku sporządzenia oceny, o której mowa w ust. 2.

4. Organy koncesyjne, w terminie półtora roku od dnia wejścia w życie ustawy, dostosują do jej wymagań koncesje, o których mowa w ust. 1. W szczególności, jeżeli według dotychczasowych przepisów nie istniał obowiązek ustanowienia obszaru i terenu górniczego, właściwy organ koncesyjny niezwłocznie uzupełni koncesję w tym zakresie.

Art. 143. Dokumentacje geologiczne, projekty badań geologicznych oraz projekty zagospodarowania złoża, zatwierdzone zgodnie z dotychczasowymi przepisami, pozostają w mocy. Organy właściwe do ich zatwierdzenia mogą, w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy, nakazać ich zmianę lub uzupełnienie.

Art. 144. Prawa do informacji geologicznych uzyskanych przed wejściem w życie ustawy, w związku z prowadzeniem prac geologicznych finansowanych bezpośrednio lub pośrednio przez budżet państwa, przysługują Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez ministra właściwego do spraw środowiska.

tezy z piśmiennictwa

Art. 145. Koszty sporządzenia projektu planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego przedsiębiorcy, który w dniu wejścia w życie ustawy wydobywa kopalinę ze złoża, ponosi w 50% przedsiębiorca i w 50% właściwa gmina.

Art. 146. Do czasu uchwalenia planów, o których mowa w art. 53, pozostają w mocy decyzje o ustanowieniu filarów ochronnych oraz zezwolenia na eksploatację w granicach tych filarów, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 147. W terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy plan ruchu zakładu górniczego powinien zostać

sporządzony, uzupełniony lub zmieniony, stosownie do wymagań art. 64.

Art. 148. Pozostają w mocy decyzje o stwierdzeniu (zatwierdzeniu) kwalifikacji osób, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 149. Sprawy o zapobieganie i naprawę szkód górniczych, nie zakończone w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym orzeczeniem komisji do spraw szkód górniczych, podlegają rozpoznaniu w trybie określonym tą ustawą, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 150. 1. Odwołania od orzeczeń komisji do spraw szkód górniczych w sprawach, o których mowa w art. 149, przekazuje się właściwym sądom jako drugiej instancji w tych sprawach. Do postępowania przed przekazaniem odwołania właściwemu sądowi, do terminu jego wniesienia, podstawy oraz formy stosuje się odpowiednio przepisy *Kodeksu postępowania administracyjnego*.

2. Sąd, do którego przesłane zostało odwołanie, może, w uzasadnionych wypadkach na posiedzeniu niejawnym, wstrzymać natychmiastowe wykonanie orzeczenia komisji do spraw szkód górniczych.

3. Do wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany, stwierdzenia nieważności, stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wygaśnięcia ostatecznych orzeczeń komisji do spraw szkód górniczych, właściwy jest Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Jeżeli w wyniku tego ma nastąpić ponowne rozpatrzenie sprawy — podlega ona przekazaniu właściwemu sądowi powszechnemu.

4. Do rozpoznania skargi wniesionej do sądu administracyjnego na ostateczne orzeczenie komisji do spraw szkód górniczych stosuje się przepisy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W razie uchylenia przez ten sąd orzeczenia komisji do spraw szkód górniczych albo stwierdzenia jego nieważności, sprawę rozpoznaje właściwy sąd powszechny.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do postanowień i zarządzeń komisji do spraw szkód górniczych lub jej przewodniczącego.

6. Po wejściu w życie ustawy Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, po porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, niezwłocznie przekaże właściwym sądom pierwszej instancji akta spraw rozpoznawanych dotychczas przez komisje do spraw szkód górniczych.

7. Do wykonania ostatecznych orzeczeń, zarządzeń tymczasowych i ugód w sprawach zakończonych przed wejściem w życie ustawy, w których nie została wszczęta egzekucja administracyjna, stosuje się przepisy *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Art. 151. 1. Terminy dochodzenia roszczeń o zapobieganie szkodom górniczym oraz o ich naprawę, które powstały po zniesieniu obszaru górniczego, a przed wejściem w życie ustawy, biegną na nowo od dnia jej wejścia w życie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy inwestor, z naruszeniem art. 37 dekretu, o którym mowa w art. 158 pkt 1 ustawy, został

zobowiązany do zabezpieczenia przed powstaniem szkody górniczej.

3. Strona, której roszczenie o zapobieżenie szkodzie górniczej zostało ostatecznie oddalone przez komisję do spraw szkód górniczych z tym uzasadnieniem, że przedsiębiorstwo górnicze nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 50 ust. 3 pkt 1 dekretu, o którym mowa w art. 158 pkt 1 ustawy, albo że komisje do spraw szkód górniczych nie są właściwe do rozpoznania tego rodzaju sporów, może żądać w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ponownego rozpoznania tego roszczenia. Orzeczenie komisji do spraw szkód górniczych uznaje się w tym przypadku za niebyłe.

Art. 152. 1. Jeżeli wydane przed dniem wejścia w życie ustawy pozwolenie na budowę na obszarze górniczym, w granicach którego żaden podmiot gospodarczy nie uzyskał prawa do wydobywania kopaliny, zawiera obowiązek zabezpieczenia obiektu budowlanego przed wpływami eksploatacji górniczej, ustanowiony na podstawie art. 37 ust. 1 dekretu, o którym mowa w art. 158 pkt 1 ustawy, roszczenia o zwrot kosztów tych zabezpieczeń, na zasadach określonych ustawą, przysługują przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli obowiązek zabezpieczenia został nałożony w związku z budową wykonywaną poza granicami terenu górniczego.

Art. 153. 1. W terminie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, Krajowa Rada Sądownictwa przedstawi Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o powołanie sędziów sądów rejonowych spośród przewodniczących komisji do spraw szkód górniczych, ich zastępców i przewodniczących zespołów orzekających zgłoszonych przez zgromadzenia ogólne sędziów w sądach wojewódzkich oraz przez Ministra Sprawiedliwości — o ile osoby te spełniają wymagania określone w art. 51 § 1 pkt 1–5 i 7 i nie zachodzą wobec nich przeszkody wymienione w art. 53 i 54 ustawy — *Prawo o ustroju sądów powszechnych*.

2. Stosunek pracy z przewodniczącymi komisji do spraw szkód górniczych, ich zastępcami i przewodniczącymi zespołów orzekających, których kandydatury na stanowiska sędziów nie zostały zgłoszone Krajowej Radzie Sądownictwa, oraz przewodniczącymi komisji do spraw szkód górniczych, ich zastępcami i przewodniczącymi zespołów orzekających, o których powołanie na stanowiska sędziów Krajowa Rada Sądownictwa nie przedstawiła wniosku Prezydentowi — ulega rozwiązaniu na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

3. Pracownicy administracyjni i obsługi komisji do spraw szkód górniczych z dniem wejścia w życie ustawy stają się pracownikami sądów rejonowych właściwych ze względu na miejsce ich zamieszkania.

4. Przewodniczący komisji do spraw szkód górniczych i ich zastępcy oraz pozostali pracownicy mianowani komisji do spraw szkód górniczych mogą, w terminie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, złożyć Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego pisemne oświadczenia o

odmowie dalszego zatrudnienia. W tym przypadku stosunek pracy rozwiązuje się po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia oświadczenia, w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego. Pracownicy komisji do spraw szkód górniczych zatrudnieni na podstawie umowy o pracę mogą, w tym samym czasie, złożyć oświadczenie o wypowiedzeniu stosunku pracy albo wniosek o jego rozwiązanie za porozumieniem stron, który powinien być uwzględniony w terminie nie dłuższym niż obowiązujący w danych stosunkach okres wypowiedzenia. Rozwiązanie stosunku pracy na zasadach przewidzianych w niniejszym ustępie pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę przez zakład pracy za wypowiedzeniem z powodu likwidacji zakładu pracy.

Art. 154. Z dniem wejścia w życie ustawy Minister Sprawiedliwości utworzy w Sądzie Wojewódzkim w Katowicach odrębny wydział do spraw z zakresu regulowanego prawem geologicznym i górniczym pod nazwą „Wydział Spraw Geologicznych i Górniczych”. W razie potrzeby Minister Sprawiedliwości utworzy takie wydziały w innych sądach wojewódzkich.

Art. 155. 1. Umarza się postępowanie w sprawach dotychczas prawomocnie nie zakończonych przez komisje dyscyplinarne przy urzędach górniczych.

2. Zatarcie dotychczas orzeczonych kar dyscyplinarnych następuje z mocy prawa z upływem 2 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia komisji dyscyplinarnej.

Art. 156. Członkowie kolegium do spraw wykroczeń przy Wyższym Urzędzie Górniczym i przy okręgowych urzędach górniczych stają się, odpowiednio do miejsca zamieszkania, członkami kolegiów do spraw wykroczeń przy sądach rejonowych.

Art. 157. 1. Sprawy, które do dnia wejścia w życie ustawy nie zostały zakończone orzeczeniem kolegium do spraw wykroczeń przy okręgowym urzędzie górniczym, przekazuje się właściwym kolegiom do spraw wykroczeń przy sądach rejonowych.

2. Sprawy, w których nie zostały rozpoznane środki zaskarżenia przez kolegium do spraw wykroczeń przy Wyższym Urzędzie Górniczym, i sprawy, w których postępowanie toczy się przed komisją orzecznictwa do spraw wykroczeń przy Prezesie Wyższego Urzędu Górniczego — przekazuje się odpowiednio właściwym sądom rejonowym i wojewódzkim.

Art. 157a. (skreślony).

Art. 158. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc:

- 1) dekret z dnia 6 maja 1953 r. — *Prawo górnicze* (Dz. U. z 1978 r. Nr 4, poz. 12, z 1984 r. Nr 35, poz. 186, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 14, poz. 89 i z 1991 r. Nr 31, poz. 128),
- 2) dekret z dnia 21 października 1954 r. o urzędach górniczych (Dz. U. z 1961 r. Nr 23, poz. 114),
- 3) ustawa z dnia 16 listopada 1960 r. o prawie geologicznym (Dz. U. Nr 52, poz. 303, z 1974 r. Nr 38, poz. 230, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1991 r. Nr 31, poz. 129).

Art. 159. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art.

153 ust. 1 i 4, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik

Górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych na rok 2005

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (jm.)	Dolne granice stawek (zł/jm.)	Górne granice stawek (zł/jm.)
1	2	3	4	5
1	Alabastry	t	0,93	4,62
2	Amfibolity	t	0,31	1,50
3	Anhydryty	t	1,11	5,49
4	Baryty	t	1,67	8,33
5	Bazalty	t	0,36	1,76
6	Chalcedonity	t	0,20	0,94
7	Diabazy	t	0,23	1,12
8	Dolomity	t	0,27	1,27
9	Gabra	t	0,31	1,50
10	Gaz ziemny wysokometanowy	tys. m ³	2,29	11,36
10a	Metan z węgla kamiennego	tys. m ³	0,00	0,00
11	Gaz ziemny pozostały	tys. m ³	1,02	5,01
12	Gipsy	t	0,47	2,32
13	Gliny ogniotrwałe iceramiczne	t	1,05	5,15
14	Gnejsy	t	0,28	1,30
15	Granity	t	0,33	1,59
16	Hornfelsy	t	0,28	1,30
17	Kamienie ozdobne i półszlachetne	kg	2,96	14,77
18	Kreda jeziorna	t	0,07	0,21
19	Kreda piszcząca	t	0,22	1,04
20	Kwarc	t	0,58	2,79
21	Kwarcyty	t	0,29	1,39
22	Łupki	t	0,38	1,87
23	Magnezyty	t	1,48	7,35
24	Margle	t	0,14	0,61
25	Marmury	t	1,12	5,54
26	Melafiry	t	0,33	1,61
27	Opoki	t	0,20	0,94
28	Piaski i żwiry	t	0,18	0,85
29	Piaskowce	t	0,23	1,13

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (jm.)	Dolne granice stawek (zł/jm.)	Górne granice stawek (zł/jm.)
1	2	3	4	5
30	Porfiry	t	0,23	1,12
31	Ropa naftowa	t	11,99	59,88
32	Rudy cynkowo-olowiowe	t	0,93	4,61
33	Rudy miedzi	t	0,83	4,12
34	Rudy złota	g Au (w rudzie)	0,13	0,58
35	Serpentynity	t	0,23	1,12
36	Siarka rodzima	t	1,19	5,92
37	Sjenity	t	0,28	1,30
38	Skąły diatomitowe	t	1,86	9,25
39	Solanki	m ³	0,76	3,71
40	Sole	t	0,46	2,24
41	Surowce bentonitowe	t	0,58	2,79
42	Surowce ilaste pozostałe	m ³	0,74	3,68
43	Surowce kaolinowe	t	0,93	4,62
44	Surowce skaleniowe	t	0,76	3,71
45	Szarogłazy	t	0,28	1,30
46	Torfy	m ³	0,23	1,12
47	Torfy lecznicze (borowiny)	m ³	0,76	3,71
48	Trawertyny	t	0,20	0,94
49	Tufy	t	0,23	1,12
50	Wapienie	t	0,23	1,10
51	Węgiel brunatny	t	0,48	2,35
52	Węgiel kamienny	t	0,85	4,24
53	Wody lecznicze	m ³	0,77	3,77
54	Wody termalne	m ³	0,25	0,75
55	Zieleńce	t	0,28	1,30
56	Ziemia krzemionkowa	t	1,86	9,25
57	Złepieńce	t	1,12	5,54
58	Inne kopaliny	t	1,12	5,54

USTAWA

z dnia 22 kwietnia 2005 r.

o zmianie ustawy — Prawo geologiczne i górnice oraz ustawy o odpadach¹⁾

(Dz. U. Nr 90, poz. 758)

(Wyciąg — przepisy zmieniające inne ustawy oraz przepisy przejściowe i końcowe)

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnice* (Dz. U. Nr 27, poz. 96 ze zm.)²⁾ wprowadza się następujące zmiany:

(.....)

Art. 2. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.)³⁾ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli posiadacz odpadów, w tym wytwórca odpadów, przekazuje odpady następnemu posiadaczowi odpadów, który ma zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania tymi odpadami, inną decyzję obejmującą gospodarowanie odpadami lub jest wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 33 ust. 5, odpowiedzialność za działania objęte tym zezwoleniem, inną decyzją lub wpisem do rejestru przenosi się na tego następnego posiadacza odpadów.”;

2) w art. 26 dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Wymóg uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy posiadacza odpadów prowadzącego działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów przez ich składowanie na składowiskach podziemnych, który uzyskał koncesję na prowadzenie takiej działalności na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnice*.”;

3) w art. 50 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Składowanie odpadów na składowiskach podziemnych regulują przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnice*.”;

Art. 3. 1. Organ koncesyjny może z urzędu, bez odszkodowania, zmienić koncesję na składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górnice, dostosowując ją do wymagań wynikających z ustawy.

2. W przypadku gdy nie jest możliwe dostosowanie składowiska podziemnego do wymagań wynikających z ustawy, koncesja na podziemne składowanie wygasa z dniem 30 czerwca 2009 r.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organ koncesyjny stwierdza z urzędu w drodze decyzji wygaśnięcie koncesji.

Art. 4. Przedsiębiorca, który w dniu wejścia w życie ustawy prowadzi działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górnice, i nie zatrudnia osoby posiadającej świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, jest obowiązany zatrudnić taką osobę w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 5. 1. Koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, w których opłata była określona jako jednorazowa, nie wymagają dostosowania.

2. Organ koncesyjny z urzędu, bez odszkodowania, zmieni koncesje udzielone na działalność określoną w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 1, z których wynika obowiązek kwartalnego uiszczania opłaty, dostosowując je do wymagań art. 85 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Organ koncesyjny z urzędu, bez odszkodowania, zmieni koncesje udzielone na działalność określoną w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 1, z których wynika obowiązek uiszczania opłaty określonej kwotowo i podzielonej na raty, dostosowując je do wymagań art. 85 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Raty, o których mowa w ust. 3, uiszczone do dnia wejścia w życie ustawy, zalicza się na poczet przyszłych opłat wynikających z art. 85 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Decyzje, o których mowa w art. 74 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, pozostają w mocy przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 7. Przepisu art. 75a nie stosuje się do osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górnice, zatrudnionych w dniu wejścia w życie ustawy w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górnice.

Art. 8. Ogłoszenie tekstu jednolitego ustawy — *Prawo geologiczne i górnice* nastąpi w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005.

¹⁾Przepisy niniejszej ustawy wdrażają postanowienia: — dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.Urz. WE L 182 z 16.07.1999), — decyzji Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II dyrektywy 1999/31/WE (Dz.Urz. WE L 011 z 16.01.2003).

²⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703.

³⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671, z 2003 r. Nr 7, poz. 78 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1208 i Nr 191, poz. 1956.

Dz. U. z 2001 r. Nr 153, poz. 1746

Dz. U. z 2003 r. Nr 185, poz. 1804

Dz. U. z 2005 r. Nr 106, poz. 887

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 grudnia 2001 r.

w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych

(wg stanu prawnego na 01.01.2006 r.)

Na podstawie art. 84 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

§ 1. Ustala się stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopaliny, określone w załączniku do rozporządzenia.

Prezes Rady Ministrów: L. Miller

Załącznik

Stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopaliny

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (j.m.)	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)
1	2	3	4
1	Alabastry	t	2,53
2	Amfibolity	t	0,82
3	Anhydryty	t	3,01
4	Baryty	t	4,57
5	Bazalty	t	0,86
6	Chalcedonity	t	0,51
7	Diabazy	t	0,61
8	Dolomity	t	0,69
9	Gabra	t	0,82
10	Gaz ziemny wysokometanowy	tys. m ³	5,04
10a	Metan z węgla kamiennego	tys. m ³	0,00
11	Gaz ziemny pozostały	tys. m ³	4,19
12	Gipsy	t	1,40
13	Gliny ogniotrwałe i ceramiczne	t	2,82
14	Gnejsy	t	0,87
15	Granity	t	0,87
16	Hornfelsy	t	0,71
17	Kamienie ozdobne i półszlachetne	kg	8,12
18	Kreda jeziorna	t	0,14
19	Kreda piszcząca	t	0,56

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (j.m.)	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)
1	2	3	4
20	Kwarc	t	1,53
21	Kwarcyty	t	0,76
22	Łupki	t	1,02
23	Magnezyty	t	4,03
24	Margle	t	0,55
25	Marmury	t	3,04
26	Melafiry	t	0,88
27	Opoki	t	0,51
28	Piaski i żwiry	t	0,41
29	Piaskowce	t	0,61
30	Porfiry	t	0,61
31	Ropa naftowa	t	30,00
32	Rudy cynkowo-ołowiane	t	0,96
33	Rudy miedzi	t	2,62
34	Rudy złota	g Au (w rudzie)	0,31
35	Serpentynty	t	0,61
36	Siarka rodzima	t	1,23
37	Sjenity	t	0,71
38	Skały diatomitowe	t	5,08
39	Solanki	m ³	1,66
40	Sole	t	1,25
41	Surowce bentonitowe	t	1,53
42	Surowce ilaste pozostałe	m ³	1,86
43	Surowce kaolinowe	t	2,53
44	Surowce skaleniowe	t	2,03
45	Szarogłazy	t	0,71
46	Torfy	m ³	0,95
47	Torfy lecznicze (borowiny)	m ³	0,95
48	Trawertyny	t	0,55
49	Tufy	t	0,61
50	Wapienie	t	0,55
51	Węgiel brunatny	t	1,40
52	Węgiel kamienny	t	1,80
53	Wody lecznicze	m ³	1,10
54	Wody termalne	m ³	0,26
55	Zieleńce	t	0,71
56	Ziemia krzemionkowa	t	5,08
57	Złepieńce	t	3,04
58	Inne kopaliny	t	3,04

Komentarz

Dariusz Mulak*

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych, stanowiące wykonanie delegacji zawartej w art. 84 ust. 4 ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*, uwzględnia dwie grupy zmian. Pierwsza grupa zmian, polegająca na wprowadzeniu nowych stawek opłat eksploatacyjnych dla metanu z węgla kamiennego, soli, surowców ilastych pozostałych oraz wód termalnych, weszła w życie z dniem 1 lipca 2005 r. i powiązana jest z nowelizacją załącznika do ustawy. W przypadku metanu z węgla kamiennego konsekwencją przyjęcia przez ustawodawcę zerowych wysokości dolnych i górnych granic stawek opłaty eksploatacyjnej jest ustalenie przez Radę Ministrów zerovej wysokości stawki opłaty eksploatacyjnej. Z kolei w celu zachowania zgodności rozporządzenia z ustawą została zmieniona nazwa kopaliny z „soli kamiennej” na „sole” oraz nazwa jednostki miary z „t NaCl” na „t”. Zmiany te nie wpływają na konieczność zmiany przez Radę Ministrów wysokości stawki opłaty eksploatacyjnej dla tej kopaliny. W przypadku surowców ilastych pozostałych, w celu utrzymania zgodności rozporządzenia z ustawą, w miejsce wagowej jednostki miary „t” została wprowadzona jednostka objętościowa „m³”, skutkująca koniecznością usta-

lenia nowej stawki opłaty. Jej wysokość została obliczona jako iloczyn stawki wagowej i średniego współczynnika gęstości objętościowej dla tego rodzaju kopaliny, co spowoduje niezmiennosc skutków finansowych. Skutkiem określenia przez ustawodawcę, pomimo negatywnego stanowiska rządu, innych niż zerowe wysokości dolnych i górnych granic stawek opłaty eksploatacyjnej dla wód termalnych, niezbędne stało się ustalenie nowej wysokości stawki opłaty eksploatacyjnej. W celu dalszego promowania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz uniknięcia nadmiernego obciążania przedsiębiorców, stawka dla wód termalnych została ustalona w wysokości dolnej granicy, jaka będzie obowiązywać w 2006 r.

Druga grupa zmian w rozporządzeniu wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r. Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2005 średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wynosi 103,0%. Na podstawie tego wskaźnika Minister Środowiska ogłosił w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej *Monitor Polski*, górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych na rok 2006. Przeliczenie granic stawek opłat eksploatacyjnych o wskaźnik 103,0% spowodowało przekroczenie w 2006 r. progu dolnej granicy stawki za rudy cynkowo-olowiowe oraz siarkę rodzimą. Aby zachować dalszą zgodność przepisów rozporządzenia z przepisami ustawy, stawki dla tych rodzajów kopaliny zostały ustalone w wysokości dolnej granicy stawek opłat eksploatacyjnych.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 135, poz. 1131

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 21 czerwca 2005 r.

w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego¹⁾

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zasady zamieszczania obwieszczeń o przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego i dane, które powinny być zamieszczone w obwieszczeniu;
- 2) wymagania, jakie powinien spełniać oferent;
- 3) wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta;
- 4) termin składania ofert;
- 5) kryteria oceny ofert;
- 6) termin zakończenia przetargu;
- 7) zasady i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej.

¹⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz. Urz. WE L 164 z 30.06.1994, str. 3).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

§ 2. 1. Przetarg na nabycie prawa użytkowania górnictwa, zwany dalej „przetargiem”, ogłasza się z urzędu lub na wniosek podmiotu zainteresowanego nabyciem prawa użytkowania górnictwa, zwanego dalej „oferentem”.

2. Przetarg ma na celu umożliwienie organowi koncesyjnemu, zwanemu dalej „organizatorem przetargu”, dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty na nabycie tego prawa, a także określenie kolejności pozostałych ofert spełniających wymagania zawarte w szczegółowych warunkach przetargu.

3. Za najkorzystniejszą uznaje się ofertę, która otrzyma najwyższą ocenę komisji przetargowej, przyznaną na podstawie obiektywnych kryteriów dotyczących:

- 1) technicznych i finansowych możliwości oferenta;
- 2) proponowanego zakresu i technologii prowadzenia prac geologicznych na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnictwo*, zwanej dalej „ustawą”;
- 3) proponowanej wysokości wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górnictwa.

4. W przypadku gdyby dwie lub więcej ofert otrzymało jednakową ocenę na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 3, organizator przetargu wzywa oferentów, którzy złożyli te oferty, do złożenia w terminie określonym przez organizatora przetargu ofert dodatkowych. Do ofert dodatkowych stosuje się przepisy § 9 ust. 1–4 oraz § 12 ust. 2 pkt 2, ust. 4 i 5.

§ 3. Przetarg prowadzi się w trybie przetargu nieograniczonego.

§ 4. 1. Obwieszczenie o przetargu zamieszcza się w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie organizatora przetargu oraz na stronie internetowej organizatora przetargu.

2. Obwieszczenie o przetargu na nabycie prawa użytkowania górnictwa obejmującego poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, a także metanu z węgla kamiennego, zamieszcza się także w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

3. Obwieszczenie o przetargu zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i siedzibę organizatora przetargu;
- 2) określenie przedmiotu przetargu;
- 3) określenie sposobu uzyskania szczegółowych warunków przetargu;
- 4) miejsce i termin składania ofert;
- 5) miejsce i termin otwarcia ofert;
- 6) kryteria oceny ofert.

§ 5. 1. W przetargu może wziąć udział oferent, który spełnia wymagania zawarte w szczegółowych warunkach przetargu, a w szczególności posiada doświadczenie w wykonywaniu prac geologicznych lub robót górnictwa, środki finansowe i techniczne, niezbędne do zapewnienia

prawidłowego wykonywania działalności regulowanej ustawą.

2. Oferent, któremu cofnięto koncesję na działalność regulowaną ustawą, może wziąć udział w przetargu nie wcześniej niż po upływie trzech lat od dnia wydania decyzji o cofnięciu koncesji.

§ 6. 1. Szczegółowe warunki przetargu zawierają w szczególności:

- 1) określenie przedmiotu przetargu;
- 2) wymagania dotyczące treści oferty;
- 3) wymagania, jakie powinien spełniać oferent;
- 4) informacje o dokumentach, jakie ma dostarczyć oferent w celu potwierdzenia spełniania wymaganych warunków, w tym wypis z rejestru przedsiębiorców, oraz oświadczenie, że oferent nie podlega wyłączeniu z przetargu zgodnie z § 5 ust. 2;
- 5) obiektywne kryteria oceny ofert zapewniające spełnienie zasad uczciwej konkurencji i określenie ich znaczenia;
- 6) określenie miejsca i terminów składania i otwarcia ofert;
- 7) pouczenie o środkach odwoławczych przysługujących oferentowi w toku postępowania o nabycie prawa użytkowania górnictwa;
- 8) wzór umowy o ustanowienie użytkowania górnictwa.

2. Organizator przetargu, od dnia jego ogłoszenia, udostępnia szczegółowe warunki przetargu na pisemny wniosek oferenta.

3. Oferent może zwrócić się do organizatora przetargu o wyjaśnienie szczegółowych warunków przetargu, jednakże nie później niż na 14 dni przed upływem terminu składania ofert.

4. Organizator przetargu przesyła niezwłocznie wszystkim oferentom treść wyjaśnienia, bez ujawniania źródła zapytania. Wyjaśnienie to jest wiążące dla wszystkich oferentów.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organizator przetargu może w każdym czasie, przed upływem terminu składania ofert, zmienić treść szczegółowych warunków przetargu, z wyjątkiem obiektywnych kryteriów oceny ofert, o których mowa w ust. 1 pkt 5. Dokonaną w ten sposób zmianę przekazuje się niezwłocznie wszystkim oferentom i jest ona dla nich wiążąca.

6. Organizator przetargu przedłuża termin składania ofert w celu umożliwienia oferentom uwzględnienia w przygotowanych ofertach otrzymanego wyjaśnienia albo zmiany szczegółowych warunków przetargu.

§ 7. Organizator przetargu może sporządzić i udostępnić oferentom pakiet informacyjny zawierający dane o przestrzeni będącej przedmiotem przetargu na nabycie prawa użytkowania górnictwa, a także dotyczące terenu położonego nad tą przestrzenią.

§ 8. Organizator przetargu prowadzi przetarg w sposób zapewniający spełnienie zasad uczciwej konkurencji i w

jednakowy sposób traktuje wszystkich oferentów ubiegających się o nabycie prawa użytkowania górniczego.

§ 9. 1. Oferta na nabycie prawa użytkowania górniczego zawiera co najmniej określenie:

- 1) nazwy (firmy) i siedziby oferenta;
- 2) przedmiotu przetargu;
- 3) przestrzeni, w ramach której ma być ustanowione użytkowanie górniczne;
- 4) proponowanego czasu, na jaki ma być zawarta umowa o ustanowienie użytkowania górniczego;
- 5) proponowanej wysokości wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego;
- 6) zakresu, harmonogramu i sposobu prowadzenia działalności regulowanej ustawą.

2. Oferent może, z własnej inicjatywy, przedstawić w ofercie dodatkowe informacje niewymienione w ust. 1.

3. Ofertę składa się w zamkniętej kopercie opatrzonej nazwą i adresem oferenta oraz określeniem przedmiotu przetargu.

4. Ofertę złożoną po upływie terminu składania ofert zwraca się oferentowi bez otwierania.

5. Ofertę niespełniającą wymagań określonych w szczegółowych warunkach przetargu odrzuca się.

§ 10. 1. Termin składania ofert nie może być krótszy niż 90 dni od dnia zamieszczenia ostatniego obwieszczenia o przetargu.

2. Termin zakończenia przetargu nie może przypadać po upływie 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert, z wyjątkiem sytuacji określonej w ust. 3.

3. W przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 4, termin zakończenia przetargu nie może przypadać po upływie 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert dodatkowych.

4. Oferent pozostaje związany ofertą przez 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert, a w przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 4, przez 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert dodatkowych, jednakże nie dłużej niż do zakończenia przetargu zgodnie z ust. 5.

5. Zakończeniem przetargu jest zawarcie umowy o ustanowienie prawa użytkowania górniczego z podmiotem, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

§ 11. 1. W celu przeprowadzenia przetargu i dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty organizator przetargu powołuje komisję przetargową w składzie co najmniej trzech osób.

2. Członkami komisji przetargowej nie mogą być osoby, które:

- 1) pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z oferentem, jego pełnomoc-

nikiem lub członkami władz osób prawnych ubiegających się o nabycie prawa użytkowania górniczego;

- 2) przed upływem trzech lat od dnia ogłoszenia przetargu pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z oferentem albo były członkami władz osób prawnych ubiegających się o nabycie prawa użytkowania górniczego;
- 3) pozostają z oferentem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności.

§ 12. 1. Przetarg składa się z części jawnej i niejawnej.

2. W części jawnej przetargu komisja przetargowa wykonuje następujące czynności:

- 1) stwierdza prawidłowość ogłoszenia przetargu;
- 2) ogłasza liczbę złożonych ofert i nazwy oferentów;
- 3) otwiera oferty i ustala, czy spełniają wymagania szczegółowych warunków przetargu.

3. Oferenci mogą być obecni w części jawnej przetargu.

4. W części niejawnej przetargu komisja przetargowa dokonuje oceny ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty oraz określenia kolejności pozostałych ofert.

5. W toku dokonywania oceny ofert komisja przetargowa może wezwać oferentów do udzielenia dodatkowych wyjaśnień dotyczących treści złożonych przez nich ofert.

§ 13. 1. Przetarg unieważnia się w przypadku, gdy nie wpłynęła żadna oferta lub wszystkie oferty zostały odrzucone.

2. O unieważnieniu przetargu organizator przetargu informuje na piśmie wszystkich oferentów.

§ 14. 1. Z przebiegu przetargu sporządza się protokół, który zawiera w szczególności:

- 1) określenie przedmiotu przetargu;
- 2) oznaczenie miejsca i czasu trwania przetargu;
- 3) imiona i nazwiska członków komisji przetargowej;
- 4) liczbę złożonych ofert i nazwy oferentów;
- 5) wskazanie ofert odrzuconych wraz z uzasadnieniem;
- 6) wyjaśnienia oferentów dotyczące treści złożonych przez nich ofert;
- 7) wskazanie najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem wyboru;
- 8) informację o wniesionych protestach.

2. Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji przetargowej.

3. Protokół, oferty oraz wszystkie dokumenty dotyczące przetargu są jawne, z wyjątkiem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli oferent, składając ofertę, zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane.

§ 15. Komisja przetargowa zawiadamia organizatora przetargu o zakończeniu pracy i przedkłada do zatwierdzenia protokół przebiegu przetargu.

§ 16. 1. Organizator przetargu zawiadamia niezwłocznie na piśmie oferentów o wynikach przetargu.

2. Uczestnicy przetargu mają prawo wniesienia protestu do organizatora przetargu w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o jego wynikach.

3. Organizator przetargu rozpatruje protest najpóźniej w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia, powiadamiając niezwłocznie oferentów o jego wyniku.

4. W przypadku uwzględnienia protestu organizator przetargu powtarza oprotestowaną czynność.

§ 17. 1. Jeżeli organizator przetargu dokona wyboru najkorzystniejszej oferty, nie zawiera umowy o ustanowienie użytkownika górniczego przed upływem terminu przewidzianego na wniesienie protestu.

2. W przypadku wniesienia protestu, aż do jego ostatecznego rozstrzygnięcia, nie zawiera się umowy o ustanowienie użytkownika górniczego.

3. Jeżeli oferent, którego oferta została wybrana, uchyla się od zawarcia umowy, organizator przetargu zawiera umowę z oferentem, który zajął w przetargu kolejne miejsce.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkownika górniczego (Dz. U. Nr 156, poz. 1816).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: M. Belka

Komentarz

Marta Wągradzka*

Rozporządzenie stanowi wypełnienie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.), i określa zasady organizowania i tryb przeprowadzania przetargów poprzedzających ustanowienie użytkownika górniczego związanego z:

- 1) poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin,
- 2) wydobywaniem kopalin ze złóż,
- 3) bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz

składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Rozporządzenie ponadto określa:

- 1) zasady zamieszczania obwieszczeń o przetargu,
- 2) wymagania, jakie powinien spełniać oferent,
- 3) wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta,
- 4) kryteria oceny ofert,
- 5) zasady powoływania i pracy komisji przetargowej,
- 6) terminy składania i otwarcia ofert oraz zakończenia przetargu.

Akt ten zastępuje obowiązujące dotychczas rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkownika górniczego (Dz. U. Nr 156, poz. 1816). Po trzech latach obowiązywania powołanego rozporządzenia powstała konieczność dokonania korekty przepisów dotyczących zasad organizowania przetargów na nabycie prawa użytkownika górniczego. Z uwagi na liczbę i znaczenie niezbędnych zmian

zdecydowano o zastąpieniu obowiązującego rozporządzenia.

Podstawową zmianą, wprowadzoną rozporządzeniem, jest zamieszczenie kryteriów oceny ofert. Zastosowanie wymienionych w rozporządzeniu kryteriów jest zgodne z dyrektywą 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów.

Kolejną zmianą jest wprowadzenie ograniczenia co do terminu, w którym oferent może zwrócić się do organizatora przetargu o wyjaśnienie szczegółowych warunków przetargu. Mając na uwadze czas niezbędny na przygotowanie wyjaśnienia i dostarczenie go do wszystkich oferentów, jak również ze względu na fakt, iż w wyniku otrzymanego wyjaśnienia oferenci mogą stwierdzić konieczność wprowadzenia ewentualnych zmian w przygotowanych ofertach, ustalono, iż zapytania dotyczące szczegółowych warunków przetargu mogą być zgłaszane nie później niż 14 dni przed upływem terminu składania ofert.

Rozporządzenie ujednotacza również i dostosowuje stosowaną terminologię oraz koryguje nieścisłości językowe i redakcyjne. W § 4 ust. 2 dokonano zamiany tytułu z *Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich* na obecnie obowiązujący: *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej*. Zgodnie z terminologią ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*, zastosowano sformułowanie „nabycie prawa użytkownika górniczego” wszędzie tam, gdzie jest mowa o przetargu, natomiast sformułowanie „ustanowienie użytkownika górniczego” odnosi się do umowy podpisanej w wyniku zakończenia procedury przetargowej oraz związanego z nią wynagrodzenia.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 110, poz. 934

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 15 czerwca 2005 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji

Na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji (Dz. U. Nr 153, poz. 1776 oraz z 2004 r. Nr 180, poz. 1868) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 w ust. 1 pkt 4–6 otrzymują brzmienie:

„4) kategoria IV: Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, w tym solanek, wód leczniczych i termalnych, oraz określanie warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień dla wydobywania kopalin ze złóż, włączaniem wód do górotworu, projektowaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, obejmujących w szczególności składowanie odpadów na powierzchni, bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, także w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych oraz wykonywaniem prac na potrzeby wykorzystywania ciepła Ziemi i ujmowania wód podziemnych,

5) kategoria V: Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, z wyłączeniem solanek, wód leczniczych i termalnych, oraz określanie warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień budowlanych otworami wiert-

niczymi, projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, obejmujących w szczególności składowanie odpadów na powierzchni, bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, także w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz wykonywaniem prac na potrzeby wykorzystywania ciepła Ziemi i ujmowania wód podziemnych,

6) kategoria VI: Ustalanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby zagospodarowania przestrzennego i posadawiania obiektów budowlanych, w tym zakładów górniczych i budownictwa wodnego, bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, a także składowania odpadów na powierzchni,”;

2) § 6–8 otrzymują brzmienie:

“§ 6. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi kategorii IV może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem zasobów wód podziemnych, w tym solanek, wód leczniczych i termalnych, oraz z określaniem warunków hydrogeologicznych, w związku z projektowaniem odwodnień dla wydobywania kopalin ze złóż, włączaniem wód do górotworu, bezzbiornikowym magazynowaniem substancji, składowaniem odpadów w górotworze, także w podziemnych wyrobiskach górniczych, związanych z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

zakładów górniczych, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz wykonywaniem prac na potrzeby wykorzystywania ciepła Ziemi i ujmowania wód podziemnych.

§ 7. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii V może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem zasobów wód podziemnych, a także przy określaniu warunków hydrogeologicznych dla bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, także w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustanawiania obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz wykonywania prac na potrzeby wykorzystywania ciepła Ziemi i ujmowania wód podziemnych.

§ 8. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi

kategorii VI może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych, w laboratorium mechaniki gruntów oraz przy sporządzaniu projektów prac geologiczno-inżynierskich i dokumentacji geologiczno-inżynierskich na potrzeby zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, w tym zakładów górniczych i budownictwa wodnego, oraz bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, a także składowania odpadów na powierzchni.

§ 2. Kwalifikacje do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi w kategorii IV–VI stwierdzone na podstawie dotychczasowych przepisów odpowiadają kategoriom IV–VI określonym w niniejszym rozporządzeniu.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 roku.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

Komentarz

Edward Werbanowski*

Zmiana rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 roku w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji (Dz. U. Nr 153, poz. 1776 oraz z 2004 r. Nr 180, poz. 1868) stanowi konsekwencję zmian wprowadzonych do art. 6 w pkt 2, do art. 42 ust. 1 w pkt 2 lit. d i lit. e oraz art. 43 w ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o zmianie ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze* oraz ustawy o odpadach (Dz. U. Nr 90, poz. 758).

W art. 6 w pkt 2 znowelizowanej ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze*, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2005 r., do prac geologicznych zaliczone zostały prace wykonywane na potrzeby wykorzystania ciepła Ziemi. Prace te mają być projektowane i dokumentowane przez

osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje geologiczne. W tym stanie rzeczy zaszła konieczność uzupełnienia zakresu prac przewidzianych do wykonywania w ramach kategorii IV i kategorii V.

Natomiast w art. 42 ust. 1 w pkt 2 pod lit. d i lit. e noweli ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze* zmienione zostały dotychczasowe nazwy dokumentacji sporządzanych w celu określenia warunków hydrogeologicznych, a w art. 43 w ust. 1 w pkt 4 i dodanym pkt 5, zmieniono dotychczasowe nazwy dokumentacji geologiczno-inżynierskich. W związku z powyższym zmieniono zapisy dotyczące zakresu uprawnień geologicznych w kategorii IV, V i VI, tj. w § 2 w ust. 1 pkt 4–6 niniejszego rozporządzenia.

W celu zapewnienia wewnętrznej spójności rozporządzenia zmodyfikowano § 6–8, w szczególności poprzez uwzględnienie (nabywanej od 1 lipca 2005 r.) praktyki zawodowej w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych wykonywanych w celu wykorzystania ciepła Ziemi i ujmowania wód podziemnych.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 110, poz. 935

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 16 czerwca 2005 r.

w sprawie podziemnych składowisk odpadów²⁾

Na podstawie art. 82b ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy podziemnych składowisk odpadów w zakresie lokalizacji, eksploatacji i zamknięcia;

2) zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu tych składowisk.

§ 2. 1. Składowiska podziemnego odpadów niebezpiecznych oraz składowiska podziemnego odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie lokalizuje się:

1) w strefach ochronnych ujęć wody i na obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych;

2) na obszarach występowania lub zagrożonych oddziaływaniem gwałtownych zjawisk, mogących uniemożliwić bezpieczną eksploatację składowiska, w tym:

- a) zwiększoną aktywnością sejsmiczną naturalną lub wzbudzoną działalnością człowieka,
- b) zwiększoną aktywnością tektoniczną oraz na przebiegu strefy uskokowej,
- c) powodziami o większym prawdopodobieństwie ich pojawienia się niż wody 500-letniej,
- d) masowymi ruchami ziemi;

3) na obszarach występowania:

- a) zjawisk krasowych lub sufozyjnych,
- b) intensywnej erozji wgłębnej lub denudacji, których tempo wskazuje, że granica przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami podziemnego składowania odpadów odsłoni się na powierzchni ziemi przed upływem 10 000 lat;

4) na obszarach górniczych utworzonych dla kopalin leczniczych;

5) na obszarach, na których prowadzenie działalności polegającej na składowaniu odpadów w górotworze, w tym

w podziemnych wyrobiskach górniczych, narusza zasadę racjonalnej gospodarki złożem kopaliny podstawowej;

6) na obszarach o szczególnej wartości kulturowej, rekreacyjnej lub zdrowotnej.

2. Składowiska podziemnego odpadów obojętnych nie lokalizuje się na obszarach i w strefach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 4–6.

§ 3. 1. Wyboru lokalizacji składowiska podziemnego dokonuje się na podstawie wyników zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej oraz geologiczno-inżynierskiej, określającej warunki charakteryzujące wybrane formacje geologiczne, w związku ze składowaniem określonych grup odpadów.

2. Do warunków, o których mowa w ust. 1, zalicza się w szczególności:

- 1) miąższość i rozciągłość formacji geologicznej;
- 2) wytrzymałość i odkształcalność (konwergencję) górotworu;
- 3) liczbę poziomów wodonośnych wraz z charakterystyką występujących w nich wód podziemnych;
- 4) prędkość i kierunki przepływu wód podziemnych (hydrodynamikę) w górotworze;
- 5) przepuszczalność nadkładu;
- 6) szczelinowatość górotworu służącą migracji roztworów wodnych o własnościach korozyjnych;
- 7) reaktywność skał na działanie roztworów, w tym: pęcznienie, rozmakanie, rozpuszczanie;
- 8) wielkość dopływów wód podziemnych do wyrobisk;
- 9) poziom metanonośności;
- 10) temperaturę i ciśnienie panujące w górotworze;
- 11) odległość komór przeznaczonych do składowania odpadów od innych wyrobisk, nie będących częścią składową podziemnego składowiska lub należących do innych zakładów górniczych, w związku z: zagrożeniami wod-

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999 str. 1) oraz decyzji Rady 2001/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II do Dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 011 z 16.01.2003 str. 27) w zakresie lokalizacji, eksploatacji i zamknięcia oraz określenia zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu poszczególnych typów składowisk podziemnych.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

nymi, tapaniami, wybuchami metanu oraz prowadzeniem robót górniczych, w tym z użyciem materiałów wybuchowych.

3. Składowisko podziemne lokalizuje się w formacjach geologicznych zapewniających odpowiednie warunki, w szczególności do usytuowania komór do składowania odpadów, filarów ochronnych oraz zaplecza techniczno-eksploatacyjnego.

4. Składowisko podziemne lokalizuje się w obrębie istniejącego lub zlikwidowanego zakładu górniczego zależnie od zastosowanej techniki i możliwości jej adaptacji na potrzeby składowania odpadów.

§ 4. 1. Składowisko podziemne lokalizuje się w formacji geologicznej stanowiącej naturalną barierę geologiczną dla ewentualnej migracji substancji niebezpiecznych poza granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami składowanych odpadów.

2. Bariera geologiczna powinna skutecznie izolować odpady od środowiska oraz ograniczać migrację substancji niebezpiecznych do stopnia, w jakim nie będą one miały nieodwracalnego negatywnego wpływu na środowisko po zamknięciu składowiska podziemnego.

3. W miejscach, gdzie naturalna bariera geologiczna nie spełnia warunków określonych w ust. 2, stosuje się sztucznie wykonaną barierę geologiczną o parametrach wytrzymałościowych odpowiednich do warunków panujących w górotworze.

§ 5. Eksploatację składowiska podziemnego odpadów niebezpiecznych prowadzi się z zastosowaniem najlepszych dostępnych technik.

§ 6. 1. Podczas eksploatacji składowiska podziemnego odpadów niebezpiecznych zapewnia się:

- 1) pobranie i zaewidencjonowanie próbek odpadów przeznaczonych do składowania;
- 2) trwałe przechowywanie zaewidencjonowanych próbek składowanych odpadów;
- 3) ograniczenie oddziaływania warunków atmosferycznych na odpady przeznaczone do składowania;
- 4) bezpieczny transport odpadów w obrębie składowiska;
- 5) umieszczanie opakowań z odpadami w komorach składowiska w sposób uniemożliwiający ich uszkodzenie pod wpływem własnego ciężaru;
- 6) składowanie różnych grup odpadów w osobno wydzielonych komorach, ze względu na własności fizykochemiczne lub biologiczne;
- 7) przeciwdziałanie mieszanii opakowań zawierających odpady zaliczane do różnych grup;
- 8) przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu odpadów, w tym poprzez wypełnianie materiałami izolującymi wolnych przestrzeni pomiędzy opakowaniami z odpadami;
- 9) gromadzenie wód pochodzących z odwodnienia podziemnego składowiska odpadów oraz poddawanie ich oczyszczaniu w stopniu umożliwiającym ich przyjęcie przez oczyszczalnię ścieków lub odprowadzenie do wód lub do ziemi;
- 10) odizolowanie od wpływu ewentualnych robót górniczych prowadzonych w otaczającym górotworze.

2. Próbkę, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pobiera się z reprezentatywnej części odpadu podczas sprawdzenia zgodności przyjmowanych odpadów na składowisko z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadu.

3. Próbkę, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pobiera się i przechowuje w sposób umożliwiający przeprowadzenie badań własności fizycznych, chemicznych lub biologicznych przed zamknięciem podziemnego składowiska.

§ 7. Odpady przygotowuje się do składowania i składa je w sposób uniemożliwiający migrację zawartych w nich substancji niebezpiecznych poza granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami tej działalności w okresie eksploatacji i po zamknięciu składowiska podziemnego.

§ 8. Do eksploatacji składowiska podziemnego odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne stosuje się § 6 ust. 1 pkt 3–10.

§ 9. 1. W przypadku wydzielenia na składowisku podziemnym odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne części przeznaczonej do składowania odpadów niebezpiecznych, do eksploatacji części przeznaczonej do składowania odpadów niebezpiecznych stosuje się § 6.

2. Część przeznaczoną do składowania odpadów niebezpiecznych na składowisku podziemnym odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wydziela się w sposób uniemożliwiający kontakt odpadów niebezpiecznych z innymi odpadami.

3. Odpady niebezpieczne transportuje się do części przeznaczonej do ich składowania oddzielnie od transportu innych odpadów.

§ 10. Do eksploatacji składowiska podziemnego odpadów obojętnych stosuje się § 6 ust. 1 pkt 6 i 8–10.

§ 11. 1. Wymagania, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, 2, 6 i 7, nie dotyczą składowiska podziemnego odpadów niebezpiecznych, na którym są składowane wyłącznie następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, wymienione w katalogu odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) oznaczone kodami: 17 06 01* Materiały izolacyjne zawierające azbest i 17 06 05* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

2. Składowanie odpadów, o których mowa w ust. 1, prowadzi się ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, związanego z emisją pyłów pochodzących z dyspersji włókien azbestowych.

§ 12. Składowisko podziemne konstruuje się w sposób umożliwiający:

- 1) zamknięcie składowiska przed upływem terminu, na jaki została udzielona koncesja na składowanie odpadów;
- 2) podjęcie w przyszłości działań naprawczych lub odzysku odpadów.

§ 13. Składowisko podziemne wykonuje się w sposób uniemożliwiający dostęp osób nieuprawnionych oraz nielegalne składowanie odpadów w trakcie eksploatacji i po jego zamknięciu.

§ 14. W procesie zamknięcia składowiska podziemnego lub jego części wykonuje się prace likwidacyjne w sposób zabezpieczający, w szczególności przed:

- 1) szkodliwym oddziaływaniem odpadów na wody podziemne oraz umożliwiającą obserwację wpływu składowiska odpadów na środowisko;
- 2) infiltracją wód opadowych, powierzchniowych i podziemnych, w tym poprzez budowę sztucznych barier geologicznych, tam, zasypywanie i uszczelnianie szybów i odwiertów;
- 3) wydostawaniem się produktów gazowych.

§ 15. 1. Monitoring składowiska podziemnego prowadzi się w trzech fazach:

- 1) przedeksploatacyjnej — okres do uzyskania koncesji na składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
- 2) eksploatacyjnej — okres od dnia uzyskania koncesji na składowanie odpadów do dnia uzyskania decyzji o cofnięciu lub wygaśnięciu koncesji;
- 3) poeksploatacyjnej — okres nie krótszy niż 30 lat, licząc od dnia uzyskania decyzji o wygaśnięciu lub cofnięciu koncesji.

2. Monitoring składowiska podziemnego prowadzi przedsiębiorca zgodnie z określonym w koncesji zakresem i sposobem.

3. Przedsiębiorca niezwłocznie informuje organ koncesyjny o wszystkich istotnych, niekorzystnych dla środowiska zjawiskach związanych ze składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych wraz z przedstawieniem działań, jakie zostaną podjęte w celu ich zminimalizowania.

4. Okres prowadzenia monitoringu w fazie poeksploatacyjnej wydłuża się w przypadku stwierdzenia migracji substancji niebezpiecznych, pochodzących ze składowanych odpadów, poza granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami podziemnego składowania odpadów.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, monitoring w fazie poeksploatacyjnej prowadzi się przez 10 lat od ustania negatywnego oddziaływania na środowisko składowanych odpadów, a zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu dostosowuje się do zaistniałej sytuacji.

§ 16. 1. Monitoring w fazie przedeksploatacyjnej prowadzi się w zakresie niezbędnym do sporządzenia dokumentacji hydrogeologicznej oraz dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, w związku ze składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

2. Monitoring w fazie przedeksploatacyjnej prowadzi się w celu określenia pierwotnego stanu środowiska oraz wyznaczenia zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu dla fazy eksploatacyjnej i polega w szczególności na:

- 1) określeniu warunków, o których mowa w § 3;
- 2) określeniu substancji i parametrów wskaźnikowych oraz częstotliwości pobierania próbek wód powierzchniowych, podziemnych i pochodzących z odwodnienia wyrobisk oraz zużytego powietrza odprowadzanego ze składowiska podziemnego;
- 3) lokalizacji otworów obserwacyjnych oraz innych punktów pomiarowych do prowadzenia monitoringu w fazie eksploatacyjnej.

3. Parametry wskaźnikowe, o których mowa w ust. 2 pkt 2, ustala się w ten sposób, że ich przekroczenie świadczy o szkodliwym wpływie podziemnego składowania odpadów na środowisko.

4. Liczba otworów obserwacyjnych, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie może być mniejsza niż trzy otwory, przy czym jeden lokalizuje się na dopływie wód podziemnych do składowiska, a dwa na ich odpływie.

§ 17. 1. Monitoring w fazie eksploatacyjnej prowadzi się zgodnie z warunkami ustalonymi w dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej wykorzystując otwory obserwacyjne i punkty pomiarowe, o których mowa w § 16 ust. 2 pkt 3.

2. Monitoring w fazie eksploatacyjnej polega w szczególności na:

- 1) badaniu substancji i parametrów wskaźnikowych określonych zgodnie z § 16 ust. 2 pkt 2;
- 2) kontroli warunków panujących w górotworze, w tym:
 - a) konwergencji,
 - b) wielkości dopływów wód podziemnych do wyrobisk,
 - c) poziomu metanonośności.

§ 18. 1. Zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu podziemnego składowiska odpadów w fazie poeksploatacyjnej ustala się na podstawie wyników monitoringu przeprowadzonego w fazie eksploatacyjnej.

2. Monitoring w fazie poeksploatacyjnej polega w szczególności na:

- 1) badaniu substancji i parametrów wskaźnikowych wód podziemnych, o których mowa w § 16 ust. 2 pkt 2;
- 2) kontroli warunków panujących w górotworze, w tym konwergencji;
- 3) kontroli geochemicznej powietrza glebowego w rejonie zlikwidowanych szybów i odwiertów.

§ 19. 1. Pobranie próbek do badań oraz badania substancji i parametrów wskaźnikowych, w związku z monitoringiem w fazie eksploatacyjnej i w fazie poeksploatacyjnej, wykonuje się z częstotliwością nie mniejszą niż co 6 miesięcy.

2. Badania substancji i parametrów wskaźnikowych prowadzą laboratoria badawcze posiadające wdrożony system jakości w rozumieniu przepisów o normalizacji, zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2001.

§ 20. Prowadząc monitoring w fazie eksploatacyjnej i w fazie poeksploatacyjnej przedsiębiorca składa organowi koncesyjnemu roczny raport w terminie do końca pierwszego kwartału, po zakończeniu roku kalendarzowego, którego ten raport dotyczył.

§ 21. Monitoring w fazie poeksploatacyjnej nie prowadzi się w odniesieniu do:

- 1) składowiska podziemnego odpadów niebezpiecznych, o którym mowa w § 11 ust. 1;
- 2) składowiska podziemnego odpadów obojętnych.

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

Komentarz

Andrzej Przybycin*

Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* oraz ustawy o odpadach (Dz. U. Nr 90, poz. 758) w art. 82b ust. 2 przewiduje określenie w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy podziemnych składowisk odpadów w zakresie lokalizacji, eksploatacji i zamknięcia, oraz zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu tych składowisk, uwzględniając uwarunkowania geologiczne. Celem niniejszego rozporządzenia jest dopełnienie transpozycji prawa polskiego do wymagań dotyczących podziemnych składowisk odpadów, zawartych w:

□ dyrektywie Rady Wspólnoty Europejskiej 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999 str. 1);

□ decyzji Rady 2001/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r., ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska zgodnie z art. 16 i załącznikiem II do Dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 011 z 16.01.2003 str. 27).

Przepisy *Prawa geologicznego i górniczego* dotyczące prowadzenia działalności w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, oraz planu ruchu zakładu górniczego zawierają wytyczne, które można uznać za wdrożenie wymagań ww. aktów prawa europejskiego. Przepisy te nie zawierają jednak wymagań wynikających z art. 16 oraz załącznika II ww. dyrektywy Rady WE oraz nie odnoszą się do decyzji Rady WE dotyczącej m.in. kryteriów i procedur akceptacji odpadów na składowiskach oraz lokalizacji, eksploatacji, monitoringu i nadzoru poeksploatacyjnego podziemnych składowisk odpadów.

Dotychczas brakowało w polskich przepisach prawnych szczegółowej regulacji powyższych kwestii. Jedynie działalność polegająca na podziemnym składowaniu odpadów promieniotwórczych została uregulowana w tym zakresie w rozdziale 6. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego (Dz. U. Nr 230, poz. 1925), będącego aktem wykonawczym do *Prawa atomowego*.

Omawiane rozporządzenie określa wymagania wobec podziemnych składowisk odpadów niebezpiecznych, odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz odpadów obojętnych. Szczególną uwagę poświęcono szeroko pojętym warunkom geologicznym podziemnego składowiska, zasadom bezpiecznej dla ludzi i środowiska eksploatacji oraz monitoringowi, prowadzonemu przez cały czas funkcjonowania składowiska i wiele lat po jego zamknięciu. Należy podkreślić, że podstawową sprawą jest właściwa lokalizacja podziemnego składowiska w odniesieniu do rodzaju odpadów przeznaczonych do składowania.

Przepisy niniejszego rozporządzenia wskazują przedsiębiorcom i organom koncesyjnym kryteria, jakimi powinny się kierować przy wyborze lokalizacji podziemnego

składowiska odpadów, tj. kryteria wyboru odpowiednich warunków geologicznych, mając na uwadze potrzebę wyizolowania ze środowiska niektórych rodzajów odpadów niebezpiecznych na okres nawet kilku tysięcy lat. Ponadto przepisy rozporządzenia określają wymagania dotyczące warunków eksploatacji i zamknięcia podziemnego składowiska odpadów, z uwzględnieniem bezpieczeństwa ludzi i środowiska. W tym zakresie nawiązują one do istniejących przepisów technicznych, dotyczących prowadzenia ruchu zakładu górniczego.

O sposobie eksploatacji, zamknięcia oraz monitoringu podziemnego składowiska przesądza jego lokalizacja. Stąd ostateczne wytyczne, dotyczące tych spraw, powinny zostać ustalone po przeprowadzeniu wnikliwej oceny warunków lokalizacyjnych, poprzez sporządzenie dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej oraz uwzględnione w koncesji i planie ruchu zakładu górniczego. Taki tok postępowania jest zbieżny z rozwiązaniami przyjętymi w prawodawstwie WE.

Lokalizacja i eksploatacja składowiska podziemnego zależą od bardzo wielu zmiennych — przede wszystkim od rodzaju i ilości składowanych odpadów oraz lokalnych warunków geologicznych, hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich. W związku z tym, rozporządzenie wskazuje wszystkie elementy, które koniecznie powinny być uwzględnione przez przedsiębiorcę przy projektowaniu inwestycji polegającej na podziemnym składowaniu odpadów, a także w czasie funkcjonowania oraz po jej zamknięciu.

Szczególnie istotnym elementem jest właściwe prowadzenie monitoringu podziemnego składowiska odpadów, głównie w celu wczesnego wykrycia ewentualnego przedostania się substancji niebezpiecznych do wód podziemnych oraz kontroli ich rozprzestrzeniania się i w związku z tym minimalizowania niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Rozporządzenie określa szczegóły dotyczące prowadzenia monitoringu w trzech fazach: przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Wszelkie działania naprawcze w przypadku awarii i uwolnienia substancji niebezpiecznych do środowiska pociągną za sobą olbrzymie nakłady finansowe, dlatego tak istotne znaczenie mają działania zapobiegające ewentualnym awariom. Jednym z istotnych wymagań będzie pobieranie przez przedsiębiorcę próbek odpadów niebezpiecznych, w celu ich zaewidencjonowania i trwałego przechowywania do czasu zamknięcia podziemnego składowiska. Działanie takie umożliwi wnikliwą kontrolę odpadów przyjmowanych na składowisko. Jednocześnie, w trakcie eksploatacji składowiska zawsze będzie możliwe przeprowadzenie dodatkowych badań właściwości fizykochemicznych lub biologicznych.

Budowa podziemnych składowisk odpadów stanowi alternatywę dla składowania odpadów na powierzchni i w określonych przypadkach może stanowić lepsze rozwiązanie problemu ich unieszkodliwienia. Szczególnie odpady azbestowe mogą z powodzeniem być składowane pod ziemią. Nie stanowią one zagrożenia dla czystości wód

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

podziemnych i w związku z tym w przypadku ich składowania nie ma konieczności stosowania wodoszczelnej bariery geologicznej oraz prowadzenia monitoringu po zamknięciu składowiska. Podczas eksploatacji można sto-

sować wymogi takie, jak dla odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, jednak z zachowaniem szczególnej troski o bezpieczeństwo i higienę pracy. Podobnie sprawę gospodarki odpadami azbestowymi regulują przepisy WE.

Dz. U. Nr 116, poz. 978

Dz. U. Nr 147, poz. 1230 sprost.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 20 czerwca 2005 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów bilansowości złóż kopalni

Na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie kryteriów bilansowości złóż

kopalni (Dz. U. Nr 153, poz. 1774), w załączniku wprowadza się następujące zmiany:

1) Tabele 1–6 otrzymują brzmienie:

„Tabela 1

Złóża węgla kamiennego			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeźna
1.	Maksymalna głębokość dokumentowania	m	1000
2.	Minimalna miąższość węgla kamiennego w pokładzie wraz z przerostami o grubości do 30 cm	m	1 (0,6)*
3.	Minimalna średnia ważona wartość opałowa węgla kamiennego w pokładzie wraz z przerostami	MJ/kg	15
4.	Maksymalna średnia ważona zawartość siarki całkowitej pokładu węgla kamiennego wraz z przerostami	%	2 (>2)*

Tabela 2

Złóża węgla brunatnego			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeźna
1.	Maksymalna głębokość spągu złoża	m	350
2.	Minimalna miąższość węgla brunatnego w pokładzie	m	3
3.	Maksymalny stosunek grubości nadkładu do miąższości złoża	–	12
4.	Minimalna średnia ważona wartość opałowa węgla brunatnego w pokładzie wraz z przerostami, przy wilgotności węgla 50%	MJ/kg	6,5
5.	Maksymalna średnia ważona zawartość siarki całkowitej pokładu węgla brunatnego wraz z przerostami, przy wilgotności węgla 50%	%	2 (>2)*

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190 i Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

Tabela 3

Złoże metanu z węgla kamiennego — jako kopalina główna			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość dokumentowania	m	1500
2.	Minimalna metanonośność wyznaczająca kontur strefy złożowej	m ³ /t c.s.w.	4,5
3.	Minimalna średnia metanonośność	m ³ /t c.s.w.	ponad 2,5 (większa od resztkowej)*
4.	Minimalna miąższość pokładu węgla kamiennego	m	0,6

Tabela 4

Złoże metanu z węgla kamiennego — jako kopalina towarzysząca w eksploatowanych złożach węgla, odzyskiwana systemem wyprzedzającego odmetanowania z wyrobisk górniczych			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość dokumentowania	m	do głębokości udokumentowania kopaliny głównej
2.	Minimalna metanonośność	m ³ /t c.s.w.	4,5
3.	Minimalna średnia metanonośność wydzielonej części złoża	m ³ /t c.s.w.	większa od resztkowej
4.	Minimalna miąższość pokładu węgla kamiennego	m	0,1

Tabela 5

Złoże ropy naftowej			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Minimalne pierwotne zasoby geologiczne	t	50000 (<50000)*
2.	Minimalna średnia wydajność z otworu w konturze złoża	t/d	2
3.	Minimalny stosunek początkowego ciśnienia złożowego do ciśnienia hydrostatycznego	–	0,6
4.	Maksymalna gęstość ropy naftowej	g/cm ³	0,9

Tabela 6

Złoże gazu ziemnego			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Minimalne pierwotne zasoby geologiczne	mln m ³	60 (<60)*
2.	Minimalna średnia wydajność z otworu w konturze złoża	m ³ /d	3000
3.	Minimalna zawartość węglowodorów	% obj.	30
4.	Maksymalna zawartość rtęci	µg/m ³	40

”.

2) Tabele 13–15 otrzymują brzmienie:

„Tabela 13

Złóża rud miedzi (pokładowe stratoidalne)			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość spągu złoża	m	1250 (1500)*
2.	Minimalna zawartość miedzi (Cu) w próbce konturującej złożę	%	0,7
3.	Minimalna średnia ważona zawartość ekwiwalentna miedzi (Cu) z uwzględnieniem zawartości srebra (Ag) w profilu złoża wraz z przerostami $Cu_e = (\%Cu) + 0,01$ (g/t Ag)	%	0,7
4.	Minimalna zasobność złoża (Cu_e)	kg/m ²	50 (35)*

Tabela 14

Złóża rud molibdenowo-wolframowo-miedziowych (porfirowe)			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość dokumentowania złoża	m	1000 (1200)*
2.	Minimalna zawartość ekwiwalentna molibdenu (Mo) z uwzględnieniem zawartości wolframu (W) i miedzi (Cu) w próbce konturującej interwał rudy $Mo_e = (\%Mo) + 1,5$ (%W) + 0,2 (%Cu)	%	0,1
3.	Minimalna średnia ważona zawartość ekwiwalentna molibdenu Mo_e w profilu wydzielonej części (bloku) złoża	%	0,1
4.	Minimalna zasobność wydzielonej części (bloku) złoża (Mo_e)	m%	0,3 (0,15)*

Tabela 15

Złóża rud cynku i ołowiu			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość spągu złoża	m	500
2.	Minimalna zawartość cynku i ołowiu (Zn+Pb) w próbce konturującej złożę	%	2
3.	Minimalna średnia ważona zawartość cynku i ołowiu (Zn+Pb) w profilu złoża wraz z przerostami	%	2
4.	Maksymalny stopień utlenienia rudy	%	35 (>35)*
5.	Minimalna zasobność złoża (Zn+Pb)	m%	7(5)*

”.

3) Tabele 36 i 37 otrzymują brzmienie:

„Tabela 36

Złóża piasków kwarcowych			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Minimalna miąższość złoża	m	2
2.	Maksymalny stosunek grubości nadkładu do miąższości złoża	–	0,5
3.	Maksymalna zawartość pyłów mineralnych	%	5
4.	Minimalna zawartość ziarn kwarcu	%	90

Tabela 37

Złóża żwirowe, żwirowo-piaskowe i piaskowo-żwirowe			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Minimalna miąższość złoża	m	2
2.	Maksymalny stosunek grubości nadkładu do miąższości złoża	–	1,0
3.	Maksymalna zawartość pyłów mineralnych	%	15

4) Tabele 44 i 45 otrzymują brzmienie:

„Tabela 44

Złóża kopalin skalnych budowlanych niebłocznych			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość dokumentowania	m	do głębokości możliwej eksploatacji
2.	Maksymalna grubość nadkładu	m	15
3.	Maksymalny stosunek grubości nadkładu do miąższości złoża	–	0,3
4.	Maksymalny udział skał niespełniających wymagań jakościowych w profilu złoża	%	20
5.	Maksymalna zawartość CaCO ₃ w wapieniach	%	90

Tabela 45

Złóża kopalin skalnych drogowych			
Lp.	Parametr	Jednostka	Wartość brzeżna
1.	Maksymalna głębokość dokumentowania	m	do głębokości możliwej eksploatacji
2.	Maksymalna grubość nadkładu	m	15
3.	Maksymalny stosunek grubości nadkładu do miąższości złoża	–	0,3
4.	Minimalna średnia wytrzymałość na ściskanie w stanie powietrznosuchym	MPa	80
5.	Maksymalna zawartość CaCO ₃ w wapieniach	%	90
6.	Maksymalna ścieralność w bębnie Los Angeles	%	35
7.	Maksymalny udział w profilu złoża przerostów niespełniających wymagań jakościowych	% obj.	30

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

Komentarz

Anna Gradys*

Rozporządzenie jest wykonaniem delegacji art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, ze zm.). Na podstawie tego przepisu Minister Środowiska, rozporządzeniem z dnia 20 czerwca 2005 r., zmienił obowiązujące rozporządzenie z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie kryteriów bilansowości złóż kopalin.

Zmiany dotyczą załącznika do rozporządzenia, który określa szczegółowe kryteria bilansowości dla dokumentowania złóż poszczególnych rodzajów kopalin, przedstawione w tabelach zawierających wartości brzeżne parametrów złóż.

Po trzyletnim okresie obowiązywania rozporządzenia (od 1 stycznia 2002 r.) zaistniała konieczność wprowadzenia zmian w kryteriach dla 13 rodzajów złóż, spośród 55 określonych w załączniku.

Przy ustalaniu nowych kryteriów uwzględniono postulaty instytucji naukowych zajmujących się geologią oraz przedsiębiorców stosujących kryteria bilansowości w celu dokumentowania złóż. Najważniejsze zmiany dotyczą kryteriów bilansowości dla strategicznych złóż kopalin, takich jak ropa naftowa, gaz ziemny, węgiel kamienny, węgiel brunatny i rudy miedzi. Dla tych złóż, z uwagi na tendencje wzrostowe cen na rynkach światowych, zarówno surowców energetycznych, jak i metali, złagodzone wymagania kryteriów bilansowości, poprzez ustalenie parametrów dla zasobów pozabilansowych.

Pozostałe zmiany są typu porządkowego i polegają na: wprowadzeniu poprawnej nazwy kopaliny (kryteria dla złóż metanu z węgla kamiennego), zmianie w określeniu nazwy parametru (kryteria dla złóż rud molibdenowo-wolframowo-miedziowych oraz złóż rud cynku i ołowiu), zmianie wartości parametrów brzeżnych (kryteria dla złóż piasków kwarcowych), ustaleniu dodatkowych lub skreśleniu niektórych istniejących parametrów (kryteria dla złóż żwirowych, żwirowo-piaskowych i piaskowo-żwirowych, złóż kopalin skalnych budowlanych nieblocznych i złóż kopalin skalnych drogowych).

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 116, poz. 979

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 20 czerwca 2005 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać operaty ewidencyjne zasobów złóż kopalin

Na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Operaty ewidencyjne zasobów złóż kopalin sporządzane w ramach prowadzonej ewidencji zasobów złóż, za okres sprawozdawczy, o którym mowa w art. 72 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*, powinny zawierać:

1) część tekstową, składającą się z:

a) części tabelarycznej zawierającej zestawienie zasobów złoża według stanu na dzień 31 grudnia danego

roku, po uwzględnieniu zmian wynikających z eksploatacji złoża, dokładniejszego rozpoznania złoża, przeklasyfikowania zasobów złoża, zmian granic złoża lub jego podziału, w tym ilości wydobytej kopaliny i strat, wyrażonej w jednostce miary (j.m.) przyjętej w załączniku do ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*,

b) części opisowej zawierającej uzasadnienie powstałych zmian w zasobach złoża, ich klasyfikacji oraz strat;

2) kopię mapy obliczenia zasobów złoża, stanowiącą część dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z naniesionymi zmianami w blokach obliczeniowych;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

3) odpis decyzji organu koncesyjnego, wyrażającej zgodę na przeklasyfikowanie zasobów złoża, o której mowa w art. 72 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*.

2. Przedsiębiorca sporządzający operat ewidencyjny dla złoża kopaliny pospolitej, z którego wydobycie w roku kalendarzowym nie przekracza 20 000 m³ kopaliny, sporządza co trzy lata kopię mapy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, po wykonaniu obmiaru wyrobiska.

§ 2. Operaty ewidencyjne sporządza się z zachowaniem numeracji i oznaczeń poszczególnych parcel lub bloków obliczeniowych, których użyto w dokumentacji geologicznej i projekcie zagospodarowania złoża.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać operaty ewidencyjne zasobów złóż kopalin (Dz. U. Nr 153, poz. 1775).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

Komentarz

Maria Sokółowska*

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 50 ust. 1 pkt 4 ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze*, w brzmieniu ustalonym nowelą z dnia 22 kwietnia 2005 r. Zmiana art. 72 ustawy, polegająca na wprowadzeniu obowiązku przekazywania przez przedsiębiorców organowi koncesyjnemu części tekstowej operatu, spowodowała konieczność wydania nowego rozporządzenia, uwzględniającego zmiany ustawy.

W rozporządzeniu określono elementy części tekstowej operatu, niezbędne do prowadzenia ewidencji zasobów. W części tabelarycznej operatu jednostkę miary dotyczącą ilości wydobytej kopaliny i strat ujednolicono z jednostkami miary przyjętymi w załączniku do ustawy, tak by umożliwić organowi koncesyjnemu kontrolę wydobycia kopaliny podlegającej opłacie eksploatacyjnej.

Zmianie nie uległ natomiast dotychczasowy cel sporządzania operatu ewidencyjnego, polegający na przedstawieniu zmian w zasobach złoża, wynikających z eksploatacji, dokładniejszego rozpoznania, przeklasyfikowania zasobów, zmian granic złoża lub jego podziału.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 116, poz. 980

Dz. U. Nr 134, poz. 1129

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 20 czerwca 2005 r.

w sprawie wzorów druków informacji dotyczących bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów

Na podstawie art. 85 ust. 14 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzory druków informacji dotyczących:

1) bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, stanowiące załącznik nr 1 do rozporządzenia;

2) składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia 20 czerwca 2005 r. (poz. 980)

Załącznik nr 1

WZÓR

Informacja dotycząca bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych

Nazwa i adres przedsiębiorcy

Data

Lp.	Dane dotyczące opłaty za bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych	
1	Kwartał i rok	
2	Nazwa magazynu i nr koncesji	
3	Rodzaj magazynowanej substancji	
4	Ilość wprowadzonej substancji ¹⁾	
5	Stawka opłaty za magazynowanie substancji ²⁾	
6	Wysokość opłaty za bezzbiornikowe magazynowanie substancji (zł)	
7	Nazwa gminy, na której terenie prowadzona jest działalność w zakresie bezzbiornikowego magazynowania substancji ³⁾	
8	Wysokość opłaty za bezzbiornikowe magazynowanie substancji przypadająca gminie (zł)	
9	Wysokość opłaty za bezzbiornikowe magazynowanie substancji przypadająca Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zł)	

Załączniki: kopie dowodów wpłat dokonanych na rachunki bankowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i gminy.

Uwagi.....
.....

Sporządził

Przedsiębiorca

.....
(imię, nazwisko, nr telefonu pracownika)

.....

¹⁾ Ilość wprowadzonej substancji należy podać w jednostce miary przyjętej w art. 85 ust. 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze dla danego rodzaju magazynowanej substancji.

²⁾ Stawka opłaty dla danego rodzaju magazynowanej substancji, określona w art. 85 ust. 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

³⁾ W przypadku działalności w zakresie bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, prowadzonej na terenie więcej niż jednej gminy należy dane przewidziane do określenia opłaty w lp. 7 i 8 podać oddzielnie dla każdej gminy, zwiększając odpowiednio liczbę wierszy tabeli.

**Informacja dotycząca składowania odpadów w górotworze,
w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych**

Nazwa i adres przedsiębiorcy

Data

Lp.	Dane dotyczące opłaty za składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych	
1	Kwartał i rok	
2	Nazwa składowiska i nr koncesji	
3	Rodzaj składowanych odpadów	
4	Ilość umieszczonych odpadów ¹⁾	
5	Stawka opłaty za składowanie odpadów ²⁾	
6	Wysokość opłaty za składowanie odpadów (zł)	
7	Nazwa gminy, na której terenie prowadzona jest działalność w zakresie składowania odpadów ³⁾	
8	Wysokość opłaty za składowanie odpadów przypadająca gminie (zł)	
9	Wysokość opłaty za składowanie odpadów przypadająca Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zł)	

Załączniki: kopie dowodów wpłat dokonanych na rachunki bankowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i gminy.

Uwagi.....
.....

Sporządził

Przedsiębiorca

.....
(imię, nazwisko, nr telefonu pracownika)

.....

¹⁾ Ilość umieszczonych odpadów należy podać w jednostce miary przyjętej w art. 85 ust. 9 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r.

- Prawo geologiczne i górnicze dla danego rodzaju składowanych odpadów.

²⁾ Stawka opłaty dla danego rodzaju składowanych odpadów, określona w art. 85 ust. 9 ustawy z 4 lutego 1994 r.

- Prawo geologiczne i górnicze.

³⁾ W przypadku działalności w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, prowadzonej na terenie więcej niż jednej gminy należy dane przewidziane do określenia opłaty w lp. 7 i 8 podać oddzielnie dla każdej gminy, zwiększając odpowiednio liczbę wierszy tabeli.

Komentarz

Katarzyna Pilarska-Truchan*

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 85 ust. 14 ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze*, w brzmieniu ustalonym nowelą z dnia 22 kwietnia 2005 r.

Rozporządzenie to określa wzory druków informacji, składanych raz na kwartał przez przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność polegającą na bezzbiornikowym magazynowaniu substancji albo składowaniu odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Elementami druku informacji są: okres rozliczeniowy (czyli kwartał danego roku), nazwa magazynu lub składowiska, nr koncesji, rodzaj magazynowanej substancji lub

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

składowanego odpadu, ilość wprowadzonej substancji lub umieszczonych odpadów, stawka opłaty, wysokość opłaty za bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub za składowanie odpadów, nazwa gminy (na terenie której prowadzona jest określona działalność), wysokość opłaty przypadająca gminie oraz wysokość opłaty przypadająca Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Do każdej informacji przedsiębiorca załącza kopie dowodów dokonanych wpłat na rachunki bankowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz gminy. Ujednolicone druki wraz z załącznikami umożliwiają organom koncesyjnym i wierzycielom weryfikację prawidłowości naliczenia opłaty oraz terminowości jej wnoszenia.

Dz. U. Nr 116, poz. 982

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA

z dnia 22 czerwca 2005 r.

w sprawie rozporządzania prawem do informacji geologicznej za wynagrodzeniem oraz udostępniania informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie

Na podstawie art. 47 ust. 12 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, sposób i tryb rozporządzania prawem do informacji geologicznej za wynagrodzeniem;
- 2) warunki, sposób i tryb udostępniania informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie;
- 3) metody szacowania wartości informacji geologicznej udostępnianej za wynagrodzeniem;
- 4) wzory wniosków o korzystanie z informacji geologicznej.

§ 2. 1. Rozporządzenie prawem do informacji geologicznej za wynagrodzeniem następuje na wniosek podmiotu ubiegającego się o korzystanie z tej informacji.

2. Wniosek składa się do właściwego organu lub jednostki organizacyjnej, o których mowa w art. 47 ust. 10 i 11 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*, zwanej dalej „ustawą”.

3. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

4. Do wniosku dołącza się:

- 1) wycenę informacji geologicznej, wykonaną z uwzględnieniem celu korzystania oraz rodzaju i formy informacji geologicznej;
- 2) aktualny wypis z właściwego rejestru przedsiębiorców lub wypis z ewidencji działalności gospodarczej.

5. W przypadku gdy informacja geologiczna jest zawarta w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny stanowiącego część składową nieruchomości gruntowej, oprócz dokumentów określonych w ust. 4, do wniosku dołącza się:

1) oświadczenie wnioskodawcy o przysługiwaniu mu prawa do nieruchomości gruntowych znajdujących się w granicach złoża;

2) kopię mapy z ewidencji gruntów i budynków z naniesionymi granicami nieruchomości gruntowych oraz granicami złoża.

6. Wniosek podlega sprawdzeniu przez organ lub jednostkę, o których mowa w ust. 2, pod względem formalnym i merytorycznym.

7. Organ lub jednostka, o których mowa w ust. 2, wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia lub poprawienia wniosku w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień formalnych lub merytorycznych.

8. W przypadku gdy korzystanie z informacji geologicznej następuje w celu, dla którego jest wymagane uzyskanie koncesji, wniosek podlega zaopiniowaniu przez właściwy organ koncesyjny.

9. Organ lub jednostka, o których mowa w ust. 2, odmawia rozporządzenia prawem do informacji geologicznej w przypadku stwierdzenia obciążenia tego prawa na rzecz innego podmiotu.

10. Rozporządzanie prawem do informacji geologicznej następuje w formie pisemnej.

11. Treść i zakres nabywanego prawa do informacji geologicznej określa umowa.

§ 3. 1. Wniosek o udostępnienie informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie zainteresowany podmiot składa w dwóch egzemplarzach do właściwego organu lub jednostki, o których mowa w art. 47 ust. 10 i 11 ustawy.

2. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Wniosek podlega sprawdzeniu przez organ lub jednostkę, o których mowa w ust. 1, pod względem formalnym i merytorycznym.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

4. Organ lub jednostka, o których mowa w ust. 1, wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia lub poprawienia wniosku w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień formalnych lub merytorycznych.

5. Organ lub jednostka, o których mowa w ust. 1, odmawia udostępnienia informacji geologicznej w przypadku stwierdzenia, że wyłączne prawo do nieodpłatnego wykorzystywania danej informacji geologicznej przysługuje podmiotom, o których mowa w art. 47 ust. 3 ustawy.

6. Akceptacja wniosku, o której mowa w art. 47 ust. 4a ustawy, następuje przez złożenie podpisu organu lub kierownika jednostki, o których mowa w ust. 1.

7. Jeden egzemplarz zaakceptowanego wniosku jest przekazywany wnioskodawcy.

§ 4. 1. Oszacowanie wartości informacji geologicznej udostępnianej za wynagrodzeniem, wymagające posiadania odpowiednich kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi, w zależności od rodzaju, formy i celu wykorzystywania informacji geologicznej, jest dokonywane następującymi metodami:

- 1) obliczenie kosztu pozyskania informacji geologicznej, wyrażonego w nominalnych cenach z roku jej pozyskania i zrewaloryzowanego do poziomu cen z roku poprzedzającego rok wykonania oszacowania;
- 2) obliczenie kosztu pozyskania informacji geologicznej, zgodnie z zakresem i technologią prac geologicznych, które posłużyły do jej pozyskania, wyrażonego w cenach stosowanych dla tego typu prac w roku wykonywania oszacowania;
- 3) obliczenie kosztu pozyskania informacji geologicznej, przy użyciu aktualnie stosowanych technologii prac geologicznych oraz z uwzględnieniem wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne, wyrażonego w cenach stosowanych dla tego typu prac w roku wykonywania oszacowania;
- 4) obliczenie zryczałtowanej wartości informacji geologicznej.

2. Do kosztów pozyskania informacji geologicznej wlicza się nakłady poniesione na:

- 1) projektowanie prac geologicznych;
- 2) wykonywanie prac geologicznych;
- 3) przedstawienie wyników prac geologicznych.

3. Rewaloryzacji kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, dokonuje się z zastosowaniem średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej *Monitor Polski*.

4. Przy szacowaniu wartości informacji geologicznej metodami określonymi w ust. 1 pkt 1 i 2 przedstawia się omówienie historii badań i eksploatacji złoża oraz wykaz materiałów archiwalnych wykorzystanych do wykonania oszacowania. W przypadku gdy informacja geologiczna jest zawarta w więcej niż jednym dokumencie geologicznym oszacowania jej wartości dokonuje się osobno dla każdego dokumentu geologicznego.

5. Przy szacowaniu wartości informacji geologicznej metodą określoną w ust. 1 pkt 3 przedstawia się uzasadnienie rodzaju i liczby projektowanych prac geologicznych oraz

wskazuje ich lokalizację na załączniku graficznym. W przypadku gdy informacja geologiczna dotyczy złoża kopaliny, uwzględnia się stan zagospodarowania tego złoża.

6. Przy szacowaniu wartości oznaczonej części informacji geologicznej określa się sposób dokonania takiego oznaczenia oraz przedstawia dokumenty umożliwiające jego weryfikację.

§ 5. 1. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, zawartej w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny lub dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych, wykorzystywanej w celu wydobywania kopaliny ze złoża, ustala się na podstawie oszacowania wykonanego jedną z metod określonych w § 4 ust. 1 pkt 1–3.

2. Wartość informacji geologicznej oszacowana metodami określonymi w § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 podlega obniżeniu z tytułu:

- 1) okresu, jaki upłynął od roku wykonania prac geologicznych — o 2% za każdy rok;
- 2) kategorii rozpoznania złoża kopaliny, którego informacja dotyczy:
 - a) o 10% — dla dokumentacji geologicznych złóż kopaliny stałych oraz złóż węglowodorów rozpoznanych w kategorii B,
 - b) o 20% — dla dokumentacji geologicznych złóż kopaliny stałych rozpoznanych w kategorii C₁,
 - c) o 30% — dla dokumentacji geologicznych złóż kopaliny stałych rozpoznanych w kategorii C₂ oraz złóż węglowodorów rozpoznanych w kategorii C,
 - d) o 40% — dla kart rejestracyjnych złóż sporządzonych przed dniem 2 września 1994 r. i dokumentacji uproszczonych;
- 3) ubytku zasobów bilansowych złoża, jaki nastąpił od czasu zatwierdzenia lub przyjęcia dokumentacji geologicznej do roku poprzedzającego rok wykonania oszacowania, z uwzględnieniem zmian w zasobach złoża powstałych na skutek zatwierdzenia lub przyjęcia innych dokumentów geologicznych ustalających nowe zasoby złoża.

3. W przypadku oszacowania wartości informacji geologicznej przy użyciu więcej niż jednej z metod, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1–3, jako podstawę do ustalenia wartości wynagrodzenia stosuje się wynik najniższej z otrzymanych wycen.

4. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, wykorzystywanej w celu wydobywania wód leczniczych lub termalnych, stanowi 10% wartości obliczonej zgodnie z ust. 1–3.

5. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, wykorzystywanej w celu udokumentowania zasobów i wydobywania metanu z węgla kamiennego, stanowi 10% wartości obliczonej zgodnie z ust. 1–3.

§ 6. 1. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, zawartej w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, wykorzystywanej w innym celu niż wydobywanie kopaliny ze złoża, ustala się na podstawie oszacowania wykonanego metodą określoną w § 4 ust. 1 pkt 4.

2. Oszacowania zryczałtowanej wartości informacji geologicznej dokonuje się na podstawie powierzchni obszaru złoża kopaliny lub jego oznaczonej części oraz liczby otworów wiertniczych znajdujących się na tym obszarze, bez względu na ich głębokość oraz średnicę, przyjmując następujące wartości ryczałtowe:

1) za 1 ha obszaru złoża kopaliny pospolitej — 20 zł oraz 100 zł za każdy otwór wiertniczy zlokalizowany w obszarze złoża objętym wnioskiem;

2) za 1 ha obszaru złoża kopaliny podstawowej — 50 zł oraz 200 zł za każdy otwór wiertniczy zlokalizowany w obszarze złoża objętym wnioskiem — przy czym każdy rozpoczęty hektar obszaru złoża liczy się jako cały.

3. Do ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny w celu dokumentowania złoża w wyższej kategorii rozpoznania, poszerzenia granic złoża, wyodrębnienia z jego granic części złoża jako odrębnego złoża, bezbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, przepis § 5 stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, zawartej w dokumentacji hydrogeologicznej, wykonywanej w innym celu niż wydobywanie kopaliny ze złoża, ustala się na podstawie oszacowania wykonanego metodą określoną w § 4 ust. 1 pkt 4.

2. Oszacowania zryczałtowanej wartości informacji geologicznej dokonuje się na podstawie rodzaju dokumentacji hydrogeologicznej oraz liczby i głębokości otworów wiertniczych, bez względu na ich średnicę, przyjmując następujące wartości ryczałtowe:

1) dla informacji geologicznej zawartej w dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych, solanek, wód leczniczych i termalnych:

- za każdy otwór wiertniczy o głębokości nie większej niż 100 m — 300 zł,
- za każdy otwór wiertniczy o głębokości większej niż 100 m i nie większej niż 1000 m — 300 zł plus 10 zł za każdy metr poniżej 100 m,
- za każdy otwór wiertniczy o głębokości większej niż 1000 m — 9300 zł plus 5 zł za każdy metr poniżej 1000 m;

2) dla informacji geologicznej zawartej w dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne — 2000 zł;

3) dla informacji geologicznej zawartej w dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne — 2000 zł.

§ 8. 1. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, zawartej w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, ustala się na podstawie oszacowania wykonanego metodą określoną w § 4 ust. 1 pkt 4.

2. Oszacowania zryczałtowanej wartości informacji geologicznej dokonuje się na podstawie liczby otworów, bez względu na ich głębokość oraz średnicę, przyjmując następujące wartości ryczałtowe:

1) za każdy otwór, przy liczbie do 20 otworów zawartych w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej — 10 zł;

2) za każdy otwór, przy liczbie ponad 20 otworów zawartych w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej — 200 zł plus 5 zł za każdy otwór powyżej 20. otworu.

§ 9. 1. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, zawartej w wynikach prac geofizycznych, ustala się na podstawie oszacowania wykonanego metodą określoną w § 4 ust. 1 pkt 4.

2. Oszacowania zryczałtowanej wartości informacji geologicznej dokonuje się na podstawie liczby, rodzaju oraz okresu wykonania prac geofizycznych, przyjmując następujące wartości ryczałtowe:

1) za 1 km² sejsmiki trójwymiarowej (typu 3D) — 25 000 zł;

2) za 1 km sejsmiki dwuwymiarowej (typu 2D) — 6 000 zł;

3) za 1 km tomografii elektrooporowej — 2 500 zł;

4) za 1 km profilowania elektrooporowego — 750 zł;

5) za 1 km metody radarowej — 500 zł;

6) za 1 km konduktometrii — 100 zł;

7) za 1 mb geofizyki wiertniczej — 20 zł;

8) za 1 km magnetotelurycznego profilowania ciągłego — 2500 zł;

9) za sondowanie magnetotelluryczne — 2000 zł;

10) za sondowanie elektrooporowe do głębokości 500 m — 75 zł;

11) za sondowanie elektrooporowe poniżej głębokości 500 m — 150 zł;

12) za próbkę profilowania cieplnego — 200 zł;

13) za 1 punkt badań grawimetrycznych — 30 zł;

14) za 1 punkt badań magnetycznych — 8 zł.

3. Wynagrodzenie za korzystanie z wyników badań geofizycznych podlega obniżeniu z tytułu okresu, jaki upłynął od roku wykonania prac geofizycznych, o 3 % za każdy rok.

§ 10. 1. Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej, zawartej w próbkach geologicznych trwałego przechowywania, ustala się na podstawie oszacowania wykonanego metodą określoną w § 4 ust. 1 pkt 4.

2. Oszacowania zryczałtowanej wartości informacji geologicznej dokonuje się na podstawie liczby, rodzaju oraz wielkości próbki, przyjmując następujące wartości ryczałtowe:

1) za próbkę z rdzenia jednolitego, stanowiącą 1 cm długości 1/4 średnicy rdzenia:

a) uzyskanego z głębokości do 500 m — 40 zł,

b) uzyskanego z głębokości 501–1000 m — 80 zł,

c) uzyskanego z głębokości 1001–2000 m — 120 zł,

d) uzyskanego z głębokości powyżej 2001 m — 160 zł;

2) za próbkę z rdzenia rozdrobnionego oraz próbkę zwiercin, odpowiadającą 1 cm długości 1/4 średnicy rdzenia — 25% ceny odpowiedniej próbki z rdzenia jednolitego.

3. Wynagrodzenie za korzystanie z próbek trwałego przechowywania w celu wykonywania opracowania naukowego finansowanego ze środków publicznych wynosi 10% wynagrodzenia określonego w ust. 2.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

WZÓR

.....
(miejsowość i data)

WNIOSEK

do
o korzystanie z informacji geologicznej za wynagrodzeniem

WNIOSKODAWCA

1. Imię i nazwisko / nazwa:
2. Nr dowodu osobistego¹/ nr w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w ewidencji działalności gospodarczej:
3. Adres zamieszkania (zameldowania) / siedziby:
4. Adres do korespondencji:
5. Telefon kontaktowy:

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA INFORMACJI

- Centralne Archiwum Geologiczne
- Wojewódzkie archiwum geologiczne w
- Powiatowe archiwum geologiczne w
- Inne archiwa:

OPIS INFORMACJI GEOLOGICZNEJ

Rodzaj i forma informacji geologicznej (*informacja geologiczna złoża kopalin, hydrogeologiczna, geologiczno-inżynierska; zawarta w dokumentacji geologicznej, profilu otworu, próbce geologicznej*):

Lokalizacja obszaru, którego dotyczy informacja geologiczna:

¹ Podaje osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą

ZAMIERZONY OKRES KORZYSTANIA Z INFORMACJI

.....

CEL KORZYSTANIA Z INFORMACJI GEOLOGICZNEJ

- Korzystanie z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny lub dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych, wykorzystywanej w celu wydobywania kopaliny ze złoża
.....
.....
- Korzystanie z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, wykorzystywanej w innym celu niż wydobywania kopaliny ze złoża
.....
.....
- Korzystanie z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji hydrogeologicznej, wykorzystywanej w innym celu niż wydobywania kopaliny ze złoża
.....
.....
- Korzystanie z informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologiczno-inżynierskiej
.....
.....
- Korzystanie z informacji geologicznej zawartej w wynikach prac geofizycznych
.....
.....
- Korzystanie z informacji geologicznej zawartej w próbkach geologicznych
.....
.....

ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU

- Wycena informacji geologicznej
- Aktualny wypis z właściwego rejestru przedsiębiorców / ewidencji działalności gospodarczej
- Oświadczenie o istnieniu prawa wnioskodawcy do nieruchomości gruntowej, znajdującej się w granicach złoża²
- Kopia mapy z ewidencji gruntów i budynków z naniesionymi granicami nieruchomości gruntowej i granicami złoża²

.....
podpis wnioskodawcy

² Dołączyć w przypadku, gdy informacja geologiczna jest zawarta w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny stanowiącego część składową nieruchomości gruntowej

WZÓR

Akceptuję udostępnienie
informacji geologicznej objętej wnioskiem

.....
za Skarb Państwa

.....
(miejsowość i data)

WNIOSEK

do
o nieodpłatne udostępnienie informacji geologicznej

WNIOSKODAWCA

1. Imię i nazwisko / nazwa:
2. Nr dowodu osobistego¹/ nr w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w ewidencji działalności gospodarczej:
3. Adres zamieszkania (zameldowania) / siedziby:
4. Adres do korespondencji:
5. Telefon kontaktowy:

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA INFORMACJI

- Centralne Archiwum Geologiczne
- Wojewódzkie archiwum geologiczne w
- Powiatowe archiwum geologiczne w
- Inne archiwa:

OPIS INFORMACJI GEOLOGICZNEJ

Rodzaj i forma informacji geologicznej (*informacja geologiczna złoża kopalin, hydrogeologiczna, geologiczno-inżynierska; zawarta w dokumentacji geologicznej, profilu otworu*):

.....
.....
.....

Lokalizacja obszaru, którego dotyczy informacja geologiczna:

.....
.....

¹ Podaje osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą

ZAMIERZONY OKRES KORZYSTANIA Z INFORMACJI

.....

CEL KORZYSTANIA Z INFORMACJI GEOLOGICZNEJ

- Sporządzenie projektu prac geologicznych na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin
.....
- Sporządzenie projektu prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga uzyskania koncesji
.....
- Wykonanie opracowania naukowego
.....
- Wykonanie opracowania w celu dydaktycznym, pracy dyplomowej, licencjackiej, magisterskiej i podyplomowej
.....
- Wykonywanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego
.....
- Wykonywanie zadań przez organy administracji publicznej
.....
- Ubieganie się w drodze przetargu o ustanowienie użytkowania górniczego na działalność regulowaną ustawą
.....
- Sporządzenie dodatku do dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, w związku ze zmianą jego granic na skutek podziału złoża
.....
- Sporządzenie wyceny informacji geologicznej
.....

.....
podpis wnioskodawcy

Komentarz

Michał Sokółowski*

Wprowadzona z dniem 1 lipca 2005 r. nowelizacja ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, ze zm.) skutkowałą istotnymi zmianami w kwestiach dotyczących informacji geologicznej. Poza wprowadzeniem ustawowej definicji informacji geologicznej (art. 6 pkt 14 ustawy) zmianom uległy także niektóre zapisy art. 47. Po pierwsze doprecyzowano sposób, w jaki Skarb Państwa rozporządza prawem do informacji geologicznej — w drodze umowy za wynagrodzeniem (ust. 2a). Po drugie wskazano, na kim spoczywa obowiązek sporządzenia wyceny stanowiącej podstawę do ustalenia tego wynagrodzenia — na podmiocie ubiegającym się o korzystanie z danej informacji (ust. 2b). W rozbudowanym ust. 4 zebrano wszystkie przypadki, w których korzystanie z informacji geologicznej stanowiącej własność Skarbu Państwa następuje nieodpłatnie. Określono także, że udostępnienie informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie następuje na wniosek zainteresowanego podmiotu po uprzedniej akceptacji tego wniosku przez Skarb Państwa (ust. 4a).

Ponadto, za sprawą nowelizacji, do art. 47 wprowadzono dodatkowy przepis (ust. 12), zawierający upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania aktu wykonawczego regulującego kwestie rozporządzania prawem do informacji geologicznej.

Na podstawie tego upoważnienia Minister Środowiska wydał w dniu 22 czerwca 2005 r. rozporządzenie w sprawie rozporządzania za wynagrodzeniem oraz udostępniania informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie (Dz. U. Nr 116, poz. 982), w którym określił:

- warunki, sposób i tryb rozporządzania prawem do informacji geologicznej za wynagrodzeniem oraz udostępniania informacji geologicznej wykorzystywanej nieodpłatnie,
- metody szacowania wartości informacji geologicznej udostępnianej za wynagrodzeniem,
- wzory wniosków o korzystanie z informacji geologicznej.

W akcie przewidziano, iż rozporządzenie prawem do informacji geologicznej wykorzystywanej za wynagrodzeniem następuje na wniosek zainteresowanego podmiotu. Wniosek, sporządzony zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia, uzupełniony o wycenę informacji geologicznej oraz inne dokumenty formalne (wypis z Krajowego Rejestru Sądowego, kopia mapy z ewidencji gruntów i budynków itp.), jest kierowany do organu lub jednostki organizacyjnej, które w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze* przewidziano, jako właściwe do rozporządzania przysługującymi Skarbowi Państwa prawami do informacji geologicznej. W chwili obecnej oprócz Ministra Środowiska do rozporządzania przysługującymi

Skarbowi Państwa prawami do informacji geologicznej są upoważnieni wojewodowie oraz dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego. Po dokonaniu oceny zasadności i poprawności złożonego wniosku oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii organu koncesyjnego, w przypadku gdy jest ona wymagana, wnioskodawca może nabyć prawo do korzystania z informacji geologicznej. Szczegółowe warunki tego nabycia, dotyczące zwłaszcza zakresu i sposobu wykorzystywania informacji, kwoty wynagrodzenia oraz okresu korzystania z informacji, określa umowa zawierana na gruncie prawa cywilnego między korzystającym a Skarbem Państwa.

W takiej sytuacji, gdy korzystanie z informacji geologicznej następuje w celu, dla którego ustawodawca przewidział nieodpłatny sposób udostępniania informacji geologicznych (katalog w art. 47 ust. 4 ustawy), rozporządzenie prawem do informacji następuje przez akceptację wniosku, wyrażoną złożeniem podpisu przez kierownika organu lub jednostki wykonującej zadania Skarbu Państwa (dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego, wojewodę i starostę). Wzór wniosku stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

W wykonaniu dalszej części upoważnienia ustawowego rozporządzenie określa metody szacowania wartości informacji geologicznej udostępnianej za wynagrodzeniem. Zgodnie z zapisami § 4 ust. 1 oszacowania wartości informacji geologicznej można dokonywać czterema metodami, przy czym możliwość ich stosowania jest zależna od rodzaju i formy informacji geologicznej, a także od celu jej wykorzystywania. Metody szacowania wartości informacji oznaczone punktami 1–3, polegające na obliczeniu jej wartości odtworzeniowej (kosztów pozyskania informacji geologicznej), zostały zarezerwowane dla ustalania wysokości wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej w celu wydobywania kopaliny ze złoża. W przypadku oszacowania wartości informacji geologicznej metodą 1 lub 2 ustalenie wysokości wynagrodzenia następuje z uwzględnieniem obniżek z tytułu okresu, jaki upłynął od daty pozyskania informacji, dokładności rozpoznania złoża kopaliny oraz stopnia jego wyeksploatowania. W sytuacji, gdy informacja geologiczna będzie wykorzystywana w celu wydobywania wód leczniczych i termalnych lub też w celu udokumentowania i wydobywania metanu z węgla kamiennego, wynagrodzenie za korzystanie z takiej informacji stanowi 10% jej wartości nominalnej.

Wynagrodzenie za korzystanie z informacji geologicznej w innych celach niż wydobywanie kopaliny ze złoża ustala się na podstawie zryczałtowanej wartości informacji geologicznej. Wysokość stawek ryczałtowych określono odrębnie dla informacji geologicznej zawartej w dokumentacjach geologicznych złóż kopaliny, dokumentacjach hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich, a także wynikach prac geofizycznych oraz próbkach geologicznych trwałego przechowywania.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 116, poz. 983

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 23 czerwca 2005 r.

w sprawie określenia przypadków, w których jest konieczne sporządzenie innej dokumentacji geologicznej

Na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) przypadki, w których jest konieczne sporządzenie innej dokumentacji geologicznej niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska, zwanej dalej „dokumentacją”;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać dokumentacja;
- 3) zasady i tryb postępowania z dokumentacją.

§ 2. Dokumentacja jest sporządzana w przypadku:

- 1) wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych;
- 2) wykonania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopaliny;
- 3) wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi;
- 4) likwidacji otworu wiertniczego.

§ 3. 1. Dokumentacja obejmuje część tekstową i graficzną.

2. Strona tytułowa dokumentacji zawiera:

- 1) nazwę i adres podmiotu wykonującego prace geologiczne;
- 2) nazwę i adres podmiotu, który finansuje wykonanie dokumentacji;
- 3) tytuł dokumentacji;
- 4) imię i nazwisko oraz podpis autora dokumentacji oraz kategorię kwalifikacji prac geologicznych i numer świadectwa uprawnień geologicznych;
- 5) imię i nazwisko oraz podpis kierownika jednostki wykonującej prace geologiczne;
- 6) datę sporządzenia dokumentacji.

§ 4. Mapy do dokumentacji opracowuje się na podstawie map topograficznych pozyskiwanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

§ 5. Do dokumentacji dołącza się dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

§ 6. 1. Dokumentacja, o której mowa w § 2 pkt 1, obejmuje:

1) część tekstową składającą się z:

- a) strony tytułowej,
- b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia w odniesieniu do kopaliny lub której wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia w odniesieniu do wód podziemnych,
- c) opisu zadania geologicznego, w tym określenia celu, terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,
- d) charakterystyki geograficznej dokumentowanego obszaru,
- e) opisu stanu zagospodarowania powierzchni terenu,
- f) szczegółowego omówienia wykonanych prac geologicznych i ich wyników,
- g) zestawienia wyników badań laboratoryjnych oraz innych wyników uzyskanych w trakcie wykonywania prac,
- h) wniosków wynikających ze zrealizowanych prac;

2) część graficzną składającą się z:

- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1 : 50 000 z lokalizacją wykonanych prac,
- b) mapy sytuacyjno-wysokościowej badanego obszaru z naniesioną na niej granicą obszaru badań, lokalizacją stanowisk pomiarowych, prac geofizycznych, otworów wiertniczych, wyrobisk górniczych, prac geochemicznych oraz miejsc pobrania próbek,
- c) mapy geologicznej lub geologiczno-gospodarczej, hydrogeologicznej lub geologiczno-inżynierskiej badanego obszaru w skali od 1 : 50 000 do 1 : 10 000,
- d) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1 : 500 lub 1 : 1000 z lokalizacją otworu wiertniczego niekończącego się udokumentowaniem zasobów wód podziemnych,
- e) profili geologicznych wykonanych otworów wiertniczych, łącznie z wynikami badań geofizyki wiertniczej, wykonanych w zależności od głębokości otworu wiertniczego w skali nie mniejszej niż 1 : 2000,
- f) profili geologicznych wyrobisk górniczych wraz z miejscami pobrania próbek, wykonanych w skali dostosowanej do wielkości wyrobiska i sytuacji geologicznej,

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

g) map specjalnych sporządzonych w zależności od rodzaju wykonanych badań.

2. Do części tekstowej dokumentacji dołącza się odpis decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych lub koncesji.

§ 7. Dokumentacja, o której mowa w § 2 pkt 2, obejmuje:

1) część tekstową składającą się z:

- a) strony tytułowej,
- b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- c) opisu zadania geologicznego, w tym określenia celu, terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,
- d) opisu stanu zagospodarowania powierzchni terenu,
- e) wskazania wykonawcy prac wiertniczych, geofizycznych i laboratoryjnych,
- f) opisu uzysku rdzenia i interwałów, z których pobrano próbki oraz miejsca ich przechowywania,
- g) określenia głębokości, na których stwierdzono występowanie poziomów wodonośnych,
- h) opisu konstrukcji otworu wiertniczego, średnicy i głębokości posadowienia rur okładzinowych,
- i) opisu mineralogiczno-petrograficznego i stratygraficznego przewierconych utworów,
- j) wyników badań geofizycznych,
- k) zestawienia wyników badań laboratoryjnych próbek geologicznych;

2) część graficzną składającą się z:

- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1 : 50 000 z lokalizacją wiercenia,
- b) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1 : 500 lub 1 : 1000 z lokalizacją wiercenia,
- c) profilu geologicznego otworu wiertniczego w zależności od głębokości wiercenia sporządzonego w skali nie mniejszej niż 1 : 2000.

§ 8. Dokumentacja, o której mowa w § 2 pkt 3, obejmuje:

1) część tekstową składającą się z:

- a) strony tytułowej,
- b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- c) opisu zadania geologicznego, w tym określenia celu, terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,
- d) syntetycznego omówienia budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych terenu badań,
- e) opisu profilu geologicznego wraz z charakterystyką przewierczanych warstw wodonośnych i temperatury na dnie otworu wiertniczego,
- f) opisu sposobu izolacji przewierconych poziomów wodonośnych,
- g) charakterystyki rozwiązań technicznych, w tym określenia ilości, głębokości i średnicy otworów wiertniczych, rodzaju i ilości substancji wypełniających kolektor, długości kolektora, rodzaju pompy ciepła, obliczonej mocy instalacji w kW,
- h) wyników wykonanych prób ciśnieniowych układu,
- i) opisu stanu zagospodarowania powierzchni terenu,
- j) oceny wpływu instalacji na ujęcia wód podziemnych,
- k) opisu zagrożeń na etapie użytkowania instalacji oraz w przypadku awarii,
- l) określenia sposobu kontroli pracy systemu;

2) część graficzną składającą się z:

- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1 : 50 000 z lokalizacją wykonanych prac,
- b) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1 : 500 lub 1 : 1000 z lokalizacją wierceń,
- c) profilu geologicznego reprezentatywnego otworu lub grupy otworów wiertniczych.

§ 9. Dokumentacja, o której mowa w § 2 pkt 4, obejmuje:

1) część tekstową składającą się z:

- a) strony tytułowej,
- b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia,
- c) określenia daty wykonania otworu wiertniczego i dotychczasowego sposobu jego wykorzystania,
- d) określenia przyczyn likwidacji otworu wiertniczego,
- e) określenia sposobu i technicznego rozwiązania zabiegu likwidacji otworu wiertniczego,
- f) określenia daty rozpoczęcia i zakończenia prac likwidacyjnych,
- g) określenia miejsca przechowywania dokumentacji otworu wiertniczego;

2) część graficzną składającą się z:

- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1 : 50 000 z lokalizacją likwidowanego otworu wiertniczego,
- b) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1 : 500 lub 1 : 1000 z lokalizacją likwidowanego otworu wiertniczego,
- c) profilu geologicznego otworu wiertniczego ze wskazaniem jego konstrukcji, średnicy i głębokości posadowienia rur okładzinowych i wykonanych zabiegów likwidacyjnych.

§ 10.1. Dokumentacje, o których mowa w § 2, sporządza w 3 egzemplarzach podmiot finansujący prace geologiczne, najpóźniej w terminie sześciu miesięcy odpowiednio od dnia zakończenia tych prac lub zakończenia wiercenia albo zlikwidowania otworu wiertniczego.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, przekazuje dokumentację określoną:

- 1) w § 2 pkt 1 i 4 — w terminie miesiąca od wykonania właściwemu organowi koncesyjnemu, jeżeli była ona wykonywana na podstawie koncesji albo właściwemu organowi administracji geologicznej, który zatwierdził projekt prac geologicznych;
- 2) w § 2 pkt 2 — w terminie miesiąca od wykonania ministrowi właściwemu do spraw środowiska;
- 3) w § 2 pkt 3 — w terminie miesiąca od wykonania właściwemu organowi administracji geologicznej, któremu zgłoszono projekt prac geologicznych.

3. Organy, którym przekazano dokumentację, przesyłają po jednym egzemplarzu dokumentacji pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej.

§ 11. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2001 r. w sprawie określenia przypadków, w których jest konieczne sporządzenie innej dokumentacji geologicznej (Dz. U. Nr 152, poz. 1741).

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia 23 czerwca 2005r. (poz. 983)

Załącznik nr 1

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA Z WYKONANIA PRAC GEOLOGICZNYCH
NIEKOŃCZĄCYCH SIĘ UDOKUMENTOWANIEM ZASOBÓW ZŁOŻA KOPALINY**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Podmiot finansujący prace:

Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):

Arkusze mapy 1: 50 000:

Okres realizacji prac:

Powierzchnia obszaru dokumentowanego:

Liczba wykonanych wierceń:, głębokość wierceń:, łączny metraż:

Miejsce przechowywania próbek geologicznych:

Opróbowanie:

Badania geofizyczne powierzchniowe:

Rodzaj ilość wykonawca
.....

Badania geofizyczne w otworach:

Rodzaj ilość wykonawca
.....

Badania laboratoryjne:

Rodzaj ilość wykonawca
.....

Badania hydrogeologiczne:

Rodzaj ilość wykonawca
.....

Inne badania:

Rodzaj ilość wykonawca
.....

Przyczyna nieudokumentowania zasobów:

Geolog dokumentujący:

Numer uprawnień geologicznych:

.....

Miejscowość, data

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA Z WYKONANIA PRAC GEOLOGICZNYCH NIEKOŃCZĄCYCH SIĘ UDOKUMENTOWANIEM ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Podmiot finansujący prace:

Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):

Arkusze mapy 1: 50 000:

Okres realizacji prac:

Liczba wykonanych wierceń:, głębokość wierceń:, łączny metraż:

Współrzędne otworu (otworów) wiertniczego: φ λ , układ odwzorowawczy:

Rzędna otworu (otworów) wiertniczego: m n.p.m.

Opróbowanie:

Badania hydrogeologiczne:

Rodzaj ilość wykonawca

.....

Badania laboratoryjne:

Rodzaj ilość wykonawca

.....

Badania geofizyczne:

Rodzaj ilość wykonawca

.....

Stratygrafia i głębokość przewierconych utworów:

Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej:

Przyczyna niedokumentowania zasobów:

Geolog dokumentujący:

Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

WZÓR**KARTA INFORMACYJNA****OTWORU WIERTNICZEGO WYKONANEGO**
(nazwa wiercenia)**W CELU ROZPOZNANIA BUDOWY GŁĘBOKIEGO PODŁOŻA**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac dokumentacyjnych:

Wykonawca wiercenia:

Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):

Arkusze mapy 1: 50 000:

Okres realizacji prac:

Imię i nazwisko kierownika wiercenia i numer świadectwa uprawnień geologicznych:

Cel wiercenia:

Typ zestawu wiertniczego:

Współrzędne geograficzne otworu wiertniczego: φ , λ , układ odwzorowawczy:

Rzędna terenu: m n.p.m. Głębokość otworu wiertniczego:

Zarurowanie:

średnica rur głębokość posadowienia rur

.....

.....

Opróbowanie:

Badania geofizyczne:

Rodzaj ilość wykonawca

.....

Badania laboratoryjne:

Rodzaj ilość wykonawca

.....

Stratygrafia i głębokość przewierconych utworów:

.....

Miejsce przechowywania rdzeni wiertniczych:

Geolog dokumentujący:

Numer uprawnień geologicznych:

.....

Miejscowość, data

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA WYKONYWANIA PRAC GEOLOGICZNYCH W CELU WYKORZYSTANIA CIEPŁA ZIEMI (OTWORY WYKONANE W CELU ZAINSTALOWANIA WYMIENNIKÓW CIEPŁA)

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac – zgłoszenie z dnia:

Wykonawca prac:

Podmiot finansujący prace:

Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):

Arkusze mapy 1: 50 000:

Okres realizacji prac:

Powierzchnia obszaru badań:

Liczba wykonanych otworów:, głębokość otworów:, łączny metraż:

Dane dotyczące reprezentatywnego otworu (otworów) wiertniczego:

Rzędna: m n.p.m.

Współrzędne geograficzne otworu wiertniczego: φ , λ , układ odwzorowawczy:

Głębokość:, średnica:, stratygrafia:

Temperatura na dnie otworu wiertniczego:°C

Parametry technologiczne instalacji cieplnej:

Łączna długość kolektora:

Medium wypełniające:

Moc cieplna instalacji:

Geolog dokumentujący:

Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA LIKWIDOWANEGO OTWORU WIERTNICZEGO

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Podmiot finansujący prace:

Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):

Arkusze mapy 1: 50 000:

Okres realizacji prac:

Współrzędne geograficzne otworu wiertniczego: φ , λ , układ odwzorowawczy:

Rzędna: m n.p.m.

Dotychczasowe wykorzystanie otworu wiertniczego:

Przyczyna likwidacji otworu wiertniczego:

Sposób likwidacji:

Geolog dokumentujący:

Numer uprawnień geologicznych:

.....

Miejscowość, data

Komentarz

Jadwiga Teresa Stachowiak*

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 50 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm), i określa przypadki, w których niezbędne jest sporządzenie dokumentacji geologicznej innej niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska. Nadto rozporządzenie określa zasady i sposób postępowania z tymi dokumentacjami oraz określa wymagania, jakim mają odpowiadać określone w rozporządzeniu poszczególne rodzaje dokumentacji.

Na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze* oraz ustawy o odpadach (Dz. U. Nr 90, poz. 758) do prac geologicznych zaliczono również prace wykonywane na potrzeby wykorzystania ciepła Ziemi i w związku z tym wystąpił kolejny przypadek, w którym konieczne stało się sporządzanie dokumentacji innej niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska oraz określenie wymagań, jakie taka dokumentacja winna spełniać.

Dokumentacja geologiczna inna niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska sporządzana jest w przypadku:

1) wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych;

2) wykonania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopaliny;

3) wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi;

4) likwidacji otworu wiertniczego.

Dokumentacja geologiczna, o której mowa w pkt 1, wykonywana jest, gdy odstąpiono od pełnego zakresu wykonania prac geologicznych przewidzianych projektem prac oraz w przypadku gdy uzyskane wyniki prac geologicznych nie pozwalają na rozwiązanie postawionego w projekcie prac geologicznych zadania geologicznego.

Dokumentacja geologiczna, o której mowa w pkt 2, wykonywana jest w celu udokumentowania wyników prac i robót związanych z wykonaniem głębokiego otworu wiertniczego, którego celem jest rozpoznanie budowy geologicznej.

Dokumentacja geologiczna, o której mowa w pkt 3, ma na celu przedstawienie wyników prac geologicznych

wykonanych w celu wykorzystania ciepła Ziemi. W ostatnich latach w Polsce wzrosło zainteresowanie wykorzystaniem ciepła Ziemi jako dolnego źródła ciepła dla pompy ciepła, a wykonywanie otworów wiertniczych, w których umieszczany był kolektor przenoszący ciepło, odbywało się poza przepisami ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*. Po zmianie tej ustawy prace geologiczne związane z wykorzystaniem ciepła Ziemi są wykonywane na podstawie projektu prac geologicznych, a wyniki wykonanych prac winny być przedstawione w dokumentacji geologicznej, sporządzonej zgodnie z wymaganiami określonymi w przedkładanym rozporządzeniu. Dokumentacja zawiera omówienie przyjętych rozwiązań technicznych w nawiązaniu do budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych rejonu prowadzonych prac geologicznych w celu rozwiązania postawionego zadania geologicznego, w tym przede wszystkim: omówienie sposobu wykonania, ilości, głębokości i średnicy otworów wiertniczych, rodzaju, ilości i nazwy substancji wypełniających kolektor zainstalowany w otworze lub otworach wiertniczych. W dokumentacji należy również ocenić ewentualny wpływ zabudowanej w ziemi instalacji na istniejące ujęcia wód podziemnych w rejonie wykonanych prac. Określanie w dokumentacji geologicznej obliczonej mocy ciepła dla zbudowanej instalacji ma na celu oszacowanie i bilansowanie wykorzystania tego źródła energii w Polsce. Dokumentacje, o których mowa, nie dotyczą przypadków, w których do celów grzewczych wykorzystywane są wody podziemne.

Dokumentacja geologiczna, o której mowa w pkt 4, wykonywana jest w przypadku likwidacji otworu wykorzystywanego wcześniej do różnych celów.

Dokumentacje, o których mowa w rozporządzeniu, sporządza w 3 egzemplarzach podmiot finansujący prace geologiczne, najpóźniej w terminie 6 miesięcy od zakończenia prac geologicznych i przekazuje je właściwemu organowi administracji geologicznej, którym (w zależności od rodzaju dokumentacji) jest: minister właściwy do spraw środowiska, organ administracji geologicznej udzielający koncesji, organ zatwierdzający projekt prac geologicznych lub organ, któremu zgłoszono projekt prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi.

Organ, do którego zostały przekazane 3 egzemplarze dokumentacji, przekazuje po 1 egzemplarzu pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej.

Do dokumentacji, o których mowa w rozporządzeniu, nie stosuje się trybu dotyczącego przyjmowania dokumentacji bez zastrzeżeń, określonego w art. 45 ustawy — *Prawo geologiczne i górnicze*, i dlatego też wymagane jest opracowanie 3 egzemplarzy tych dokumentacji, a nie 4 egzemplarzy, jak w przypadku dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 128, poz. 1075

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 27 czerwca 2005 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Projekt zagospodarowania złoża sporządzany dla istniejącego lub projektowanego obszaru górniczego powinien uwzględniać optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża, z uwzględnieniem geologicznych warunków jego występowania, wymagań w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, technicznych możliwości oraz ekonomicznych uwarunkowań wydobywania kopaliny.

2. W projekcie zagospodarowania złoża należy określić:

- 1) zasoby przemysłowe będące częścią zasobów bilansowych złoża, a w szczególności uzasadnionych przypadkach również zasobami pozabilansowymi złoża lub wydzielonej jego części przewidzianej do zagospodarowania, które mogą być przedmiotem eksploatacji uzasadnionej technicznie i ekonomicznie przy uwzględnieniu wymagań określonych w przepisach prawa, w tym dotyczących wymagań ochrony środowiska;
- 2) zasoby nieprzemysłowe będące częścią zasobów bilansowych złoża niezaliczoną do zasobów przemysłowych w obszarze przewidzianym do zagospodarowania, których eksploatacja może stać się uzasadniona w wyniku zmian technicznych, ekonomicznych lub zmian w przepisach prawa, w tym dotyczących wymagań ochrony środowiska;
- 3) straty w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych, będące ich częścią przewidzianą do pozostawienia w złożu, której na skutek zamierzonego sposobu eksploatacji nie da się wyeksploatować w przewidywalnej przyszłości, w sposób uzasadniony technicznie i ekonomicznie;
- 4) zasoby operatywne dla złóż kopaliny stałych, stanowiące zasoby przemysłowe pomniejszone o przewidywane straty.

3. Udostępnienie i wydobywanie zasobów złoża należy zaprojektować w sposób umożliwiający zagospodarowanie w przyszłości części złoża nieobjętej zagospodarowaniem i zagospodarowanie zasobów złóż występujących w jego sąsiedztwie.

§ 2. 1. Projekt zagospodarowania złoża kopaliny sporządza się w formie opisowej, graficznej i tabelarycznej.

2. Część opisowa projektu zagospodarowania złoża, stosownie do zamierzonego sposobu eksploatacji i rodzaju kopaliny, powinna zawierać:

- 1) informacje o położeniu i granicach udokumentowanego złoża, wraz z charakterystyką uwarunkowań geograficznych, prawnych i ochrony środowiska wpływających na ograniczenie możliwości eksploatacji złoża lub jego części i na lokalizację obiektów zakładu górniczego, określenie lokalizacji obiektów zakładu górniczego ograniczających możliwość eksploatacji;
- 2) określenie granic projektowanego obszaru i terenu górniczego, uzasadnienie granic zamierzonej eksploatacji, projektowane granice filarów ochronnych wraz z określeniem warunków ich ewentualnej eksploatacji, przedstawienie sposobu i miejsca składowania nadkładu;
- 3) przedstawienie miejsca i sposobu udostępnienia złoża, proponowanych systemów eksploatacji kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących, z uwzględnieniem warunków geologiczno-górniczych, w szczególności hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich wraz z określeniem spodziewanych dopływów wody, sposobów odwadniania i jakości odpompowywanej wody;
- 4) przedstawienie zagrożeń mogących wpłynąć na bezpieczeństwo eksploatacji i ochronę zasobów oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom, z uwzględnieniem, w zależności od potrzeb, warunków gazowych i geotermalnych;
- 5) przedstawienie przewidywanej wielkości wydobywania kopaliny, zamierzonego sposobu wykorzystania kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących oraz proponowanej lub zastosowanej technologii ich przeróbki;
- 6) przedstawienie stanu środowiska i sposobu jego ochrony przed ujemnymi, bezpośrednimi i pośrednimi skutkami eksploatacji i przeróbki kopaliny, sposobu postępowania z odpadami powstałymi w związku z wydobywaniem kopaliny, przedstawienie sposobu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, sposobu korzystania z wód kopalnianych, a w szczególności postępowania z wodami nie nadającymi się do wykorzystania i wodami skażonymi;
- 7) określenie warunków wtłaczania wód do górotworu, jeżeli w związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża projektuje się wtłaczanie do górotworu wód pochodzących

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808, Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

z odwodnienia zakładu górniczego, wód złożowych lub wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych;

- 8) określenie kryteriów klasyfikacji zasobów do przemysłowych lub nieprzemysłowych przy istniejących warunkowaniach technicznych i ekonomicznych, określenie sposobu ustalania i wielkości zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych wraz ze wskazaniem zakresu możliwych ich zmian;
- 9) określenie rodzaju i wielkości przewidywanych strat w zasobach przemysłowych, wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych złoża wraz z uzasadnieniem oraz dla złóż kopaliny stałych wielkości zasobów operatywnych;
- 10) określenie szczegółowych zasad, sposobu i zakresu ochrony zasobów nieprzemysłowych;
- 11) określenie przewidywanego sposobu likwidacji zakładu górniczego, ochrony pozostawionych zasobów w złożu po zakończeniu eksploatacji oraz przewidywanego sposobu rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej;
- 12) charakterystykę warunków ekonomicznych prowadzenia eksploatacji i wykorzystania złoża, a w przypadku gdy czynniki te decydują o klasyfikacji zasobów do przemysłowych i nieprzemysłowych — przedstawienie szczegółowej analizy ekonomicznej;
- 13) kopie lub uwierzytelnione odpisy dokumentów (w formie załączników), których treść ma istotne znaczenie dla opracowanego projektu.

3. Część graficzna projektu zagospodarowania złoża stosownie do zamierzonego sposobu eksploatacji i rodzaju kopaliny powinna zawierać:

- 1) mapę (mapy) sytuacyjno-wysokościową sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie obszaru przewidzianego do zagospodarowania, a w przypadku wcześniejszego prowadzenia robót górniczych mapy wyrobisk górniczych z zaznaczeniem granic złoża, granic projektowanego obszaru i terenu górniczego, granic nieruchomości gruntowych, do których przysługuje wnioskodawcy tytuł prawny, obiektów chronionych i granic proponowanych filarów ochronnych, proponowanego miej-

sca lub miejsc udostępnienia złoża, a dla złóż eksploatowanych wyrobisk udostępniających i eksploatacyjnych oraz obszarów złoża wyeksploatowanego, proponowanego miejsca lub miejsc składowania nadkładu;

- 2) mapę (mapy) sytuacyjno-wysokościową powierzchni z oznaczeniem przewidywanych zmian powstałych na skutek eksploatacji, oznaczeniem stref i wielkości przewidywanych deformacji terenu, jego przydatności do zabudowy i zagospodarowania;
- 3) mapy rozmieszczenia zasobów zakwalifikowanych do przemysłowych, nieprzemysłowych oraz strat związanych z wcześniejszą eksploatacją;
- 4) przekroje geologiczno-górnicze, a w przypadku złóż eksploatowanych odkrywkowo zawierające oznaczenie zasobów przemysłowych, nieprzemysłowych i strat;
- 5) mapy przedstawiające sposób korzystania ze środowiska, jego przekształceń i ochrony oraz inne mapy w zależności od potrzeb.

4. Przy sporządzaniu map do projektu zagospodarowania złoża kopaliny stosuje się oznaczenia i symbole dotyczące map górniczych, zgodnie z normami: PN-84/G-09000.03, PN-72/G-09001, PN-72/G-09003, PN-70/G-09004, PN-76/G-09005, PN-72/G-09007, PN-78/G-09010, PN-73/G-09016 i PN-75/G-09021.

5. Część tabelaryczna projektu zagospodarowania złoża powinna zawierać tabele obliczenia zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych w obszarze przewidzianym do zagospodarowania, a w przypadku złóż kopaliny stałych również zasobów operatywnych i przewidywanych strat według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego sporządzenie tego projektu oraz tabelę zbiorczą wyników obliczeń.

§ 3. Zmiany wprowadzane do projektu zagospodarowania złoża w formie dodatku do tego projektu powinny spełniać wymagania przewidziane dla projektu zagospodarowania złoża.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

Komentarz

Maciej Młynarczyk*

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, ze zm.).

W rozporządzeniu Minister Środowiska uszczegóławia przepisy ustawowe dotyczące projektu zagospodarowania złoża i zakresu prac objętych tym projektem oraz w dokładny sposób omawia formę jego sporządzania, z podziałem

na części tekstową, graficzną i tabelaryczną. W omówieniu wymagań dla poszczególnych części projektu podano:

- zawartość poszczególnych rozdziałów tekstu opracowania,
- liczbę i szczegółowy zakres treści załączników graficznych (map i przekrojów geologicznych),
- rodzaj zestawień tabelarycznych.

Projekt zagospodarowania złoża sporządzony zgodnie z omawianym rozporządzeniem daje przedsiębiorcom możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki złożem poprzez :

- wykonanie projektu dla złoża lub wydzielonej jego części, przewidzianej do zagospodarowania w określonej ważności koncesji z uwzględnieniem warunków

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

technicznych i ekonomicznych eksploatacji, uwarunkowań prawnych i wymagań ochrony środowiska,

- kwalifikowanie do zasobów przemysłowych zarówno zasobów bilansowych, jak i w uzasadnionych przypadkach zasobów pozabilansowych złoża.

Przepisy rozporządzenia dają też przedsiębiorcom możliwość dostosowania się do wymagań rynku, poprzez samodzielne ustalenie kolejności wydobywania zasobów złoża.

W stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia z dnia 28 grudnia 2001 r. wprowadzono kilka zmian. Zasadnicza zmiana dotyczy rezygnacji z konieczności przedstawiania możliwości i kierunków zbytu kopaliny głównej, kopaliny towarzyszących i produktów ich przeróbki oraz zamierzonego sposobu postępowania z odpadami powstałymi w związku z wydobywaniem kopaliny. Postępowanie z odpadami nie stanowi bowiem zakresu przedmiotowego *Prawa geologicznego i górniczego*, a przez to również

omawianego aktu wykonawczego. Ponadto do rozporządzenia wprowadzono przepis o określeniu sposobów ochrony pozostawionych zasobów w złożu po zakończeniu eksploatacji celem prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami kopaliny pozostającej w złożu. Sprecyzowano także zapis dotyczący umieszczania na mapach ilustrujących klasyfikację zasobów „strat”, powstałych w wyniku (ewentualnej) wcześniejszej eksploatacji. W przypadku projektu zagospodarowania złoża, sporządzanego dla złoża, w którym dotychczas nie prowadzono eksploatacji, nie będzie obowiązku zaznaczania „strat” na mapach. Natomiast obowiązek oznaczania „strat” na załącznikach graficznych będzie dotyczył przekrojów geologiczno-górnicznych dla złóż eksploatowanych odkrywkowo. Ponadto, w stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia z dnia 28 grudnia 2001 r., wprowadzono poprawki i uściślenia głównie natury porządkowej.

Dz. U. Nr 136, poz. 1151

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 6 lipca 2005 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin

Na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górniczne* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny należy sporządzić dla złoża w jego naturalnych granicach lub wydzielonej jego części, jeżeli przewidywana eksploatacja wydzielonej części nie zagraża prawidłowemu wykorzystaniu złoża.

2. W przypadku dokonywania podziału złoża, dla którego jest wykonana dokumentacja geologiczna, należy sporządzić nową dokumentację dla części złoża przewidzianej do zagospodarowania, z pozostawieniem nazwy złoża uzupełnionej cyfrą arabską; dla pozostałej części należy sporządzić rozliczenie zasobów złoża w formie dodatku do dokumentacji geologicznej na koszt podmiotu, który wykonał nową dokumentację.

§ 2. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny należy sporządzić zgodnie z kategoriami rozpoznania złoża, o których mowa w § 4 i 5.

§ 3. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny należy sporządzić z podziałem na części tekstową, graficzną i tabelaryczną, niezależnie od kategorii rozpoznania złoża, z zastrzeżeniem § 7.

2. W dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, mającej stanowić podstawę do ubiegania się o koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, należy przedstawić dane niezbędne do sporządzenia projektu zagospodarowania złoża.

3. Część tekstowa dokumentacji geologicznej złoża kopaliny powinna zawierać:

- 1) kartę tytułową dokumentacji geologicznej złoża, zestawienie zasobów geologicznych złoża według kategorii rozpoznania, kartę informacyjną złoża oraz kartę informacyjną dokumentacji, których wzory określają:
 - a) dla kopaliny stałych — załączniki nr 1, 2, 5–7 do rozporządzenia,
 - b) dla metanu z węgla kamiennego — załączniki nr 1, 4, 6–8 do rozporządzenia,
 - c) dla gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych — załączniki nr 1, 3, 6–8 do rozporządzenia;
- 2) spis rozdziałów;
- 3) część opisową z podziałem na następujące rozdziały:
 - a) wstęp,
 - b) położenie administracyjne złoża, charakterystyka geograficzna położenia złoża (położenie złoża, zagospodarowanie terenu, waloryzacja środowiska, stan zagospodarowania złoża i jego otoczenia),

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758.

- c) warunki geologiczne występowania złoża (położenie geologiczne złoża, stratygrafia, tektonika),
- d) opis stanu rozpoznania złoża,
- e) charakterystyka geologiczna złoża, w złożach gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, również charakterystyka ich właściwości zbiornikowych, a w złożach metanu z węgla kamiennego — charakterystyka metanonośności węgla i serii węglonośnej,
- f) charakterystyka rodzaju i jakości kopaliny głównej oraz kopaliny towarzyszących, własności technologiczne kopaliny,
- g) warunki geologiczno-górnictwa eksploatacji, w szczególności geologiczno-inżynierskie, hydrogeologiczne, gazowe, geotermalne,
- h) warunki ochrony środowiska, ochrony złoża, rekultywacji (omówienie stanu środowiska i jego ochrony, przedstawienie danych w zakresie budowy złoża, warunków jego występowania, jakości kopaliny i własności skał otaczających niezbędnych dla oceny wpływu eksploatacji na środowisko, własności rekultywacyjnych skał płonnych, wymagań dotyczących ochrony złoża),
- i) zasoby złoża kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących, kryteria bilansowości złoża, sposób określenia granic złoża z uzasadnieniem wyboru metod obliczenia zasobów złoża, klasyfikacja zasobów złoża z uwagi na stopień rozpoznania, analiza dokładności rozpoznania złoża,
- j) spis literatury i materiałów archiwalnych, wykorzystanych do opracowania dokumentacji;

4) załączniki obejmujące:

- a) omówienie historii badań i eksploatacji złoża,
- b) omówienie wykonanych prac geologicznych i badań specjalistycznych,
- c) wyniki badań specjalistycznych,
- d) kopie lub uwierzytelnione odpisy dokumentów, których treść ma istotne znaczenie dla opracowanej dokumentacji, w tym decyzji zatwierdzających dokumentację geologiczną i dodatki do dokumentacji, zawiadomień o przyjęciu dokumentacji i dodatków, decyzji zezwalającej na zmianę kryteriów bilansowości, koncesji lub decyzji zatwierdzających projekty prac geologicznych,
- e) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

4. Przepisu ust. 3 pkt 4 lit. e nie stosuje się do rozliczania zasobów złoża w razie zaniechania lub zakończenia eksploatacji, o której mowa w § 6 ust. 3.

5. Część graficzną dokumentacji geologicznej złoża kopaliny stanowią mapy i przekroje, a w szczególności:

- 1) mapa lokalizacji złoża sporządzona na mapie topograficznej, w zależności od wielkości złoża, w skali od 1 : 10 000 do 1 : 50 000;
- 2) mapa sytuacyjno-wysokościowa sporządzona w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie dokumentowanego obszaru złoża;
- 3) mapa geologiczno-gospodarcza rejonu występowania złoża przedstawiająca składniki środowiska podlegające ochronie, sporządzona w skali 1 : 50 000 lub 1 : 25 000

dostosowanej do wielkości złoża, z podaniem położenia złoża;

- 4) mapy ilustrujące budowę złoża niezbędne do scharakteryzowania jego formy, sposobu ułożenia, zmienności budowy i jakości kopaliny;
- 5) mapy obliczenia zasobów złoża;
- 6) mapy i przekroje geologiczne, a w zależności od potrzeb — również hydrogeologiczne, geologiczno-inżynierskie, gazonośności i geotermiczne;
- 7) profile geologiczne wyrobisk rozpoznawczych i wybranych wyrobisk górniczych w przypadku czynnych zakładów górniczych.

6. Część tabelaryczną dokumentacji geologicznej złoża kopaliny stanowią w szczególności:

- 1) wyniki obliczeń statystycznych lub geostatystycznych — w zależności od potrzeb;
- 2) wyniki badań rodzaju i jakości kopaliny, wraz z obliczeniami średnich parametrów dla złoża;
- 3) obliczenia zasobów kopaliny w poszczególnych częściach złoża lub blokach obliczeniowych;
- 4) zbiorcze zestawienie zasobów złoża.

7. Oznaczenia i symbole na załącznikach stanowiących część graficzną dokumentacji powinny być zgodne z wymaganiami Polskich Norm — Mapy Górnicze: PN-84/G-09000.03, PN-72/G-09001, PN-72/G-09003, PN-70/G-09004, PN-76/G-09005, PN-72/G-09007, PN-78/G-09010, PN-73/G-09016, PN-75/G-09021.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopaliny

§ 4. 1. W dokumentacjach geologicznych złóż kopaliny stałych stosuje się kategorie rozpoznania złoża: D, C2, C1, B, A.

2. Rozpoznanie złoża lub jego części w poszczególnych kategoriach powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) w kategorii D — granice złoża, jego budowę geologiczną i zasoby określa się na podstawie odosobnionych wyrobisk, interpretacji geologicznej danych geofizycznych przy zastosowaniu ekstrapolacji; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów może przekraczać 40%;
- 2) w kategorii C2 — granice złoża określa się na podstawie danych z wyrobisk, odsłoneń naturalnych lub badań geofizycznych metodą interpolacji lub odpowiednio uzasadnionej ekstrapolacji; poznane powinny być główne cechy formy, budowy i tektoniki złoża; jakość kopaliny należy rozpoznać na podstawie systematycznego opróbowania w pełnym zakresie możliwych zastosowań kopaliny; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 40%;
- 3) w kategorii C1 — granice złoża określa się na podstawie danych z wyrobisk rozpoznawczych, z odsłoneń naturalnych lub badań geofizycznych metodą interpolacji lub w ograniczonym stopniu ekstrapolacji; stopień rozpoznania złoża powinien być wystarczający dla szczegółowego określenia formy, budowy, tektoniki złoża i jakości kopaliny w złożu oraz dokonania oceny wpływu

przewidywanej eksploatacji na środowisko; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 30%;

- 4) w kategorii B — granice złoża określa się w sposób uściślony na podstawie specjalnie wykonanych w tym celu prac geologicznych; jakość i własności technologiczne kopaliny powinny być potwierdzone wynikami prób w skali półtechnicznej lub przemysłowej; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 20%;
- 5) w kategorii A — złożo jest rozpoznane w stopniu umożliwiającym bieżące prowadzenie jego eksploatacji przy możliwie najwyższym stopniu wykorzystania zasobów; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów w poszczególnych blokach nie może przekraczać 10%.

§ 5. 1. W dokumentacjach geologicznych złóż gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych i metanu z węgla kamiennego stosuje się kategorie rozpoznania złoża: C, B, A.

2. Rozpoznanie złoża lub jego części w poszczególnych kategoriach powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) w kategorii C — granice złoża określa się na podstawie wyników badań geofizycznych i interpretacji geologicznej, a uzyskane dane umożliwiają projektowanie prac niezbędnych do dalszego rozpoznania złoża lub jego zagospodarowania, po uzyskaniu z co najmniej jednego otworu przyływu kopaliny, w ilości posiadającej znaczenie gospodarcze; błąd oszacowania średnich parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 40%;
- 2) w kategorii B — zbadana budowa geologiczna złoża pozwala na jednoznaczne określenie jego granic oraz parametrów zbiornikowych warstw roponośnych, gazonośnych i ich zmienności; błąd oszacowania średnich parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 30%;
- 3) w kategorii A — ustala się dane określone dla kategorii B z uwzględnieniem wyników uzyskanych z eksploatacji; błąd oszacowania średnich parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 15%.

§ 6. 1. W dodatku do dokumentacji geologicznej eksploataowanego złoża kopaliny stałej, obok wyników prac geologicznych wykonanych w celu udokumentowania złoża, należy uwzględnić dane zawarte w dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego, wyniki bieżącego opróbowania złoża oraz wyniki badań specjalistycznych, w szczególności geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych i gazowych.

2. W dodatku do dokumentacji geologicznej złoża gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, zawierającym nowe określenie zasobów pierwotnych zgodne z aktualnym stanem rozpoznania, należy podać omówienie przyczyn zmian.

3. Rozliczenia zasobów złoża w przypadku zaniechania lub zakończenia eksploatacji złoża dokonuje się w dodatku do dokumentacji geologicznej złoża.

4. W dodatku do dokumentacji geologicznej zamieszcza się materiały podstawowe, które dokumentują powstałe zmiany, w szczególności rozliczenie zasobów złoża oraz uzasadnienie stwierdzonych różnic w wielkości dokumentowanych zasobów.

Rozdział 3 Sporządzanie dokumentacji geologicznych dla niektórych złóż kopalin pospolitych

§ 7. Dokumentacja geologiczna złóż kopalin pospolitych, która może stanowić podstawę do ubiegania się o koncesję na warunkach określonych w art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*, składa się z:

- 1) części tekstowej zawierającej:
- kartę tytułową, której wzór stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia,
 - kartę informacyjną, której wzór stanowi załącznik nr 9 do rozporządzenia,
 - zestawienie zasobów złoża,
 - zestawienie wyników badań rodzaju i jakości kopaliny,
 - dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację,
 - część opisową, zawierającą krótką charakterystykę złoża;
- 2) części graficznej zawierającej:
- mapę lokalizacji złoża na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000 z zaznaczeniem obiektów podlegających ochronie w jego otoczeniu (grunty rolne klas I–IV, grunty leśne, obszary chronionego krajobrazu, granice zbiorników wód podziemnych, granice sąsiednich złóż),
 - profile geologiczne wykonanych wyrobisk i odsłoneń naturalnych,
 - mapę sytuacyjno-wysokościową złoża w skali co najmniej 1 : 2 000 z naniesionymi granicami złoża, wyrobiskami i odsłoneńiami naturalnymi, ważniejszymi obiektami mającymi wpływ na sposób zagospodarowania złoża oraz linią przekroju geologicznego przez złożo,
 - mapę obliczenia zasobów złoża,
 - co najmniej jeden przekrój geologiczny przez złożo;
- 3) tabeli obliczenia zasobów złoża.

Rozdział 4 Przepisy przejściowe i końcowe

§ 8. Szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne solanek, wód leczniczych i termalnych, określają przepisy w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie.

§ 9. Do dokumentacji geologicznych przekazanych właściwym organom administracji geologicznej do przyjęcia przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 10. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin (Dz. U. Nr 153, poz. 1778).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: T. Podgajniak

WZÓR

KARTA TYTUŁOWA DOKUMENTACJI GEOLOGICZNEJ ZŁOŻA

Finansujący dokumentację:

Użytkownik złoża:

Wykonawca dokumentacji:

Dokumentacja geologiczna

złoża
(nazwa kopaliny) (nazwa złoża)

w kat.
(kategoria rozpoznania)

miejsowość:

gmina:

powiat:

województwo:

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

(miejsowość, rok)

WZÓR

ZESTAWIENIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH

..... W ZŁOŻU

(nazwa kopaliny)

(nazwa złoża)

OBLICZONYCH WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA R.

Kopalina rodzaj lub zastosowanie surowcowe	Zasoby bilansowe					
	razem	A	B	C ₁	C ₂	D
Kopalina ogółem						

Kopalina rodzaj lub zastosowanie surowcowe	Zasoby pozabilansowe ^{*)}					
	razem	A	B	C ₁	C ₂	D
Kopalina ogółem						

^{*)} Tę część tabeli załączać tylko w przypadku oszacowania zasobów pozabilansowych

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

WZÓR

**ZESTAWIENIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH
ORAZ PRZEWIDYWANYCH ZASOBÓW WYDOBYWALNYCH ZŁOŻA
WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA R.**

Kopalina	Wyszczególnienie	Zasoby bilansowe/pozabilansowe ^{*)}			
		razem	A	B	C
	Pierwotne zasoby geologiczne				
	Pierwotne zasoby wydobywalne				
	Dotychczasowe wydobycie od dnia do dnia				
	Stan zasobów geologicznych na dzień 31 grudnia r.				
	Stan zasobów wydobywalnych na dzień 31 grudnia r.				

^{*)} Niepotrzebne skreślić

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

WZÓR**ZESTAWIENIE ZASOBÓW WYDOBYWALNYCH
METANU Z WĘGLA KAMIENNEGO JAKO KOPALINY**.....
(główniej lub towarzyszącej)**WG STANU ROZPOZNANIA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA R.**

Kopalina rodzaj/jakość	Wydobywalne zasoby bilansowe w mln m ³			
	razem	A	B	C
metan sorbowalny				
metan wolny**)				
Razem zasoby bilansowe				

Kopalina rodzaj/jakość	Wydobywalne zasoby pozabilansowe*) w mln m ³			
	razem	A	B	C
metan sorbowalny				
metan wolny**)				
Razem zasoby pozabilansowe				

*) Tę część tabeli załączać tylko w przypadku oszacowania zasobów pozabilansowych

**) Jeśli występuje w złożu.

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

KARTA INFORMACYJNA ZŁOŻA kopaliny stałej

1. Nazwa złoża:
2. Kod złoża (w systemie MIDAS):
3. Kopalina główna:
4. Położenie złoża:
miejscowość: gmina: powiat: województwo:
5. Region:
6. Użytkownik złoża (pełna nazwa):
adres:
telefon:
fax:
e-mail:
7. Nadzór górniczy:
8. Koncesję na wydobywanie wydaje:
minister:
wojewoda:
starosta:
9. Koncesja na wydobywanie (dla złóż zagospodarowanych):
nr koncesji:
wydana przez:
wydana dnia:
termin ważności:
10. Obszar i teren górniczy (nazwa obszaru):
nr decyzji:
wydana przez:
termin ważności:
status:
11. Projekt zagospodarowania złoża/dodatek nr:
nr decyzji/zawiadomienia o przyjęciu:
wydana(e) przez:
wydana(e) dnia:
12. Powierzchnia całkowita złoża: ha
13. Rodzaj nieruchomości gruntowej nad złożem:
grunty leśne ha
grunty rolne (I–IV kl. bon.) ha
grunty rolne (V–VI kl. bon.) ha
zabudowa przemysłowa ha
grunty komunalne ha
inne (parki, rezerваты, obsz. ujęć wodn. itp.) ha
14. Dopyływ wód do wyrobiska: m³/min
15. Poziomy wodonośne:
głębokość: ciśnienie: stopień mineral.: rodzaj wód: klasa wód:
od..... do..... od..... do..... od..... do

16. Zagrożenie środowiska przez wydobywanie:
17. Zagrożenie środowiska przez przeróbkę:
18. Kierunek rekultywacji:
19. Stan zagospodarowania złoża:
20. Data rozpoczęcia eksploatacji:
21. Data zakończenia eksploatacji:
22. Sposób eksploatacji:
23. System eksploatacji:
24. Zagrożenia eksploatacji:

tapaniami	stopnia
metanowe	kategori
wybuchami pyłów	klasy
pyłowe	stopnia
wodne	stopnia
inne	
25. Stratygrafia spągu kopaliny:
26. Stratygrafia stropu kopaliny:
27. Stratygrafia lokalna (warstwy):
28. Rodzaj kopaliny (podstawowa, pospolita):
29. Podtypy kopaliny:
30. Parametry jakościowe poszczególnych podtypów kopaliny:

parametr:	min.:	max.:	średnio:	jednostka:
.....
31. Kopalina towarzysząca:
32. Kopalina współwystępująca:
33. Forma złoża:
34. Grupa złoża:
35. Ilość pokładów:

	minimalna	maksymalna	średnia
--	-----------	------------	---------
36. Grubość nadkładu (N)*):

	od	do
--	----------	----------	-------
37. Miąższość złoża (Z)*):

	od	do
--	----------	----------	-------
38. Głębokość spągu złoża:

	od	do
--	----------	----------	-------
39. Stosunek N/Z (tylko dla złóż eksploatowanych odkrywkowo)
40. Metoda obliczania zasobów:
41. NZKU (Nomenklatura Złóż Kopalin):
42. Metody przeróbki kopaliny:
43. Kierunki zastosowań kopaliny:
44. Litologia skał otaczających kopalinę:

Geolog dokumentujący:

.....
 (podpis z podaniem imienia i nazwiska
 oraz nr uprawnień)

Niewypełnione punkty karty informacyjnej powinny być oznaczone uwagą „nie dotyczy”

*) Nie dotyczy złóż wielopokładowych (np. węgla kam.).

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA DOKUMENTACJI

Tytuł dokumentacji:

Powierzchnia obszaru dokumentowanego:

Data rozpoczęcia badań:

Data zakończenia badań:

Liczba wykonanych wierceń łączny metraż wykonawca

głębokość wierceń: od: do:

profilowanie otworów:

(imię i nazwisko, nr uprawnień)

Opróbowanie:

(imię i nazwisko, nr uprawnień)

Miejsce przechowywania rdzeni wiertniczych:

Badania geofizyczne w otworach:

rodzaj ilość wykonawca

(imię i nazwisko, nr uprawnień)

Badania geofizyczne powierzchniowe:

rodzaj ilość wykonawca

(imię i nazwisko, nr uprawnień)

Badania laboratoryjne:

rodzaj ilość wykonawca

(imię i nazwisko)

Badania hydrogeologiczne:

rodzaj ilość wykonawca

(imię i nazwisko, nr uprawnień)

Badania gazowe:

.....

imię i nazwisko, nr uprawnień)

Obliczanie zasobów:

.....

(imię i nazwisko, nr uprawnień)

U w a g a: W karcie informacyjnej dokumentacji pomija się pozycje, które nie dotyczą danej dokumentacji.

Geolog dokumentujący:

.....

(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

WZÓR

WCZEŚNIEJSZE DOKUMENTACJE I DODATKI DO DOKUMENTACJI

Data zatwierdzenia lub przyjęcia	Rodzaj	Kategoria	Udokumentowane zasoby	
			bilansowe	pozabilansowe

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA ZŁOŻA gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych i metanu z węgla kamiennego

1. Nazwa złoża:
2. Kod złoża (w systemie MIDAS):
3. Kopalina główna:
4. Położenie złoża:
miejscowość: gmina: powiat: województwo:
5. Region:
6. Użytkownik złoża (pełna nazwa):
adres:
telefon:
fax:
e-mail:
7. Nadzór górniczy:
8. Koncesja na wydobywanie (dla złóż zagospodarowanych):
nr koncesji:
wydana przez:
wydana dnia:
termin ważności:
9. Obszar i teren górniczy (nazwa obszaru):
nr decyzji:
wydana przez:
termin ważności:
status:
10. Projekt zagospodarowania złoża/dodatek nr:
nr decyzji/zawiadomienia o przyjęciu:
wydana(e) przez:
wydana(e) dnia:
11. Powierzchnia całkowita złoża: ha
12. Rodzaj nieruchomości gruntowej nad złożem:
grunty leśne ha
grunty rolne (I–IV kl. bon.) ha
grunty rolne (V–VI kl. bon.) ha
zabudowa przemysłowa ha
grunty komunalne ha
inne (parki, rezerwaty, obsz. ujęć wodn. itp.) ha
13. Zagrożenie środowiska przez wydobywanie:
14. Kierunek rekultywacji:
15. Stan zagospodarowania złoża:
16. Data rozpoczęcia eksploatacji:
17. Data zakończenia eksploatacji:
18. Stratygrafia i litologia skały zbiornikowej:
19. Kopalina główna złoża:
20. Podtypy kopaliny głównej:

21.	Parametry jakościowe poszczególnych podtypów kopaliny:			
		min.	max.	średnio
				jednostka
	metan CH ₄
	etan C ₂ H ₆
	węglowodory ciężkie C ₃
	dwutlenek węgla CO ₂
	azot N ₂
	siarkowodór H ₂ S
	hel He
	wartość opałowa
	ciężar właściwy ropy
	parafina
	siarka S
	rteć Hg

22.	Kopalina towarzysząca:			
23.	Kopalina współwystępująca:			
24.	Ilość poziomów ropy i gazonośnych:			
25.	Głębokość położenia złoża:		m	
26.	Głębokość położenia wody podścielającej:		m	
27.	Miąższość efektywna złoża:		m.	
28.	Porowatość:		%	
29.	Przepuszczalność:		mdcy	
30.	Zapiaszczenie:		%	
31.	Współczynnik nasycenia:			
32.	Temperatura złoża:		°C	
33.	Wydajność absolutna (V _{abs}):		m ³ /min	
34.	Wydajność dozwolona (V _{dozw}):		m ³ /min	
35.	Wykładnik wodny:		g/m ³	
36.	Wykładnik gazowy:		m ³ /t	
37.	Wykładnik ropny:		g/m ³	
38.	Typ chemiczny wody złożowej:			
39.	Stopień mineralizacji wody złożowej:		g/l	
40.	Warunki produkowania:			
41.	Współczynnik wydobywania:			
42.	Metoda obliczania zasobów:			

Geolog dokumentujący:

.....
 (podpis z podaniem imienia i nazwiska
 oraz nr uprawnień)

Niewypełnione punkty karty informacyjnej powinny być oznaczone uwagą „nie dotyczy”

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA ZŁOŻA

1	Nazwa złoża	
2	Kopalina główna	
3	Kopaliny towarzyszące	
4	Położenie złoża: miejscowość, gmina, powiat, województwo	
5	Użytkownik złoża: adres, telefon, fax	
6	Właściciel terenu złoża	
7	Stan zagospodarowania złoża – wcześniejsza eksploatacja	
8	Klasa gleb na obszarze złoża	
9	Sposób użytkowania powierzchni na terenie złoża	
10	Obiekty i obszary chronione w sąsiedztwie złoża	
11	Zagrożenia środowiska przez wydobycie i przeróbkę kopaliny	
12	Sposób rozpoznania złoża	
13	Budowa geologiczna złoża: forma, sposób ułożenia, wiek i rodzaj utworów budujących i otaczających złożo, rodzaj nadkładu	
14	Powierzchnia złoża	
15	Grubość nadkładu (N) od ... do ... średnio ...	
16	Miąższość złoża (Z) od ... do ... średnio ...	
17	Głębokość spągu od ... do ... średnio ...	
18	Stosunek N/Z od ... do ...	
19	Parametry jakościowe kopaliny min. ... max. ... średnio ...	
20	Poziomy wodonośne: głębokość od ... do ...	
21	Obliczona wielkość zasobów w m ³ i w t	
22	Przewidywany sposób eksploatacji	
23	Przewidywana wielkość rocznego wydobycia	
24	Przewidywany sposób przeróbki kopaliny	
25	Kierunki zastosowań kopaliny	
26	Przewidywany sposób rekultywacji wyrobiska	
27	Inne uwagi: (dotyczące złoża i sposobu jego eksploatacji)	

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień)

Komentarz

Ewa Zakrzewska-Dziki*, Anna Gradys*

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.). Na podstawie tego przepisu Minister Środowiska, w rozporządzeniu z dnia 6 lipca 2005 r., określił szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin.

Ogólne wymagania dla dokumentacji geologicznych złóż kopalin określają przepisy art. 41 *Prawa geologicznego i górniczego*. Rozporządzenie natomiast stanowi uszczegółowienie tych wymagań. Określono w nim zawartość poszczególnych rozdziałów części tekstowej opracowania, liczbę i zakres treści załączników graficznych i tabelarycznych oraz sposób ustalenia kategorii rozpoznania złoża.

W porównaniu z dotychczas obowiązującym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin, obecne rozporządzenie wprowadza nowe rozwiązania, polegające na:

- obowiązku przedstawiania w dokumentacji dowodu istnienia prawa do informacji geologicznej, na podstawie której ją sporządzono. Dotyczy to również dodatków do dokumentacji geologicznych, gdyż przy sporządzaniu dodatku korzysta się z danych zawartych w podstawowej dokumentacji. Zwolnienie z tego obowiązku dotyczy jedynie dodatków wykonywanych w przypadku zakończenia lub zaniechania eksploatacji,

- możliwości wykorzystywania w dokumentowaniu złóż kopalin stałych wyników prac geofizycznych na równi z wynikami wierceń,
- uwzględnieniu specyfiki dokumentowania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz metanu z węgla kamiennego poprzez wyszczególnienie wymagań dotyczących dokumentowania takich złóż wraz z nowymi definicjami kategorii rozpoznania złóż gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych i metanu z węgla kamiennego, dostosowanymi do nowoczesnych technik badawczych,
- wprowadzeniu nowego załącznika, obejmującego zestawienie zasobów wydobywalnych metanu w złożach węgla kamiennego, uwzględniającego współwystępowanie metanu z kopaliną stałą (pokłady węgla).

Uściślono również wymagania w zakresie zaliczania złóż kopalin stałych lub ich części do poszczególnych kategorii rozpoznania (D, C₂, C₁, B, A) oraz wymagania dla dokumentacji geologicznych małych złóż kopalin pospolitych, przewidywanych do eksploatacji na potrzeby lokalne.

W rozporządzeniu zaakcentowano problematykę ochrony środowiska poprzez nałożenie obowiązku omówienia w części tekstowej stanu środowiska w obszarze występowania złoża wraz z przedstawieniem danych, które mogą mieć wpływ na oddziaływanie eksploatacji złoża na środowisko, a wynikają: z budowy geologicznej złoża, warunków jego występowania, jakości kopaliny i właściwości skał płonnych otaczających złożo.

Ponadto wprowadzono również wiele poprawek porządkujących przepisy dotychczas obowiązującego rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2001 r.

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dz. U. Nr 201, poz. 1673

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 3 października 2005 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie

Na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać:

- 1) dokumentacje hydrogeologiczne, w tym dokumentacje hydrogeologiczne solanek, wód leczniczych i termalnych;
- 2) dokumentacje geologiczno-inżynierskie.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) bilansie wodno-gospodarczym wód podziemnych — rozumie się przez to porównanie wielkości zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych ze stanem ich zagospodarowania, w celu wskazania istniejących w obszarze bilansowym albo w jednostce bilansowej rezerw lub deficytu zasobów wód podziemnych;
- 2) depresji regionalnej — rozumie się przez to wielkość obniżenia poziomu zwierciadła wody podziemnej w jednostce hydrogeologicznej, wywołanego współdziałaniem eksploatowanych ujęć lub systemów odwadniających;
- 3) depresji rejonowej — rozumie się przez to wielkość obniżenia poziomu zwierciadła wody podziemnej wyrażonego wartością izoliny depresji obejmującej wszystkie współdziałające otwory eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych;
- 4) jednostce bilansowej — rozumie się przez to część obszaru bilansowego wydzielaną ze względu na podobieństwo parametrów hydrogeologicznych lub warunków hydrodynamicznych;
- 5) jednostce hydrogeologicznej — rozumie się przez to fragment litosfery stanowiący przestrzennie i dynamicznie zdefiniowany system krążenia wód podziemnych, dający się opisać parametrami

hydrogeologicznymi poziomów wodonośnych i rozdzielających je utworów półprzepuszczalnych;

- 6) monitoringu osłonowym ujęcia — rozumie się przez to system cyklicznych (powtarzalnych) obserwacji i pomiarów oraz ocen i prognoz ilości oraz właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych, prowadzonych w otoczeniu ujęcia, umożliwiający wczesne ostrzeżenie o pojawiającym się zagrożeniu degradacji ilościowej i jakościowej eksploatowanych wód podziemnych;
- 7) obszarze bilansowym — rozumie się przez to jednostkę hydrogeologiczną, wytypowaną w celu ustalenia zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wraz z oceną stopnia ich zagospodarowania;
- 8) obszarze zasobowym — rozumie się przez to fragment zbiornika wód podziemnych ograniczony zasięgiem spływu wód podziemnych do ujęcia, w obrębie którego formuje się co najmniej połowa zasobów eksploatacyjnych tego ujęcia;
- 9) otworze awaryjnym — rozumie się przez to otwór zlokalizowany w zasięgu oddziaływania ujęcia wód podziemnych posiadającego ustalone zasoby eksploatacyjne, o konstrukcji zbliżonej do innych otworów tego ujęcia, eksploatowany naprzemiennie z tymi otworami i ujmujący wodę z tego samego poziomu wodonośnego oraz eksploatowany przez tego samego właściciela ujęcia;
- 10) otworze zastępczym — rozumie się przez to otwór wykonany w miejsce otworu likwidowanego lub otworu wyłączzonego z eksploatacji w celu prowadzenia obserwacji i badań wód podziemnych;
- 11) poziomie wodonośnym — rozumie się przez to warstwę lub zespół warstw wodonośnych wykazujących łączność hydrauliczną;
- 12) typie chemicznym wody — rozumie się przez to zespół właściwości fizyczno-chemicznych wody, przedstawiony w formie skróconej, wynikającej z powszechnie stosowanych w badaniach hydrogeochemicznych

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko na podstawie §1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 223, poz. 2219 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808, Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 758, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1398 i Nr 175, poz. 1462.

podziałów klasyfikacyjnych wód podziemnych (klasyfikacji hydrogeochemicznych);

- 13) zasobach dyspozycyjnych — rozumie się przez to ilość wód podziemnych możliwą do pobrania z obszaru bilansowego w określonych warunkach środowiska i hydrogeologicznych, bez wskazywania szczegółowej lokalizacji i warunków techniczno-ekonomicznych ujmowania wód;
- 14) zasobach eksploatacyjnych — rozumie się przez to ilość wód podziemnych możliwą do pobrania z ujęcia w danych warunkach hydrogeologicznych i techniczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem zapotrzebowania na wodę i przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska;
- 15) zbiorniku wód podziemnych — rozumie się przez to zespół przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, którego granice są określone parametrami hydrogeologicznymi lub warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych;
- 16) źródle naturalnym — rozumie się przez to samoczynny, naturalny i skoncentrowany wypływ wody podziemnej na powierzchnię.

2. Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego ustalane w dokumentacji hydrogeologicznej służą:

- 1) ocenie stopnia zagospodarowania zasobów wód podziemnych i wielkości dostępnych rezerw zasobowych albo deficytu zasobów wodnych w obszarze bilansowym, w tym w regionie wodnym lub w zlewni;
- 2) rozpoznaniu terenów perspektywicznych do budowy ujęć wód podziemnych;
- 3) bilansowaniu i weryfikacji zasobów w rejonach o intensywnej, skupionej eksploatacji wód podziemnych;
- 4) wykonaniu bilansu wodno-gospodarczego dla ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego lub zlewni.

3. Zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych ustalane w dokumentacji hydrogeologicznej służą określeniu parametrów hydrogeologicznych ujętego poziomu wodonośnego (warstwy wodonośnej) oraz parametrów eksploatacyjnych ujęcia.

§ 3. 1. Dokumentacja hydrogeologiczna oraz geologiczno-inżynierska składa się z części tekstowej i z części graficznej.

2. Część tekstowa dokumentacji, o której mowa w ust. 1, sporządzona w formie maszynopisu lub wydruku komputerowego, obejmuje:

- 1) stronę tytułową zawierającą:
 - a) nazwę i adres podmiotu, który wykonał dokumentację,
 - b) nazwę i adres podmiotu, który zamówił i sfinansował wykonanie dokumentacji,
 - c) tytuł dokumentacji,
 - d) imię i nazwisko oraz podpis autora dokumentacji, a także numer uprawnień geologicznych,

- e) imię, nazwisko i podpis kierownika podmiotu, który wykonał dokumentację,
- f) datę sporządzenia dokumentacji;

2) kartę informacyjną dokumentacji, sporządzoną także w formie elektronicznej (na informatycznym nośniku danych), której wzór określa:

- a) załącznik nr 1 do rozporządzenia — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego,
- b) załącznik nr 2 do rozporządzenia — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych niebędących kopalinami,
- c) załącznik nr 3 do rozporządzenia — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne źródła naturalnego,
- d) załącznik nr 4 do rozporządzenia — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód leczniczych,
- e) załącznik nr 5 do rozporządzenia — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód termalnych,
- f) załącznik nr 6 do rozporządzenia — w przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskiej;

3) kopię lub uwierzytelniony odpis koncesji lub decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych, których wyniki przedstawione są w dokumentacji, jeśli sporządzenie tego projektu było wymagane;

4) część opisową;

5) spis literatury i materiałów archiwalnych, uwzględnionych przy opracowaniu dokumentacji.

3. Karty informacyjnej dokumentacji nie sporządza się w dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne.

4. Mapy wymagane w części graficznej dokumentacji opracowuje się na podstawie map topograficznych pozyskanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

§ 4.1. Do części tekstowej dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej stosuje się odpowiednio §3.

2. Część tekstowa dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej obejmuje:

- 1) załączony dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej zawartej w dokumentacji, do której sporządza się dodatek;
- 2) kopię lub uwierzytelniony odpis decyzji zatwierdzających dokumentację i dodatki do dokumentacji lub zawiadomień o przyjęciu dokumentacji i dodatków.

3. Część opisowa i część graficzna dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej, a zwłaszcza sporządzanego w związku z odwiercieniem otworu awaryjnego lub otworu zastępczego, oraz dodatku do dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, powinna wskazywać przyczynę wykonania dodatku, omawiać zakres i wyniki wykonanych prac geologicznych, podawać i opisywać zmiany w stosunku do danych przedstawionych w zatwierdzonej lub przyjętej dokumentacji, a także spełniać, w zależności od przedmio-

tu i celu wykonania tego dodatku, odpowiednio wymagania określone w przepisach:

- 1) § 5–16 — w przypadku dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej;
- 2) § 17–23 — w przypadku dodatku do dokumentacji geologiczno-inżynierskiej.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby wód podziemnych

§ 5. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego powinna zawierać:

- 1) opis dotychczas wykonanych badań geologicznych, hydrogeologicznych, hydrologicznych, geofizycznych i innych badań istotnych dla rozpoznania warunków hydrogeologicznych i sposobu ustalania zasobów wód podziemnych;
- 2) omówienie morfologii, hydrografii i warunków klimatycznych terenu przeprowadzonych prac;
- 3) omówienie zakresu i wyników badań wykonanych w celu ustalenia zasobów w stosunku do projektu prac geologicznych;
- 4) zestawienie wyników przeprowadzonej w terenie inwentaryzacji ujęć wód podziemnych z podaniem ich stanu technicznego, zasobów eksploatacyjnych, wydanych pozwoleń wodnoprawnych i wielkości poboru wód, a także dokonanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 5) zestawienie wyników inwentaryzacji i charakterystykę obszarów objętych ochroną, a zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych, oraz rzeczywiście i potencjalnych ognisk zanieczyszczeń wód podziemnych wraz z oceną stopnia ich oddziaływania na jakość tych wód;
- 6) analizę wyników pomiarów przepływów w rzekach w oparciu o obserwacje prowadzone w sieci państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz pomiarów dokonanych w tymczasowych przekrojach hydrometrycznych na potrzeby sporządzenia dokumentacji;
- 7) analizę wyników obserwacji stanów wód podziemnych i powierzchniowych oraz jakości tych wód na podstawie wyników badań monitoringowych;
- 8) opis budowy geologicznej, warunków hydrostrukturalnych krążenia wód podziemnych, charakteru granic obszaru bilansowego oraz jego związku z obszarami sąsiednimi, wskazanie stref zasilania i drenażu poziomów wodonośnych, charakterystykę kontaktów hydraulicznych poszczególnych poziomów wodonośnych oraz związków wód podziemnych z wodami powierzchniowymi;
- 9) ocenę parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych i utworów rozdzielających;
- 10) ocenę właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych, ocenę jakości tych wód oraz wydzielenie typów chemicznych wód;
- 11) opis przyjętego sposobu ustalania zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych uwzględniający konieczność przeprowadzenia obliczeń co najmniej dwoma niezależnymi metodami, w tym przy użyciu modelowania matematycznego;
- 12) opis przeprowadzonych badań modelowych, w tym:
 - a) omówienie przyjętego schematu warunków hydrogeologicznych i zastosowanych zasad schematyzacji,
 - b) charakterystykę i uzasadnienie przyjętych warunków brzegowych modelu i stanu hydrodynamicznego stanowiącego podstawę identyfikacji modelu,
 - c) opis algorytmu obliczeń i uzasadnienie wyboru programu obliczeniowego do badań modelowych,
 - d) opis metodyki identyfikacji modelu ze wskazaniem przyjętych kryteriów identyfikacji (tarowania),
 - e) analizę dokładności wytarowania modelu i otrzymanego bilansu krążenia wód wraz z tabelarycznym albo graficznym porównaniem zmierzonych w terenie i otrzymanych na modelu stanów zwierciadła wód podziemnych,
 - f) charakterystykę kryteriów przyjętych do ustalenia zasobów dyspozycyjnych, w tym ograniczeń dla dopuszczalnego przekształcenia pola hydrodynamicznego i bilansu krążenia wód podziemnych,
 - g) opis symulacji modelowych wykonanych do ustalenia zasobów dyspozycyjnych wraz z omówieniem otrzymanych bilansów krążenia wód podziemnych, w tym szczegółowo dla wybranego wariantu optymalnego zagospodarowania zasobów dyspozycyjnych,
 - h) ocenę wiarygodności wykonanego modelu i przeprowadzonych symulacji modelowych;
- 13) analizę porównawczą wyników obliczeń zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych otrzymanych przy użyciu różnych metod obliczeniowych;
- 14) analizę stanu środowiska i prognozę zmian jakości wód podziemnych wynikającą z oceny odporności na wpływy powodowane działalnością człowieka (oddziaływania antropogeniczne);
- 15) bilans wodno-gospodarczy i propozycje optymalnego sposobu zagospodarowania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych oraz monitorowania zmian ich ilości i jakości;
- 16) ustalenie wielkości zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych z uwzględnieniem rozdziału zasobów dyspozycyjnych obszaru bilansowego na jednostki bilansowe.
 2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
 - 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną siecią hydrograficzną, granicami obszarów dorzeczy, regionów wodnych i jednolitych części wód podziemnych, granicami zbiorników wód podziemnych i ich obszarów ochronnych (jeśli zostały wyznaczone), lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, linii przekrojów hydrogeologicznych, przekrojów pomiarowych na rzekach, punk-

- tów monitoringu i innych elementów istotnych dla metodyki ustalania zasobów dyspozycyjnych;
- 3) mapy hydrogeologiczno-tematyczne właściwe dla przyjętej metody ustalania zasobów dyspozycyjnych, w tym mapę hydroizohips wykonaną na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
 - 4) mapy wejściowe i wynikowe modelu matematycznego, w tym mapy hydroizohips stanu aktualnego i stanu prognozowanego dla maksymalnego wykorzystania zasobów dyspozycyjnych;
 - 5) mapę zasobów dyspozycyjnych obszaru bilansowego i jednostek bilansowych;
 - 6) mapę jakości, zagrożeń i ochrony wód podziemnych zawierającą lokalizację obiektów stanowiących rzeczywiste i potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, granice obszarów objętych ochroną, w tym zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych;
 - 7) przekroje hydrogeologiczne.

§ 6. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych niebędących kopalinami powinna zawierać:

- 1) ustalenie, na podstawie pomiarów przeprowadzonych w terenie, położenia otworów ujęcia w państwowym układzie współrzędnych i rzędnej terenu przy otworach;
- 2) omówienie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w wodę oraz zamierzeń zamawiającego w zakresie gospodarki wodnej;
- 3) omówienie zagospodarowania terenu oraz charakterystykę ujęć znajdujących się w sąsiedztwie dokumentowanego ujęcia;
- 4) omówienie zakresu i wyników badań wykonanych w celu ustalenia zasobów w stosunku do projektu prac geologicznych, w tym wyników próbnych pompowań;
- 5) opis morfologii i hydrografii terenu, pozycji stratygraficznej ujętego poziomu wodonośnego na tle budowy geologicznej oraz charakterystykę warunków hydrogeologicznych w świetle dotychczasowego i prognozowanego poboru wód podziemnych, w tym odniesienie do ustalonych zasobów dyspozycyjnych;
- 6) wyniki obliczeń parametrów hydrogeologicznych ujętego poziomu wodonośnego na podstawie wyników próbnych pompowań;
- 7) omówienie parametrów techniczno-eksploatacyjnych ujęcia, liczby otworów, ich rozmieszczenia, głębokości i sposobu ujmowania (zafiltrowania) utworów wodonośnych;
- 8) ustalenie zasobów eksploatacyjnych, depresji w otworach oraz depresji rejonowej i regionalnej, zasięgu oddziaływania ujęcia, bilansu jego zasilania, kierunków dopływu wód do ujęcia, granic jego obszaru zasilania i obszaru zasobowego;
- 9) charakterystykę oraz prognozę trwałości właściwości fizycznych, składu chemicznego i stanu bakteriologicznego wód podziemnych;

- 10) omówienie stanu środowiska wokół ujęcia wraz z oceną zagrożeń dla jakości ujmowanych wód podziemnych ze strony rozpoznanych ognisk zanieczyszczeń;
- 11) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej ujęcia i, w zależności od potrzeb, wskazanie jej proponowanych granic;
- 12) zalecenia racjonalnej eksploatacji ujęcia, w tym wskazania dla właściciela do prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów podczas jego eksploatacji oraz uzasadnienie do prowadzenia monitoringu osłonowego ujęcia.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesionym położeniem ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych w rejonie dokumentowanego ujęcia, linii przekrojów hydrogeologicznych, kierunków przepływu wód podziemnych, przebiegiem sieci hydrograficznej;
- 3) plan lub mapę hydrogeologiczno-sozologiczną na podkładzie topograficznym w skali nie mniejszej niż 1 : 25 000 z zaznaczoną lokalizacją dokumentowanego ujęcia i ujęć sąsiednich, granicami jego oddziaływania, granicami obszaru spływu i obszaru zasobowego, lokalizacją rozpoznanych ognisk zanieczyszczeń oraz proponowaną granicą strefy ochronnej;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) geodezyjny szkic wytyczenia lokalizacji otworów ujęcia;
- 6) wykresy wyników próbnego pompowania lub eksploatacji ujęcia;
- 7) zestawienie zbiorcze wyników wiercenia;
- 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i granulometrycznych;
- 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z ustalaniem zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

§ 7. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne źródła naturalnego powinna zawierać:

- 1) ustalenie, na podstawie pomiarów przeprowadzonych w terenie, położenia źródła w państwowym układzie współrzędnych i rzędnej wypływu wody ze źródła;
- 2) omówienie stanu środowiska i zagospodarowania terenu w rejonie źródła z uwzględnieniem zagrożeń dla jakości wody, wskazanie pozostałych źródeł i innych ujęć wód podziemnych w rejonie dokumentowanego źródła;
- 3) omówienie morfologii, hydrografii i warunków klimatycznych w rejonie źródła;
- 4) opis budowy geologicznej terenu oraz litologii i stratygrafii utworów, z których wypływa źródło;

- 5) omówienie warunków hydrogeologicznych kształtujących źródło, a zwłaszcza położenia i zasięgu obszaru zasilania, a także wpływu eksploatacji innych ujęć wód podziemnych na wydajność źródła;
- 6) ustalenie zasobów eksploatacyjnych z podaniem wydajności zmierzonej, zmienności jednorocznej i wieloletniej źródła, a jeżeli źródło stanowi początek ciekła zagospodarowanego przyrodniczo lub gospodarczo, także z uwzględnieniem odpływu nienaruszalnego;
- 7) charakterystykę oraz prognozę trwałości właściwości fizycznych, składu chemicznego i stanu bakteriologicznego wód podziemnych;
- 8) opis sposobu ujmowania wody ze źródła;
- 9) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej źródła i, w zależności od potrzeb, wskazanie jej proponowanych granic;
- 10) zalecenia racjonalnej eksploatacji źródła, w tym wskazania dla właściciela do prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów podczas jego eksploatacji oraz uzasadnienie do prowadzenia monitoringu osłonowego źródła.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę geologiczną i hydrogeologiczną terenu badań i terenów przyległych;
- 3) mapę dokumentacyjno-hydrogeologiczną na podkładzie topograficznym w skali nie mniejszej niż 1 : 25 000 z zaznaczeniem położenia źródła na tle sieci hydrograficznej, działów wodnych, miejsc poboru wód podziemnych oraz linii przekroju hydrogeologicznego i proponowanej granicy strefy ochronnej tego źródła;
- 4) schematyczny przekrój hydrogeologiczny;
- 5) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 6) wykresy stacjonarnych pomiarów wydajności źródła, temperatury i składników chemicznych wody z tego źródła w powiązaniu z wynikami obserwacji hydrogeologicznych i meteorologicznych.

§ 8. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia solanek, wód leczniczych i termalnych powinna zawierać:

- 1) ustalenie, na podstawie pomiarów przeprowadzonych w terenie, położenia otworów lub źródeł ujęcia w państwowym układzie współrzędnych i rzędnej terenu przy otworach lub przy źródłach;
- 2) omówienie stanu środowiska, zagospodarowania terenu oraz dotychczasowej eksploatacji wód podziemnych w rejonie dokumentowanego ujęcia z odniesieniem do ustalonych zasobów dyspozycyjnych;

- 3) omówienie zakresu i wyników badań wykonanych w celu ustalenia zasobów w stosunku do projektu prac geologicznych, w tym wyników próbnych pompowań;
- 4) omówienie morfologii i hydrografii terenu, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych kształtujących zasoby ujmowanego poziomu wodonośnego z ustaleniem wieku utworów wodonośnych i genezy wód;
- 5) opis kontaktów hydraulicznych między wodami o różnym typie chemicznym, warunków ich wzajemnej równowagi i czynników kształtujących właściwości fizyczno-chemiczne tych wód;
- 6) wyniki obliczeń parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych na podstawie wyników próbnych pompowań;
- 7) podanie liczby otworów lub źródeł ujęcia, ich rozmieszczenia, głębokości i sposobu ujmowania (zafiltrowania) utworów wodonośnych;
- 8) ustalenie zasobów eksploatacyjnych, depresji i zasięgu oddziaływania ujęcia, bilansu jego zasilania, ustalenie kierunków dopływu wód do ujęcia oraz granic obszaru zasilania i obszaru zasobowego ujęcia;
- 9) ocenę oraz prognozę trwałości właściwości fizycznych, w tym temperatury, składu chemicznego, a także stanu bakteriologicznego wód;
- 10) proponowane granice obszaru i terenu górniczego z uwzględnieniem warunków hydrodynamicznych;
- 11) zalecenia racjonalnej eksploatacji ujęcia, z uwzględnieniem zagadnień równowagi wodno-gazowej i warunków włączania wód wykorzystanych, wskazanie środków ochrony ujęcia przed zanieczyszczeniami, a także wskazówki dla właściciela ujęcia do prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów w trakcie jego eksploatacji, a w przypadku wód leczniczych również uzasadnienie do prowadzenia monitoringu osłonowego ujęcia.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczeniem położenia ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, linii przekrojów hydrogeologicznych, kierunków przepływu wód podziemnych;
- 3) plan lub mapę hydrogeologiczną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną lokalizacją dokumentowanego ujęcia, granicami obszaru spływu, granicami oddziaływania i granicami obszaru zasobowego, a także proponowanymi granicami obszaru i terenu górniczego;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) geodezyjny szkic wytyczenia lokalizacji otworów lub źródeł ujęcia wraz z ich przedstawieniem na mapie w skali nie mniejszej niż 1 : 1 000;

- 6) wykresy wyników próbnego pompowania lub eksploatacji ujęcia z uwzględnieniem temperatury wody i jej składników chemicznych;
- 7) zbiorcze zestawienie wyników wiercenia;
- 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z ustalaniem zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne

§ 9. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem odwodnień do wydobywania kopaliny ze złóż w podziemnych lub w odkrywkowych zakładach górniczych powinna zawierać:

- 1) omówienie zagospodarowania terenu i stanu środowiska w rejonie zakładu górniczego wraz z charakterystyką ujęć wód podziemnych;
- 2) opis morfologii i hydrografii terenu z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych;
- 4) opis budowy geologicznej ze szczególnym uwzględnieniem warunków geologicznych występowania złoża i jego charakterystykę na podstawie zatwierdzonych lub przyjętych dokumentacji;
- 5) opis warunków hydrogeologicznych obszaru złoża i jego otoczenia, z uwzględnieniem ilości i miąższości poziomów wodonośnych, ich parametrów hydrogeologicznych, kontaktów hydraulicznych i warunków zasilania oraz właściwości fizyczno-chemicznych wód w poszczególnych poziomach;
- 6) wskazanie przewidywanych głębokości eksploatacji złoża;
- 7) podanie przewidywanej ilości i właściwości fizyczno-chemicznych wód dopływających do wyrobisk przy uwzględnieniu planowanych głębokości eksploatacji złoża wraz ze wskazaniem sposobu odwadniania złoża;
- 8) wskazanie wymaganej rzędnej obniżonego zwierciadła wód podziemnych odwadnianego poziomu wodonośnego, wielkości depresji rejonowej, czasu trwania odwodnienia, jego wydajności i zmienności;
- 9) wskazanie zasięgu oddziaływania projektowanego odwodnienia złoża wraz z oceną przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych oraz prognozę skutków tych zmian dla środowiska, a zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód;
- 10) zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów prac odwodnieniowych lub zaniechania eksploatacji złoża poniżej poziomu zwierciadła wody podziemnej, jeżeli w wyniku odwodnienia będą prognozowane szkody w środowisku;
- 11) zalecenia wykonania dalszych badań hydrogeologicznych związanych z odwadnianiem złoża wraz ze wskazówkami dotyczącymi prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów wód podziemnych;
- 12) wyniki analizy możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia na potrzeby zaopatrzenia w wodę zakładu górniczego, ludności lub gospodarki, w tym na obszarach, na których wystąpiły szkody wyrządzone ruchem zakładu górniczego;
- 13) opis sposobu i miejsca odprowadzania niewykorzystanych wód pochodzących z odwodnienia.
 2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
 - 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną granicą udokumentowania złoża i granicami obszaru i terenu górniczego, lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, liniami przekrojów hydrogeologicznych, przebiegiem sieci hydrograficznej;
 - 3) mapę hydrogeologiczną zawierającą parametry hydrogeologiczne poszczególnych poziomów wodonośnych oraz hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
 - 4) mapy wyrobisk górniczych określające granice zasięgu odwodnienia wyrobisk, przepływy wód w wyrobiskach górniczych oraz kontakty hydrauliczne z sąsiednimi zakładami górniczymi;
 - 5) przekroje hydrogeologiczne;
 - 6) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;
 - 7) zestawienia zbiorcze wyników wiercenia;
 - 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
 - 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 10. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z włączaniem wód do górotworu powinna zawierać:

- 1) opis zamierzeń w zakresie wykorzystania górotworu do włączania wód, z podaniem okresu realizacji inwestycji, rodzaju wód przewidzianych do włączania, ich ilości i pochodzenia oraz planowanego czasu włączania;
- 2) omówienie morfologii, zagospodarowania terenu i stanu środowiska w rejonie planowanego włączania wraz z charakterystyką ujęć wód podziemnych;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych;
- 4) charakterystykę budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, a zwłaszcza zasięgu struktury geologicznej objętej włączaniem wód, głębokości, miąższości i pojemności warstwy chłonnej, jej parametrów hydrogeologicznych, kierunków przepływu wód podziemnych oraz stopnia szczelności nadkładu, a

także ocenę parametrów hydrogeologicznych skał ograniczających warstwę chłonną;

- 5) charakterystykę wodochłonności górotworu na podstawie wyników próbnego wtlaczania wód;
- 6) ustalenie ilości wód możliwych do wtlaczania do rozpoznawanej struktury geologicznej oraz technicznych warunków wtlaczania wód;
- 7) opis właściwości fizyczno-chemicznych, w tym temperatury, wód w warstwie chłonnej oraz wód wtlaczanych;
- 8) prognozę zmian warunków hydrogeologicznych na skutek wtlaczania wód z uwzględnieniem wpływu na użytkowe poziomy wodonośne, wraz z uzasadnieniem potrzeby prowadzenia obserwacji i pomiarów wód podziemnych;
- 9) prognozę zagrożeń środowiska spowodowanych wtlaczaniem wód, a zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z lokalizacją miejsca wtlaczania wód do górotworu, zasięgiem struktury objętej wtlaczaniem, liniami przekrojów hydrogeologicznych, lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych;
- 3) mapy geologiczne i hydrogeologiczne właściwe dla określenia warunków wtlaczania wód, w tym mapy hydroizohips poziomów wodonośnych istotnych ze względu na wtlaczanie wód do górotworu;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;
- 6) zestawienia zbiorcze wyników wiercenia;
- 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 11. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;
- 2) omówienie rodzaju i głębokości posadowienia projektowanego obiektu;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych;
- 4) opis morfologii i hydrografii terenu z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
- 5) omówienie zagospodarowania terenu i stanu środowiska w rejonie prognozowanego wpływu odwodnienia wraz z charakterystyką ujęć wód podziemnych;

6) opis budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych obszaru prognozowanego wpływu odwodnienia, w tym wielkości zasilania poziomu wodonośnego przewidzianego do odwodnienia, ustalenie jego parametrów hydrogeologicznych na podstawie wyników próbnych pompowań, kontaktów hydraulicznych z innymi poziomami wodonośnymi, związków z wodami powierzchniowymi, omówienie właściwości fizyczno-chemicznych wód;

7) podanie przewidywanej ilości wód z przewidzianego do odwodnienia poziomu wodonośnego wraz ze wskazaniem wymaganej rzędnej obniżonego poziomu zwierciadła wody, wielkości depresji rejonowej i czasu trwania odwodnienia;

8) wskazanie zasięgu oddziaływania projektowanego odwodnienia wraz z oceną przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych oraz prognozę skutków tych zmian dla środowiska, a zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód;

9) zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów prac odwodnieniowych lub zaniechania tych prac, jeżeli w wyniku odwodnienia będą prognozowane szkody w środowisku;

10) zalecenia dotyczące prowadzenia obserwacji i pomiarów wód podziemnych;

11) ocenę możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia oraz sposobu i miejsca odprowadzenia wód niewykorzystanych.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, liniami przekrojów hydrogeologicznych, przebiegiem sieci hydrograficznej;
- 3) mapę hydrogeologiczną przewidzianego do odwodnienia poziomu wodonośnego z naniesionym przewidywanym zasięgiem odwodnienia oraz hydroizohipsami wykreślonymi na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;
- 6) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
- 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych;
- 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 12. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, w tym składowaniem odpadów na powierzchni, powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;

- 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji;
 - 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych;
 - 4) opis sposobu użytkowania terenu w sąsiedztwie projektowanej inwestycji, wskazanie obszarów objętych ochroną, omówienie warunków zaopatrzenia w wodę, lokalizacji ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych;
 - 5) omówienie morfologii terenu oraz sieci hydrograficznej w rejonie projektowanej inwestycji;
 - 6) omówienie budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, a zwłaszcza głębokości do pierwszego poziomu wodonośnego, liczby poziomów wodonośnych, miąższości i przepuszczalności nadkładu, więzi hydraulicznej z wodami powierzchniowymi, kierunków i prędkości przepływu wód podziemnych, wielkości sezonowych wahań położenia zwierciadła wód podziemnych;
 - 7) charakterystykę parametrów hydrogeologicznych na podstawie badań przeprowadzonych w wykonanych otworach badawczych;
 - 8) charakterystykę właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych na podstawie wykonanych analiz wód oraz prognozę ich zmian pod wpływem oddziaływania projektowanej inwestycji;
 - 9) omówienie rodzaju, charakteru i stopnia zagrożeń na etapie realizacji inwestycji, użytkowania i likwidacji obiektu oraz w przypadku awarii, ze wskazaniem możliwości zanieczyszczenia gruntów i wód podziemnych oraz, w razie potrzeby, czasu i zasięgu migracji potencjalnych zanieczyszczeń;
 - 10) wskazania i zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów inwestycji lub wprowadzenia technologii i innych rozwiązań eliminujących nadmierny wpływ na środowisko;
 - 11) wskazania dla zabezpieczenia przed oddziaływaniem obiektu na środowisko w procesie jego likwidacji;
 - 12) zalecenia do prowadzenia monitoringu jakości wód podziemnych.
2. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem składowania odpadów na powierzchni poza wymaganiami, o których mowa w ust.1, powinna zawierać:
- 1) charakterystykę rodzaju i ilości przewidzianych do składowania odpadów, z podaniem grupy odpadów;
 - 2) podanie przewidywanej objętości, właściwości fizycznych i składu chemicznego wód odciekowych z planowanego składowiska odpadów;
 - 3) omówienie wyników badań pojemności sorpcyjnej gruntu oraz wyników badań geofizycznych, a zwłaszcza badań elektrooporowych lub sejsmicznych, wykonanych na obszarze planowanego składowiska odpadów i w jego otoczeniu dla rozpoznania budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych terenu, a w przypadku składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne także wyników:
 - a) wierceń co najmniej 5 otworów badawczych o głębokości wystarczającej do rozpoznania pierwszego poziomu wodonośnego i warstwy izolującej (minimalna liczba otworów rdzeniowanych powinna wynosić jeden otwór na jeden hektar badanego terenu),
 - b) analizy uziarnienia oraz laboratoryjnego oznaczenia współczynnika filtracji próbek gruntu pobranych z każdej warstwy stanowiącej wydzielenie litologiczne,
 - c) polowych pomiarów współczynnika filtracji przeprowadzonych w każdym z wykonanych otworów badawczych;
 - 4) zalecenia do prowadzenia w zakresie wód podziemnych monitoringu składowiska odpadów niebezpiecznych lub składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w fazie przedekspluatacyjnej wraz z ogólnymi wskazówkami dla prowadzenia tego monitoringu w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej;
 - 5) wskazania dotyczące prowadzenia prac rekultywacyjnych związanych z zamknięciem składowiska odpadów lub jego części.
3. Wymagań, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a, b i c oraz pkt 4, nie stosuje się w przypadku projektowanego składowania odpadów niebezpiecznych pochodzących z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, oznaczonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206) kodami: 170601* Materiały izolacyjne zawierające azbest i 170605* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.
4. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1 i 2, powinna zawierać:
- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesioną lokalizacją terenu inwestycji, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów badawczych, sieci monitoringu wód, linii przekrojów hydrogeologicznych, cieków wodnych i zbiorników powierzchniowych, granic obszarów i terenów górniczych oraz granic obszarów objętych ochroną i terenów ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych;
 - 3) mapę hydrogeologiczną poziomu wodonośnego istotnego ze względu na zagrożenie jakości wód podziemnych, zawierającą zwłaszcza hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
 - 4) przekroje hydrogeologiczne;
 - 5) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;
 - 6) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
 - 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
 - 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 13.1. Część opisowa dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne w związku z bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, powinna zawierać:

- 1) opis zamierzeń w zakresie wykorzystania górotworu do magazynowania substancji lub składowania odpadów, z omówieniem lokalizacji oraz rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji, rodzaju, ilości i właściwości substancji przewidzianych do magazynowania lub przewidzianych do składowania odpadów wraz z podaniem grupy odpadów;
 - 2) ocenę możliwości wykonania inwestycji z charakterystyką zagrożeń na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji oraz w przypadku awarii;
 - 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych, a w przypadku składowania odpadów także wnioski wynikające z prowadzenia monitoringu przedeksploatacyjnego;
 - 4) opis stanu środowiska oraz sposobu użytkowania terenu w sąsiedztwie projektowanej inwestycji;
 - 5) omówienie morfologii terenu oraz sieci hydrograficznej z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
 - 6) omówienie budowy geologicznej ze szczególnym uwzględnieniem formacji geologicznej, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów, jej miąższości i rozciągłości oraz warunków izolacji od otaczającego górotworu;
 - 7) opis procesów krasowych i sufozyjnych w rejonie projektowanej inwestycji, a także zjawisk erozji wgłębnej lub denudacji;
 - 8) omówienie warunków hydrogeologicznych z uwzględnieniem liczby poziomów wodonośnych, ich wzajemnych kontaktów hydraulicznych oraz więzi z wodami powierzchniowymi, kierunków i prędkości przepływu wód podziemnych, a także miąższości i przepuszczalności nadkładu;
 - 9) charakterystykę parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych i warstw izolujących, zwłaszcza zaś formacji geologicznej, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów i przydatności tej formacji do pełnienia roli naturalnej bariery geologicznej dla migracji substancji niebezpiecznych zawartych w tych substancjach lub odpadach wraz z podaniem, w razie potrzeby, możliwości jej uszczelnienia;
 - 10) charakterystykę właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych na podstawie wykonanych analiz wód, a przypadku podziemnego składowania odpadów — także wyników monitoringu przedeksploatacyjnego;
 - 11) podanie przewidywanej ilości wód dopływających do komór lub wyrobisk przeznaczonych do podziemnego magazynowania substancji lub składowania odpadów wraz ze wskazaniem wymaganej rzędnej obniżonego zwierciadła wód podziemnych poziomu wodonośnego wymagającego odwodnienia, wielkości depresji rejonowej, zasięgu oddziaływania odwodnienia, jego czasu trwania oraz wydajności i zmienności;
 - 12) omówienie przewidywanych zmian właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych pod wpływem oddziaływania projektowanej inwestycji wraz z podaniem możliwości, a w razie potrzeby — także czasu i zasięgu, migracji substancji niebezpiecznych zawartych w substancjach przewidzianych do magazynowania lub w odpadach przewidzianych do składowania;
 - 13) podanie zasięgu i granic przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami magazynowania substancji lub składowania odpadów, w tym zwłaszcza z punktu widzenia migracji substancji niebezpiecznych zawartych w substancjach przewidzianych do magazynowania lub w odpadach przewidzianych do składowania oraz ze względu na projektowane odwodnienie;
 - 14) omówienie wpływu przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych na stan środowiska, zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód;
 - 15) wskazania i zalecenia dotyczące konieczności wprowadzenia technologii i innych rozwiązań minimalizujących wpływ magazynowania substancji lub składowania odpadów na środowisko wraz z propozycjami zabezpieczeń na etapie likwidacji (zamknięcia);
 - 16) ocenę możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia oraz sposobu i miejsca odprowadzania wód niewykorzystanych;
 - 17) zalecenia wykonania dalszych badań hydrogeologicznych związanych z projektowanym magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów w górotworze wraz ze wskazówkami dotyczącymi prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów wód podziemnych, a w przypadku podziemnego składowania odpadów — także z zaleceniami, co do zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu w fazie eksploatacyjnej i, w razie potrzeby, wstępny zaleceniami dla fazy poeksploatacyjnej.
2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesioną lokalizacją terenu inwestycji, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów badawczych (w przypadku składowania odpadów także otworów obserwacyjnych i innych punktów pomiarowych monitoringu przedeksploatacyjnego), linii przekrojów hydrogeologicznych, cieków wodnych i zbiorników powierzchniowych, granic obszarów i terenów górniczych, punktów sieci monitoringu wód, granic terenów ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, granic zbiorników wód podziemnych obszarów ochronnych (jeśli zostały wyznaczone), a także proponowanych granic przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami magazynowania substancji lub składowania odpadów;
 - 3) mapy geologiczne i hydrogeologiczne właściwe dla określenia warunków magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym mapy hydroizohips odwadnianego poziomu wodonośnego i poziomów wodonośnych istotnych ze względu na zagrożenie jakości wód podziemnych, zawierające

zwłaszcza hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;

- 4) mapę wyrobisk górniczych z naniesionymi granicami przestrzeni, w której przewiduje się magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, oraz położeniem innych wyrobisk, a także przedstawionymi przepływami wód pomiędzy tymi wyrobiskami;
- 5) przekroje hydrogeologiczne;
- 6) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;
- 7) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
- 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 14. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych powinna zawierać:

- 1) opis dotychczas wykonanych badań geologicznych, hydrogeologicznych, hydrologicznych, geofizycznych i innych badań istotnych dla rozpoznania warunków hydrogeologicznych oraz ustalenia granic zbiornika i proponowanych granic obszaru ochronnego;
- 2) omówienie morfologii, hydrografii i warunków klimatycznych obszaru badań;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych;
- 4) zestawienie wyników przeprowadzonej w terenie inwentaryzacji ujęć wód podziemnych z podaniem ich stanu technicznego, zasobów eksploatacyjnych, pozwoleń wodnoprawnych i wielkości poboru, a także dokonanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 5) zestawienie wyników inwentaryzacji obiektów stanowiących rzeczywiste i potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych;
- 6) analizę wyników obserwacji stanów wód podziemnych i powierzchniowych oraz jakości tych wód na podstawie wyników badań monitoringowych;
- 7) opis budowy geologicznej i warunków hydrostrukturalnych krążenia wód podziemnych, wskazanie stref zasilania i drenażu, kierunków i prędkości przepływów wód podziemnych, kontaktów hydraulicznych poszczególnych poziomów wodonośnych oraz związków wód podziemnych z wodami powierzchniowymi;
- 8) ocenę parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych, utworów je rozdzielających oraz nadkładu, w tym strefy aeracji;
- 9) ocenę właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych wraz z prognozą ich zmian na skutek możliwych oddziaływań antropogenicznych, a także charakterystykę jakości tych wód;

- 10) oszacowanie wielkości zasobów odnawialnych oraz zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych zbiornika z podaniem zastosowanej metodyki obliczeń zasobów;
- 11) ocenę potencjalnego zagrożenia wód podziemnych zbiornika na podstawie litologii, miąższości, porowatości, przewodności, własności absorpcyjnych nadkładu zbiornika oraz lokalizacji ognisk zanieczyszczeń, a także obliczeń czasu migracji zanieczyszczeń;
- 12) omówienie ustanowionych w obrębie zbiornika obszarów objętych ochroną, a zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych;
- 13) ustalenie granic zbiornika oraz proponowanych granic obszaru ochronnego;
- 14) charakterystykę przestrzennego zagospodarowania zbiornika i obszaru ochronnego wraz ze wskazaniem ognisk zanieczyszczeń i oceną ich oddziaływania na wody podziemne;
- 15) wykaz ustanowionych w obszarze zbiornika stref ochronnych ujęć wód podziemnych obejmujących tereny ochrony pośredniej wraz z podaniem obowiązujących w nich zakazów, nakazów i ograniczeń;
- 16) koncepcję ochrony zbiornika i propozycje dotyczące nakazów, zakazów i ograniczeń w użytkowaniu terenu;
- 17) ocenę znaczenia zbiornika dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz zalecenia do prowadzenia monitoringu ilości i jakości wód podziemnych.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną siecią hydrograficzną, granicami obszarów dorzeczy i regionów wodnych, granicami jednolitych części wód podziemnych, granicami zbiornika i proponowanymi granicami obszaru ochronnego, lokalizacją, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów monitoringu, granicami terenów ochrony pośredniej ustanowionych stref ochronnych ujęć, liniami przekrojów hydrogeologicznych, oraz pozostałymi elementami istotnymi dla ustalania zasad ochrony zbiornika;
- 3) mapy hydrogeologiczno-tematyczne ilustrujące metodykę ustalenia proponowanych granic obszaru ochronnego zbiornika, w tym mapę hydroizohips wykonaną na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody, mapę jakości wód podziemnych, mapę naturalnej odporności użytkowych poziomów wodonośnych na zanieczyszczenia;
- 4) mapę zagrożeń i wskazań hydrogeologicznych dla zagospodarowania obszaru ochronnego zbiornika z przedstawieniem granic zbiornika i proponowanych granic jego obszaru ochronnego, lokalizacją obiektów i planowanych przedsięwzięć stanowiących rzeczywiste i potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, granicami ustanowionych obszarów objętych ochroną,

a zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych;

5) przekroje hydrogeologiczne.

§ 15. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych podziemnych lub odkrywkowych powinna zawierać:

- 1) omówienie przebiegu dotychczasowego odwadniania zakładu górniczego;
 - 2) opis morfologii i hydrografii terenu z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
 - 3) opis budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych w zasięgu wpływu odwadniania zakładu górniczego;
 - 4) opis naturalnych i sztucznych połączeń hydraulicznych pomiędzy sąsiadującymi zakładami górniczymi;
 - 5) udokumentowaną ocenę ilości i właściwości fizyczno-chemicznych wód dopływających do poszczególnych poziomów zakładu górniczego oraz wód odprowadzanych, pochodzących z odwodnienia;
 - 6) opis sposobu odwadniania i odprowadzania wód pochodzących z odwodnienia;
 - 7) ocenę zasięgu oddziaływania prowadzonego odwodnienia zakładu górniczego;
 - 8) harmonogram zaprzestania odwadniania;
 - 9) projektowaną rzędną dynamicznego zwierciadła wody po zmianie poziomu odwadniania oraz projektowaną wydajność dalszego odwadniania;
 - 10) ocenę przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych w zakładzie górniczym i w jego otoczeniu w wyniku zaprzestania lub zmiany poziomu odwadniania oraz prognozę skutków tych zmian dla zakładu górniczego i środowiska, a zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód ze wskazaniem obszarów możliwych podtopień;
 - 11) zalecenia wykonania dalszych badań hydrogeologicznych związanych z zaprzestaniem lub zmianą poziomu odwadniania złoża wraz ze wskazówkami dotyczącymi prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów wód podziemnych;
 - 12) propozycje zagospodarowania terenów przekształconych w wyniku zmian odwadniania;
 - 13) ocenę możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia oraz sposobu i miejsca odprowadzenia wód niewykorzystanych.
2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną lokalizacją zakładu górniczego, granicami obszaru i terenu górniczego, położeniem ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, liniami prze-

krojów hydrogeologicznych oraz zasięgiem oddziaływania odwodnienia;

3) mapę wyrobisk górniczych z naniesionymi aktualnymi i projektowanymi zbiornikami wodnymi;

4) przekroje hydrogeologiczne;

5) mapy hydroizohips odwadnianych poziomów wodonośnych z okresu odwadniania i po jego zaprzestaniu lub zmianie poziomu odwadniania;

6) mapę naturalnych i sztucznych połączeń hydraulicznych z sąsiednimi zakładami górniczymi z podaniem rzędnych przelewów oraz kierunków przepływów wód;

7) wykresy, wydruki i tabele zawierające wyniki pomiarów dopływów i analiz wody z okresu co najmniej pięciu lat;

8) mapę sytuacyjno-wysokościową z prognozowanymi rejonami zalewisk i podtopień oraz terenami, na których wystąpią zmiany warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

§ 16. 1. Mapy stanowiące część graficzną dokumentacji hydrogeologicznej, o której mowa w §5–15, sporządza się w skali dostosowanej do powierzchni terenu objętego rozpoznaniem hydrogeologicznym, stopnia jego rozpoznania i złożoności prezentowanych na mapie treści.

2. Treść topograficzną mapy dokumentacyjnej przedstawia się w stopniu szczegółowości właściwym dla map topograficznych w skali nie mniejszej niż 1 : 50 000.

Rozdział 4

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji geologiczno-inżynierskiej

§ 17. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej powinna zawierać:

- 1) informacje ogólne o dokumentowanym terenie, dotyczące zagospodarowania powierzchni, infrastruktury podziemnej i stosunków własnościowych;
- 2) informacje o wymaganiach techniczno-budowlanych i kategorii geotechnicznej obiektu budowlanego;
- 3) opis położenia geograficznego;
- 4) opis budowy geologicznej, z uwzględnieniem tektoniki, krasu, litologii i genezy warstw oraz procesów geodynamicznych, a zwłaszcza wietrzenia, deformacji filtracyjnych, pęcznienia, osiadania zapadowego, procesów antropogenicznych;
- 5) opis właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów;
- 6) opis warunków hydrogeologicznych;
- 7) ocenę warunków geologiczno-inżynierskich wraz z prognozą wpływu inwestycji na środowisko;
- 8) oszacowanie zasobów złóż kopalin, jeżeli mają być wykorzystane przy wykonaniu inwestycji.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) plan sytuacyjny w skali od 1 : 500 do 1 : 2 000 oraz mapę przeglądową z lokalizacją dokumentowanego terenu;

- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym, z naniesioną lokalizacją dokumentowanego terenu, liniami przekrojów i punktów badawczych;
- 3) mapę geologiczno-inżynierską; mapy nie sporządza się do dokumentacji dla pojedynczych niewielkich obiektów budowlanych;
- 4) tabelaryczne zestawienie właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów i fizyczno-chemicznych wody podziemnej oraz wykresy uziarnienia, badań wytrzymałościowych, sondowań;
- 5) przekroje geologiczno-inżynierskie;
- 6) profile otworów wiertniczych i plany wyrobisk.

§ 18. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) informacje o stanie zagospodarowania terenu i dane o stanie technicznym istniejących obiektów;
- 2) charakterystykę techniczną projektowanego zespołu obiektów lub całego zadania inwestycyjnego z uwzględnieniem alternatywnych rozwiązań zagospodarowania terenu;
- 3) wydzielenie terenów, na których lokalizacja przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymagałaby zastosowania dodatkowych zabezpieczeń;
- 4) charakterystykę zjawisk i procesów geologicznych, hydrogeologicznych lub pokrewnych występujących w terenie;
- 5) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzenia dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) z uwzględnieniem gruntów antropogenicznych;
- 6) opis użytkowania wód podziemnych i ich ochrony;
- 7) ustalenie warunków geologiczno-inżynierskich rekultywacji i zagospodarowania obszarów zmienionych działalnością człowieka, w tym wyrobisk poeksploatacyjnych i składowisk odpadów;
- 8) ocenę stanu środowiska i jego zmian w wyniku oddziaływania istniejących obiektów budowlanych oraz dla inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 9) charakterystykę geologiczno-inżynierską terenu uwzględniającą jego przydatność do wykonania projektowanych obiektów budowlanych oraz dla różnych form zagospodarowania.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę dokumentacyjną z oznaczeniem lokalizacji projektowanych inwestycji;
- 2) mapę terenów zdegradowanych ze wskazaniem zakresu ograniczeń w użytkowaniu terenu, wraz z koncepcją ich sanacji;
- 3) mapę przydatności poszczególnych części terenu dla lokalizacji różnych obiektów budowlanych;

- 4) mapę terenów potencjalnie zagrożonych migracją zanieczyszczeń;
- 5) pozostałe mapy tematyczne w dostosowaniu do specyfiki dokumentowanego terenu.

§ 19. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, z zastrzeżeniem § 20 i 21, poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) charakterystykę projektowanego obiektu, zwłaszcza wymiary, przewidywane obciążenia, głębokość posadowienia;
- 2) założenia technologiczne i konstrukcyjno-budowlane projektowanego obiektu budowlanego;
- 3) model budowy geologicznej rejonu projektowanego obiektu budowlanego;
- 4) ocenę zakresu badań terenowych i laboratoryjnych wykonanych dla ustalenia warunków geologiczno-inżynierskich z uwzględnieniem kategorii geotechnicznej obiektu budowlanego;
- 5) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzenia dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;
- 6) ustalenie położenia pierwszego poziomu wód podziemnych, amplitudy wahań i położenia maksymalnego poziomu zwierciadła wody podziemnej;
- 7) charakterystykę agresywności wód podziemnych w stosunku do materiałów konstrukcyjnych;
- 8) ocenę stanu istniejących obiektów budowlanych;
- 9) wyniki geologiczno-inżynierskich prac kartograficznych umożliwiających sporządzenie mapy warunków geologiczno-inżynierskich;
- 10) dokumentację wyrobisk badawczych i obserwacji terenowych;
- 11) opis zjawisk i procesów geodynamicznych i antropogenicznych występujących na dokumentowanym terenie i w jego sąsiedztwie wraz z oceną wielkości ich wpływu dla projektowanych obiektów budowlanych;
- 12) prognozę zmian warunków geologiczno-inżynierskich, mogących wystąpić podczas wykonywania, użytkowania i rozbiórki obiektu budowlanego;
- 13) wskazania dotyczące sposobów racjonalnego posadowienia projektowanych obiektów;
- 14) ocenę warunków geologiczno-inżynierskich na obszarach objętych działalnością górniczą;
- 15) wskazania dotyczące sposobów posadowienia fundamentów obiektów budowlanych w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 16) dane umożliwiające wybór metody wzmocnienia podłoża gruntowego;
- 17) zalecenia do prowadzenia monitoringu obiektów budowlanych z uwzględnieniem ich kategorii geotechnicznej.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę głębokości występowania i miąższości gruntów słabonośnych;
- 2) mapę miąższości gruntów antropogenicznych;
- 3) mapę głębokości do pierwszego zwierciadła wód podziemnych;
- 4) mapę warunków budowlanych uwzględniającą nośność gruntów i głębokość występowania wód podziemnych;
- 5) mapę poziomów wodonośnych z zaznaczeniem głębokości ich występowania oraz miąższości;
- 6) mapę stropu utworów nieprzepuszczalnych i ich miąższości;
- 7) mapy przepuszczalności gruntów na różnych głębokościach;
- 8) mapę osadów na głębokości jednego metra lub na wskazanych głębokościach poniżej dna morskiego;
- 9) mapę procesów geodynamicznych, występujących w pobliżu projektowanych obiektów budowlanych;
- 10) mapę głębokości podłoża nośnego.

§ 20. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budownictwa wodnego poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) ustalone przez jednostkę projektującą budowlę hydrotechniczną (zbiornik wodny, jaz, śluza) wymagania budowlane i techniczne, a zwłaszcza dotyczące czynników mających istotne znaczenie dla zakresu badań, takich jak głębokość posadowienia obiektu oraz ochrony środowiska;
- 2) charakterystykę typu zbiornika wodnego (zanurzony, półzawieszony, zawieszony i podniesiony);
- 3) charakterystykę warunków hydrograficznych i hydrogeologicznych terenu;
- 4) obserwacje wahań położenia zwierciadła wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego w rejonie projektowanego zbiornika wodnego w okresie co najmniej jednego roku hydrologicznego trwającego od dnia 1 listopada do dnia 31 października;
- 5) opis budowy geologicznej terenu z uwzględnieniem wyników pomiarów geofizycznych;
- 6) wyniki badań i pomiarów hydrogeologicznych, w tym:
 - a) wartości współczynnika filtracji określone na podstawie badań laboratoryjnych,
 - b) obserwacje i pomiary prędkości dopływu wody podziemnej do otworu badawczego,
 - c) polowych badań wodochłonności warstw,
 - d) polowych badań szczelności górotworu,
 - e) próbnych pompowań w hydrowęźle;
- 7) opis warunków hydrogeologicznych w rejonie projektowanego zbiornika wodnego uwzględniający charakterystykę poziomów wodonośnych, a zwłaszcza poziomu pierwszego, z podaniem wahań położenia

zwierciadła wód podziemnych i maksymalnego poziomu tego zwierciadła oraz stopnia agresywności tych wód;

- 8) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzenia dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;
- 9) prognozę zmian warunków terenowych, gruntowych i wodnych w czasie wykonywania i użytkowania obiektu;
- 10) wskazania dotyczące sposobów racjonalnego posadowienia projektowanego obiektu lub jego części;
- 11) opis zjawisk i procesów geodynamicznych i antropogenicznych występujących na dokumentowanym terenie i w jego sąsiedztwie wraz z oceną wielkości ich wpływu na projektowaną inwestycję;
- 12) ocenę podatności gruntów na abrazję i inne przekształcenia naturalne lub sztuczne w strefie brzegowej projektowanego zbiornika wodnego;
- 13) ocenę możliwości wykonania przesłony iłowej z podaniem trudności przy jej formowaniu;
- 14) prognoza stateczności zboczy zbiornika wodnego po jego napełnieniu;
- 15) zalecenia dotyczące monitoringu obiektów hydrotechnicznych oraz wpływu zbiornika wodnego na otoczenie;
- 16) prognozę wzajemnego oddziaływania środowiska geologicznego i obiektów hydrotechnicznych;
- 17) ustalanie przydatności gruntów naturalnych i antropogenicznych jako materiału budowlanego do wykonania zapory czołowej i bocznej oraz wałów przeciwpowodziowych;
- 18) analizę stanu środowiska z oceną odporności na oddziaływania antropogeniczne.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę głębokości do pierwszego zwierciadła wód podziemnych z zaznaczeniem kierunku przepływu;
- 2) mapę stropu utworów nieprzepuszczalnych i ich miąższości;
- 3) mapy przepuszczalności gruntów na różnych głębokościach;
- 4) mapę występowania na obszarze czaszy zbiornika wodnego złóż kopalin, w tym torfów.

§ 21. 1. Część tekstowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych inwestycji liniowych poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) opis wykonanych badań dla inwestycji lub etapu ustalonego w projekcie prac geologicznych, w nawiązaniu do etapu projektowania obiektu budownictwa liniowego i niwelety trasy;

- 2) charakterystykę dokumentowanego terenu obejmującą:
 - a) opis środowiska geologicznego,
 - b) analizę istniejących wyników badań geologiczno-inżynierskich,
 - c) stan zagospodarowania terenu i istniejących obiektów,
 - d) wskazanie terenów mało przydatnych do projektowanej inwestycji;
 - 3) dane umożliwiające wariantowe rozwiązanie przebiegu trasy projektowanego obiektu;
 - 4) przedstawienie występujących na trasie projektowanego obiektu zjawisk i procesów geodynamicznych, powierzchniowych ruchów masowych ziemi, deformacji filtracyjnych i przekształceń antropogenicznych;
 - 5) opis warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych, w tym poziomów wodonośnych, dynamiki wód i kontaktów hydraulicznych między nimi;
 - 6) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzania dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;
 - 7) określenie kierunków rekultywacji i zagospodarowania obszarów zmienionych działalnością człowieka, występujących na trasie projektowanego obiektu;
 - 8) zalecenia dotyczące prowadzenia monitoringu nasypów, wykopów i kanałów oraz obiektów mostowych, z uwzględnieniem ich kategorii geotechnicznej;
 - 9) ocenę przebiegu trasy projektowanego obiektu ze względu na zagrożenia, zwłaszcza związane z podziemną eksploatacją i właściwościami filtracyjnymi gruntów;
 - 10) informację o lokalizacji i zasobach złóż kopalin oraz ich jakości, które mogą być wykorzystane przy wykonywaniu projektowanego obiektu;
 - 11) podanie przydatności gruntów z wykopów do budowy nasypów.
 2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:
 - 1) przekroje geologiczno-inżynierskie, z naniesioną niweletą trasy projektowanego obiektu;
 - 2) mapę rejonizacji procesów geodynamicznych;
 - 3) mapę miąższości gruntów słabonośnych;
 - 4) mapę geologiczno-inżynierską obejmującą strefę wzdłuż trasy projektowanego obiektu, o szerokości uzależnionej od stwierdzonych warunków geologicznych i przewidywanego oddziaływania na środowisko;
 - 5) mapę zawierającą charakterystykę geologiczno-inżynierską terenu związaną z potrzebami inwestycji.
- § 22. 1. Część tekstowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla bezzbiornikowego magazynowania substancji i składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:
- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;
 - 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji, rodzaj i ilość przewidzianych do magazynowania substancji i składowania odpadów z podaniem grupy odpadów;
 - 3) ocenę możliwości wykonania inwestycji z charakterystyką zagrożeń na etapie eksploatacji i w przypadku awarii w wyrobiskach górniczych;
 - 4) opis budowy geologicznej z uwzględnieniem warstw izolujących i wodonośnych oraz ich właściwości fizyczno-mechanicznych, a także z uwzględnieniem warunków izolacji struktury chłonnej;
 - 5) opis procesów krasowych i sufozcyjnych w rejonie podziemnego wyrobiska górniczego;
 - 6) ocenę zagrożeń środowiska w wyniku magazynowania substancji i składowania odpadów w złożu, na etapie budowy i eksploatacji obiektu oraz w przypadku awarii;
 - 7) przebieg eksploatacji złoża lub podziemnego wyrobiska górniczego przewidzianego do magazynowania substancji i składowania odpadów;
 - 8) geologiczno-inżynierską charakterystykę złoża i jego nadkładu, a zwłaszcza przepuszczalność (porowatość i szczelinowatość) na podstawie badań lub materiałów archiwalnych z uwzględnieniem danych z sąsiednich złóż o podobnych właściwościach zbiornikowych;
 - 9) wyniki badań właściwości skał kolektorskich i osłony, w tym fizyczno-mechaniczne i akustyczne, oraz wpływ chemizmu przewidzianych do składowania odpadów na skałę zbiornikową;
 - 10) geologiczno-inżynierską charakterystykę podziemnego wyrobiska górniczego z uwzględnieniem możliwości uszczelnienia otaczającego je górotworu;
 - 11) podział i charakterystykę substancji lub odpadów przewidzianych do magazynowania i składowania oraz technologii ich przygotowania do magazynowania lub składowania w podziemnym wyrobisku górniczym;
 - 12) charakterystykę inwestycji z podziałem na:
 - a) część naziemną,
 - b) otwór wiertniczy lub szyb zakładu górniczego — opis konstrukcji z oceną stanu technicznego,
 - c) część podziemną z oceną chłonności i szczelności górotworu w otoczeniu złoża lub podziemnego wyrobiska górniczego;
 - 13) opis sposobu lub wariantowych symulacji włączania substancji lub odpadów oraz wariantową prognozę (modelowanie cyfrowe) zmian zachodzących w górotworze spowodowanych tym włączaniem;
 - 14) ocenę występowania wstrząsów w obrębie analizowanego górotworu;
 - 15) charakterystykę poziomów wodonośnych z oceną możliwości ich zanieczyszczenia;
 - 16) prognozę wpływu magazynowania substancji i składowania odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych na stan środowiska;

17) wnioski wynikające z prowadzenia monitoringu przedeksploatacyjnego oraz zalecenia do prowadzenia monitoringu w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę topograficzną z naniesionymi granicami przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów oraz granicami przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności;
- 2) mapę wyrobisk górniczych;
- 3) mapę strukturalną lub tektoniczną obszaru złoża;
- 4) mapę poziomów wodonośnych z zaznaczeniem głębokości ich występowania oraz miąższości;
- 5) profil geologiczny złoża z geologiczno-inżynierską charakterystyką warstw;
- 6) profile otworów wiertniczych;
- 7) zestawienie wyników badań laboratoryjnych gruntów i wód.

§ 23.1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla składowania odpadów na powierzchni poza wymaganiami, o których mowa w § 17, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;
- 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji, rodzaj i ilość przewidzianych do składowania odpadów, z podaniem grupy odpadów;
- 3) omówienie morfologii terenu, sieci hydrograficznej i dotychczas wykonanych badań w rejonie planowanej inwestycji;
- 4) model budowy geologicznej z uwzględnieniem warstw izolujących i wodonośnych, w tym naturalnych barier geologicznych;
- 5) ocenę dotychczasowych wykonanych prac i badań dla danego typu składowiska;
- 6) ocenę szczelności powierzchni kontaktu odpadów z podłożem składowiska;
- 7) ocenę zagrożenia środowiska przez odcieki, biogaz i inne czynniki;
- 8) propozycję przydatnych w stwierdzonych warunkach geologiczno-inżynierskich metod kształtowania właściwości gruntów;
- 9) prognozę wpływu składowiska na różne elementy środowiska;

10) ocenę warunków geologiczno-inżynierskich dla projektowania, wykonywania, użytkowania i rekultywacji składowisk;

11) ustalenie przydatności miejscowych gruntów naturalnych i antropogenicznych jako materiału konstrukcyjnego składowiska;

12) rodzaj zagrożeń na etapie budowy i eksploatacji obiektu oraz w przypadku awarii;

13) ocenę możliwości wykonania inwestycji, w tym zaleceń dotyczących ograniczenia jej rozmiarów;

14) sposób użytkowania terenu w sąsiedztwie projektowanej inwestycji;

15) zakres monitoringu wód podziemnych i gruntów w rejonie składowiska oraz stateczności składowiska i wypierania podłoża w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę geologiczno-inżynierską podłoża i przedpola składowiska;
- 2) mapę głębokości do pierwszego zwierciadła wód podziemnych i kierunku przepływu wód;
- 3) mapę rejonów potencjalnie zagrożonych migracją zanieczyszczeń;
- 4) profile otworów wiertniczych;
- 5) zestawienia wyników badań laboratoryjnych gruntów i wód.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 24. Do dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich przekazanych właściwym organom administracji geologicznej do przyjęcia przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 25. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie (Dz.U. Nr 153, poz. 1779).

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: *T. Podgajniak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia 3 października 2005 (poz. 1673)

Załącznik nr 1

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY DYSPOZYCYJNE WÓD PODZIEMNYCH OBSZARU BILANSOWEGO**

Tytuł dokumentacji:
Wykonawca prac:
Zamawiający:
Okres realizacji prac:
Województwo:
Powiat:
Zlewnia rzeki:
Region wodny:
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (siedziba):

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Rozpoznanie zasobów wg stanu na

(miesiąc, rok)

Zasoby odnawialne	Zasoby dyspozycyjne	Powierzchnia obszaru bilansowego	Typ chemiczny wody, mineralizacja
..... tys. m ³ /dobę tys. m ³ /dobę km ² mg/l

w tym w jednostkach bilansowych:

Jednostka bilansowa			Zasoby odnawialne	Zasoby dyspozycyjne	W tym aktualny pobór	Stratygrafia poziomów wodonośnych	
Nr	Nazwa	pow. (km ²)	(m ³ /d)	(m ³ /d)	(m ³ /d)	poziom główny	poziom podrzędny
1							
2							
3							
4							
5							
.....							

Razem:

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....,

Miejscowość, data

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE UJĘCIA
WÓD PODZIEMNYCH NIEBĘDĄCYCH KOPALINAMI**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Region wodny:

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (siedziba):

Zbiornik wód podziemnych (porowy/szczelinowy, odkryty/zakryty):

Arkusze mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych¹: $x =$, $y =$

Układ odniesienia:

Rzędna ujęcia²: m n.p.m.

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Zasoby eksploatacyjne ujęcia	Depresja zwierciadła wody na ujęciu ³	
	$Q_e =$ m ³ /h	w warstwie wodonośnej
Liczba otworów:	$s_w =$ m	$s_c =$ m
Klasa jakości wody:, Typ chemiczny:, Mineralizacja: mg/l.		
Obszar zasobowy o powierzchni km ² określony w granicach przedstawionych na załączniku nr		

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....,

Miejscowość, data

¹ w przypadku ujęć wielootworowych należy podać współrzędne każdego otworu ujęcia,
² w przypadku ujęć wielootworowych należy podać rzędną każdego otworu ujęcia,
³ w przypadku ujęć wielootworowych należy podać zakres zmienności depresji.

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE ŹRÓDŁA NATURALNEGO**

Tytuł dokumentacji:

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Region wodny:

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (siedziba):

Arkusze mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych: x =, y =

Układ odniesienia:

Rzędna źródła:m n.p.m.

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Wydajność źródła	Wskaźnik zmienności jednorocznej/wieloletniej
$Q_e = \dots\dots\dots m^3/h$
Klasa jakości wody	

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....,

Miejscowość, data

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE UJĘCIA WÓD LECZNICZYCH**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Arkusze mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych¹: $x = \dots\dots\dots$, $y = \dots\dots\dots$

Układ odniesienia:

Rzędna ujęcia²: m n.p.m.

Nazwa złoża:

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Nr (nazwa) otworu lub źródła	Zasoby eksploatacyjne otworu lub źródła	Rzędna dynamicznego zwierciadła wody w otworze	Depresja eksploatacyjna zwierciadła wody w otworze	Typ chemiczny wody, mineralizacja
1 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h} = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{d}$	$H = \dots\dots\dots \text{ m n.p.m.}$ m mg/l
2 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h} = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{d}$	$H = \dots\dots\dots \text{ m n.p.m.}$ m mg/l
.....				
Zasoby eksploatacyjne ujęcia	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h} = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{d}$			
Obszar zasobowy o powierzchni km^2 określony w granicach przedstawionych na załączniku nr				
Proponowany obszar górniczy o powierzchni km^2 oraz teren górniczy o powierzchni km^2 , określone w granicach przedstawionych na załączniku nr				

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

¹ w przypadku ujęć składających się z kilku otworów lub źródeł należy podać współrzędne każdego z nich,
² w przypadku ujęć składających się z kilku otworów lub źródeł należy podać rzędną każdego z nich.

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE UJĘCIA WÓD TERMALNYCH**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Arkusz mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych¹: $x = \dots\dots\dots$, $y = \dots\dots\dots$

Układ odniesienia:

Rzędna ujęcia²: m n.p.m.

Nazwa złoża:

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Nr (nazwa) otworu	Zasoby eksploatacyjne otworu	Temperatura wody na wypływie dla określonej wydajności	Styczne zwierciadło wody w wygrzonym otworze	Dynamiczne zwierciadło wody w wygrzonym otworze dla określonej wydajności	Typ chemiczny wody, mineralizacja
1 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$t = \dots\dots\dots \text{ }^\circ\text{C}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$h = \dots\dots \text{ m n.p.m.}$	$h = \dots\dots\dots \text{ m n.p.m.}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$ mg/l
2 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$t = \dots\dots\dots \text{ }^\circ\text{C}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$h = \dots\dots \text{ m n.p.m.}$	$h = \dots\dots\dots \text{ m n.p.m.}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$ mg/l
.....					
Zasoby eksploatacyjne ujęcia	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$				
Obszar zasobowy o powierzchni km^2 określony w granicach przedstawionych na załączniku nr					
Proponowany obszar górniczy o powierzchni km^2 oraz teren górniczy o powierzchni km^2 , określone w granicach przedstawionych na załączniku nr					

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....

Miejscowość, data

¹ w przypadku ujęć wielootworowych należy podać współrzędne każdego otworu ujęcia,
² w przypadku ujęć wielootworowych należy podać rzędną każdego otworu ujęcia.

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA DOKUMENTACJI GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKIEJ

Tytuł dokumentacji:

Data rozpoczęcia badań:

Data zakończenia badań:

Liczba wykonanych wierceń....., łączny metraż....., wykonawca.....

głębokość wierceń:	od:	do:
opróbowanie otworów:	wykonawca..... <i>(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)</i>	

Miejsce przechowywania próbek gruntu, rdzeni wiertniczych:

Liczba wykonanych sondowań:....., łączny metraż.....
rodzaj....., liczba badań....., wykonawca.....
(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)

Pomiary presjometryczne, dylatometryczne i inne:
rodzaj....., liczba badań....., wykonawca.....
(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)

Badania geofizyczne:
rodzaj....., liczba badań....., wykonawca.....
(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)

Badania laboratoryjne:
rodzaj....., liczba badań....., wykonawca.....
(tytuł, imię i nazwisko)

Roboty ziemne:
rodzaj....., liczba badań....., wykonawca.....
(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)

Uwaga: W karcie informacyjnej dokumentacji pomija się pozycje, które nie dotyczą danej dokumentacji.

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....

Miejscowość, data

Komentarz

Anna Szymańska*, Grzegorz Sojski*

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, i określa szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne, w tym dokumentacje hydrogeologiczne solanek, wód leczniczych i termalnych, oraz dokumentacje geologiczno-inżynierskie. Wymagania te są dopełnieniem wymagań ogólnych, jakie dla tych rodzajów dokumentacji ustawodawca określił w przepisach ustawy w art. 42 ust. 2 i 3 — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznych oraz w art. 43 ust. 2 — w przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Opisywany akt wykonawczy zastępuje dotychczas obowiązujące w tej samej sprawie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 roku, które opublikowane było w Dz. U. Nr 153, poz. 1779.

Wydanie nowego rozporządzenia stało się konieczne wskutek dokonanych na gruncie nowelizacji ustawy zmian przepisów doprecyzowujących cele sporządzania, a co za tym idzie, i nazwy niektórych dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich, dla których określenie szczegółowych wymagań jest materia przedmiotowego aktu wykonawczego. Dotyczy to:

□ dokumentacji hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z:

— projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, do których włączone zostały dokumentacje sporządzane w związku z projektowanym składowaniem odpadów na powierzchni,

— bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z których wyłączone zostały dokumentacje sporządzane w związku z projektowanym składowaniem odpadów na powierzchni (jak wspomniano wcześniej, włączono je do inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne), a nazwę tego rodzaju dokumentacji dostosowano do przedmiotu działalności gospodarczej określonego w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy;

□ dokumentacji geologiczno-inżynierskich wykonywanych dla potrzeb:

— bezzbiornikowego magazynowania substancji i składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, które do tej pory formalnie nie były sporządzane (nazwę tego rodzaju dokumentacji — podobnie jak w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej — dostosowano do przedmiotu działalności gospodarczej określonego w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy);

— składowania odpadów na powierzchni, które wyodrębniono, jako oddzielny rodzaj dokumentacji (do tej pory tego rodzaju dokumentacje były sporządzane w związku z magazynowaniem i składowaniem substancji oraz odpadów).

W trzech z opisanych wyżej przypadków zmiany w nazwach i celach sporządzania dokumentacji pociągnęły za sobą potrzebę sformułowania nowych, często dość odmiennych — od poprzedniego stanu prawnego —

wymagań, jakim te dokumentacje powinny odpowiadać. W przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla potrzeb bezzbiornikowego magazynowania substancji i składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, która nie była dotychczas znana ustawie — konieczne było określenie wymagań szczegółowych od podstaw.

Z innych rodzajów dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich stosunkowo największe zmiany wymagań, w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, zostały dokonane w odniesieniu do dokumentacji hydrogeologicznych ustalających zasoby wód podziemnych. Jest to przede wszystkim wynikiem bardziej szczegółowego niż dotychczas rozpisania wymaganych elementów składowych dokumentacji, co było możliwe głównie dzięki doświadczeniom zebranych w ostatnich latach funkcjonowania odnoszonych przepisów oraz dzięki coraz bogatszej literaturze przedmiotu, w tym takim publikacjom wydanym niedawno na zamówienie Ministerstwa Środowiska, jak *Słownik hydrogeologiczny* (2002 r. wydanie II poprawione i poszerzone w stosunku do I wydania z 1997 r.) i poradnik *Metodyka określania zasobów eksploatacyjnych ujęć zwykłych wód podziemnych* (2004 r.).

Odnosić należy także uzupełnienie wymogów dotyczących dokumentacji hydrogeologicznych o przepisy konsumujące wymagania (w zakresie wód podziemnych) wynikające z Dyrektywy 2000/60/EC Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnoty Europejskiej z dnia 23 października 2000 r. ustalającej ramy działań Rady Wspólnoty Europejskiej w zakresie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej), która transponowana została do polskiego systemu prawnego na gruncie znowelizowanej z dniem 30 lipca 2005 r. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — *Prawo wodne* (Dz.U. Nr 115, poz. 1229). Te nowe wymogi uwzględniono przede wszystkim w tzw. „regionalnych” dokumentacjach hydrogeologicznych, tzn. dokumentacjach hydrogeologicznych ustalających zasoby dyspozycyjne wód podziemnych oraz dokumentacjach hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, które — jako prace geologiczne o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla bilansowania i ochrony zasobów wód podziemnych, a także ochrony środowiska — są sporządzane ze środków publicznych na zamówienie organów administracji geologicznej (Minister Środowiska) i gospodarki wodnej (Dyrektorzy Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej).

W odniesieniu do wymagań szczegółowych dla pozostałych rodzajów dokumentacji zmiany są niewielkie, a wprowadzone korekty mają przeważnie charakter porządkujący i doprecyzowujący (uściślający), rzadziej rozszerzający i uzupełniający.

W nowym rozporządzeniu wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie, zostały zawarte w czterech rozdziałach, z których Rozdział 1 (*Przepisy ogólne*) zawiera przepisy określające — jednakowe dla wszystkich rodzajów dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich — wymagane części składowe każdej prawidłowo sporządzonej tego typu dokumentacji. Są to:

□ część tekstowa, obejmująca:

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

- stronę tytułową o podanej, konkretnej zawartości,
- kartę informacyjną dokumentacji, której wzór dla poszczególnych rodzajów dokumentacji stanowią załączniki do rozporządzenia (karta taka nie jest wymagana w dokumentacji hydrogeologicznej sporządzanej w celu określenia warunków hydrogeologicznych),
- kopię lub uwierzytelniony odpis koncesji lub decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych, których wyniki są przedstawione w dokumentacji (jeśli sporządzenie tego projektu było wymagane),
- część opisową oraz
- spis literatury i materiałów archiwalnych, a także
- część graficzna.

Przepisy te wprowadzają także wymóg, aby strona tytułowa części tekstowej dokumentacji oraz część opisowa tej dokumentacji były sporządzone w formie maszynopisu lub wydruku komputerowego, a karta informacyjna dokumentacji, jeśli jest wymagana, była sporządzona w formie wydruku komputerowego i w formie elektronicznej na informatycznym nośniku danych.

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna każdego z rodzajów dokumentacji objętych przedmiotowym rozporządzeniem są określone odrębnie i zapisane w Rozdziałach: 2 i 3 — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznych, w rozdziale 4 — w odniesieniu do dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Rozdział 1 rozporządzenia zawiera ponadto definicje 16 pojęć hydrogeologicznych niezbędnych dla ujednoliconego stosowania przepisów rozporządzenia. Z ogólnej liczby ustalonych tymi regulacjami terminów — 10 to określenia nowe, nie definiowane w dotychczasowych przepisach prawa geologicznego i górniczego, natomiast 6 to pojęcia zaczerpnięte z poprzedniej wersji rozporządze-

nia, ale o zmodyfikowanym (doprecyzowanym lub zmienionym) znaczeniu. Wśród tych ostatnich brakuje w nowym rozporządzeniu jedynie definicji pojęcia „ujęcie wód podziemnych”, które zostało przeniesione do „słowniczka” znowelizowanej ustawy w związku z wprowadzonym przepisem art. 4 pkt 1a o wyłączeniu z zakresu przedmiotowego *Prawa geologicznego i górniczego* wykonywania ujęć wód podziemnych do głęb. 30 m na potrzeby zwykłego korzystania z wód.

Końcowy przepis Rozdziału 1 określa wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać zmiany dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej sporządzane w przypadkach, o których mowa w art. 46 ustawy, w tym w związku z odwierceniem otworu awaryjnego lub otworu zastępczego, i przesądza jednocześnie, że zmiany te winny być przedstawiane w formie dodatku do dokumentacji. Regulacja ta wprowadza ponadto wymóg, że część tekstowa dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej obejmować powinna także załączony dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej zawartej w dokumentacji, do której sporządza się dodatek. To nowe, wprowadzone po raz pierwszy, rozwiązanie ma na celu umożliwić organom administracji geologicznej przyjmującym dodatki do dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich skuteczniejszą ochronę informacji geologicznych zgodnie z obowiązkiem, o którym mowa w art. 45 ust. 3 ustawy.

Przepisy końcowe rozporządzenia stanowią, że do dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich przekazanych właściwym organom administracji geologicznej do przyjęcia przed wejściem w życie przedmiotowego aktu wykonawczego winny być stosowane przepisy dotychczasowe.